

Trh úvěrů pro spotřebitele v ČR

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

Ing. Petr Toman, Ph.D.

Barbora Májková

Brno 2017

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Petru Tomanovi, Ph.D., za odborné vedení, ochotu, cenné rady a připomínky, které mi byly poskytnuty v průběhu zpracování této bakalářské práce.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Trh úvěrů pro spotřebitele v ČR** vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 22. května 2017

Abstract

The subject of this bachelor thesis is based on the analysis of the consumer credit market in the Czech Republic and the comparison of non-bank consumer credit providers and their products, to identify the impacts of these changes on providers and consumers and subsequently formulate recommendations for loan applicants. The thesis also identifies significant legislative and regulatory changes in the consumer loan market and impacts on bank and non-bank consumer credit providers, mainly caused by Act No. 257/2016 Coll. on consumer credit. On the basis of these changes are answered the research questions, which address improving the position of consumers and increase the quality of non-bank providers. The thesis analyzes the loan market for consumers in the Czech Republic in 2007–2016. In the application section, individual non-bank consumer credit providers are divided into credible and not credible providers based on analysis and evaluation according to specified criteria.

Keywords

Consumer loan, Act No. 257/2016 Coll., on consumer credit, consumer, consumer credit market, non-bank consumer credit providers, The Navigator of Responsible lending

Abstrakt

Předmětem této bakalářské práce je na základě analýzy trhu úvěrů pro spotřebitele v ČR a komparace nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů a jejich produktů, identifikovat dopady těchto změn na poskytovatele i spotřebitele a následně formulovat doporučení pro žadatele o úvěr. V práci jsou identifikovány významné legislativní a regulační změny na trhu úvěrů pro spotřebitele zapříčiněné především zákonem č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru. Na základě těchto změn jsou zodpovězeny výzkumné otázky, které řeší zlepšení postavení spotřebitelů a zvýšení kvality nebankovních poskytovatelů. V práci je provedená analýza trhu úvěrů pro spotřebitele v České republice v letech 2007–2016. V aplikační části jsou jednotliví nebankovní poskytovatelé spotřebitelských úvěrů na základě analýzy a vyhodnocení podle stanovených kritérií rozděleny na kredibilní a nekredibilní poskytovatele.

Klíčová slova

Spotřebitelský úvěr, zákon č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru, spotřebitel, trh úvěrů pro spotřebitele, nebankovní poskytovatel, Navigátor bezpečného úvěru

Obsah

1	Úvod	12
2	Cíl práce	13
3	Metodika	14
4	Důležité legislativní změny na trhu úvěrů pro spotřebitele	16
4.1	Dřívější legislativa upravující úvěry pro spotřebitele.....	16
4.2	Hlavní důvody k návrhu a schválení zákona č. 257/2016 Sb.	18
4.3	Analýza změn legislativy upravující postavení spotřebitele.....	20
4.3.1	Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.....	20
4.3.2	Změny v rozhodčím řízení.....	22
4.3.3	Změny v oddlužení.....	23
4.3.4	Změny ve finančním arbitru	23
4.4	Analýza poskytovatelů spotřebitelských úvěrů z institucionálního hlediska a jejich regulace.....	25
4.4.1	Rozdíl mezi významem pojmu regulace a dohled	25
4.4.2	Bankovní poskytovatelé	25
4.4.3	Nebankovní poskytovatelé.....	26
	Česká finanční a leasingová asociace	26
4.5	Analýza změn legislativy upravující regulaci a distribuci spotřebitelských úvěrů	26
4.5.1	Podmínky udělení oprávnění k činnosti poskytovat spotřebitelské úvěry	27
4.5.2	Registr nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru.....	28
4.5.3	Přechodné období.....	28
4.5.4	Sankce za správní delikty.....	29
4.6	Registry dlužníků	29
4.6.1	Centrální registr úvěrů.....	30
4.6.2	Bankovní registr clientských informací.....	30
4.6.3	Nebankovní registr clientských informací.....	30
4.6.4	Sdružení na Ochranu Leasingu a Úvěrů Spotřebitelům	31

4.7	Subjekty, které působí v oblasti regulace a dohledu na trhu úvěrů pro spotřebitele v ČR.....	31
4.8	Závěrečné shrnutí podstatných změn	33
5	Analýza vývoje zadlužování domácností	36
5.1	Vývoj úrokových sazeb a RPSN u spotřebitelských úvěrů	36
5.2	Celková zadluženost domácností	38
5.3	Vývoj objemu nově poskytnutých úvěrů	39
5.4	Vývoj počtu podnětů ke kontrolám vykonávané ČNB.....	41
5.5	Kontroly nebankovních institucí vykonávané ČOI	42
5.6	SOLUS – počet osob se závazkem po splatnosti.....	43
5.7	Vývoj úvěrů v selhání.....	44
5.8	Vývoj počtu exekucí	45
5.9	Vývoj počtu insolvenčních návrhů.....	46
5.10	Vývoj počtu navrhovaných a schválených oddlužení.....	46
5.11	Vývoj počtu sporů řešené finančním arbitrem	47
5.12	Závěr kapitoly	48
6	Hodnocení kvality nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů	50
6.1	Segmentace trhu posuzovaných nebankovních poskytovatelů SÚ	50
6.2	Metodika hodnocení kvality nebankovních poskytovatelů SÚ	52
6.3	Kategorie informace spotřebitelům	53
6.4	Kategorie kvalita poskytovatele	55
6.5	Výsledky analýzy kvality nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů.....	58
6.5.1	Kvalita poskytovaných informací.....	59
6.5.2	Výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii malé úvěry	59
6.5.3	Výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii střední úvěry	61
6.5.4	Výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii velké úvěry	62
6.6	Závěrečné shrnutí výsledků a formulace doporučení pro žadatele o spotřebitelský úvěr	63
7	Diskuze	66

Obsah	11
8 Závěr	69
9 Literatura	72
10 Seznam obrázků	78
11 Seznam tabulek	79
12 Seznam použitých zkratk	81
A Vyřazení nebankovní poskytovatelé SÚ	83
B Výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii malé úvěry	85
C Podrobné výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii střední úvěry	87
D Podrobné výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii velké úvěry	88

1 Úvod

Objem spotřebitelských úvěrů neustále roste. Největší podíl na tomto růstu mají úvěry na bydlení, přičemž obecně největší nárůst je zaznamenáván u hypotečních úvěrů. U těchto úvěrů v posledních letech klesá úroková sazba. Pokles úrokové sazby je především zapříčiněn konkurenčním bojem bank a levně získanými zdroji, které může banka půjčit spotřebitelům. Díky růstu objemu spotřebitelských úvěrů se neustále zvyšuje i zadluženost domácností.

Na trhu úvěrů pro spotřebitele se vyskytuje několik problémů, například nepřehlednost tohoto trhu, šedá zóna zprostředkovatelů a poskytovatelů úvěrů a nedostatečná regulace těchto poskytovatelů. Dalším problémem je skutečnost, že část spotřebitelských úvěrů nebyla do minulého roku vůbec regulovaná – úvěry jejichž celková hodnota byla nižší než 5 000 Kč anebo vyšší než 1 880 000 Kč. Některé úvěry – hypoteční úvěry a úvěry sloužící k financování bydlení – měly rozdílnou legislativní úpravu v různých právních normách. Nebyla sjednocena ani institucionální úprava trhu. Dohled nad poskytovateli, vzhledem k velkému počtu poskytovatelů, byl neefektivní a nedostatečný. Díky tomu zde vznikala prostor pro úvěrové predátory.

Někteří spotřebitelé, kteří akceptovali úvěr nebo více úvěrů, se časem mohou dostat do problému se splácením. Nedostatek peněžních prostředků na pokrytí splátek často řeší akceptací dalšího úvěru, kterým splatí ten předchozí. Až spotřebitel nebude schopen splácet i ten, vezme si další úvěr. Toho mohou využít úvěroví predátoři, kteří přestože budou vědět o špatné finanční situaci spotřebitele, například pod podmínkou zástavy nemovitosti, mu úvěr poskytnou. Spotřebitel se tímto svým konáním dostane do tzv. úvěrové spirály/pasti, která může skončit nechtěným setkáním s exekutorem, zabavením a zpeněžením jeho majetku.

Z uvedeného vyplývá, že mnozí poskytovatelé využívají finanční tísně spotřebitelů, uplatňují na ně klamané anebo agresivní praktiky při sjednávání úvěrů, spekulují na jejich default anebo nedostatečně prověřují jejich úvěruschopnost.

Výše zmíněných problémů si jsou vědomi, jak nejvyšší představitelé Evropské unie, tak i zákonodárci České republiky, kteří ustavičně pracují na zlepšení postavení spotřebitele a zvýšení jeho ochrany na poli spotřebitelských úvěrů.

Důkazem toho je Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení, která byla v roce 2014 zveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie. Cílem této směrnice je sjednotit národní úpravu hypotečních úvěrů a posílit ochranu spotřebitele na trhu s těmito úvěry. Směrnici museli členové Evropské unie implementovat do své národní legislativy do 21. března 2016.

Čeští zákonodárci na výše uvedené problémy reagovali především návrhem a schválením zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru. Tento zákon obsahuje implementaci výše uvedené směrnice.

2 Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je na základě analýzy trhu úvěrů pro spotřebitele v ČR a komparace poskytovatelů těchto úvěrů a jejich produktů s důrazem na vyhodnocení regulatorních a legislativních změn, identifikovat dopady těchto změn na poskytovatele i spotřebitele a následně formulovat doporučení pro žadatele o úvěr.

Pro splnění hlavního cíle jsou v práci stanoveny dílčí cíle, jejichž naplněním bude splněn hlavní cíl.

Prvním dílčím cílem je na základě analýzy právních norem upravující úvěry pro spotřebitele identifikovat významné změny z této legislativy vyplývající a možné dopady na poskytovatele i zprostředkovatele. V kapitole budou na základě syntézy poznatků doporučeny kompetentní instituce a osoby, na které se mohou spotřebitelé v případě problému se svými úvěrovými závazky obrátit. **V rámci kapitoly je stanovena výzkumná otázka: Povedou legislativní změny na trhu s úvěry pro spotřebitele ke zlepšení postavení spotřebitele?** Pro naplnění cíle bude nejprve provedena analýza dříve platících právních norem, následovat bude vymezení hlavních důvodů, které vedly k návrhu a schválení zákonů upravující spotřebitelské úvěry či jejich novelizaci. Poté bude provedena analýza úvěrového trhu z hlediska poskytovatelů s důrazem na významné změny týkající se především nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů. Vzhledem k sankcím, které hrozí poskytovatelům za poskytnutí úvěrů spotřebiteli s nedostatečnou úvěruschopností vyplývající z nedostatečné prověření jeho bonity, budou v této kapitole popsány registry dlužníků, které mohou poskytovatelé při ověřování úvěruschopnosti klienta využít.

Druhým dílčím cílem je komparace stavů zadluženosti domácností mezi roky 2007–2016. Pro naplnění cíle bude provedena analýza vývoje úrokových sazeb, RPSN a vývoje celkové zadluženosti domácností. Následovat bude deskripce a prezentace návrhů a výsledků kontrol poskytovatelů úvěrů vykonávaných ČNB a ČOI. Poté bude vypracována analýza vývoje počtu úvěrů v selhání, exekucí, podaných insolvenčních návrhů, přijatých návrhů a schválených oddlužení.

Třetím dílčím cílem je na základě analýzy a komparace nebankovních poskytovatelů úvěrů pro spotřebitele a jejich produktů, prováděnou s důrazem na regulatorní a legislativní změny dle mnou stanovených kritérií, doporučit žadatelům o spotřebitelský úvěr nebankovní poskytovatele, kteří se dle provedené analýzy jeví jako kredibilní a zároveň žadatele upozornit na poskytovatele, kteří byli vyhodnoceni jako nekredibilní. **V rámci kapitoly je stanovena výzkumná otázka: Povede legislativní a regulatorní úprava trhu úvěrů pro spotřebitele ke zvýšení kvality nebankovních poskytovatelů?**

3 Metodika

Práce je segmentována na dvě části. První částí je literární rešerše, do které patří první následující kapitola. Na literární rešerši navazuje druhá – aplikační – část, která je tvořena zbylými kapitolami.

Literární rešerše bude napsaná z dostupných dokumentů, internetových zdrojů, odborných publikací, které vydalo Ministerstvo financí ČR, právních předpisů České republiky a Evropské Unie, tištěných odborných publikací a odborných časopisů.

V první kapitole literární rešerše bude použita metoda analýzy a komparace již neúčinné a v současné době účinné legislativy upravující úvěry pro spotřebitele na jejichž základě budou identifikovány nejvýznamnější změny z této legislativy vyplývající a taktéž možné dopady na poskytovatele i zprostředkovatele. Důležitými dokumenty jsou zákon č. 145/2010 Sb. o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, zákon č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru, tištěné odborné publikace, internetové zdroje zabývající se touto problematikou a právní předpisy.

Druhá kapitola je tvořena aplikační částí, v níž bude použita analýza, deskriptivní statistika, komparace, dedukce a deskripce. S pomocí kvantitativních veličin získaných především z databáze ČNB – ARAD, statistik ČLFA, tiskových zpráv Creditform budou za pomoci tabulek, sloupcových a spojnicových grafů prezentovány zanalyzované výsledky vývoje trhu s úvěry pro spotřebitele za časové období 2007–2016.

Stěžejní část této bakalářské práce je tvořena třetí kapitolou, ve které bude provedeno kvalitativní hodnocení poskytovatelů spotřebitelských úvěrů na základě definovaných kritérií. Nejprve bude stanoven zkoumaný vzorek poskytovatelů spotřebitelských úvěrů. Tento vzorek bude, vzhledem k výrazným regulatorním a legislativním změnám na trhu nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, složen z nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů, kteří do 28. února 2017 požádali ČNB o udělení licence na poskytování těchto úvěrů a ke dni 10. dubna 2017 se nacházeli v registru poskytovatelů spotřebitelského úvěru v přechodném období. Po podrobnějším přezkoumání těchto subjektů budou atypičtí poskytovatelé, tj. jiní než poskytovatelé bezúčelového nezajištěného spotřebitelského úvěru, kteří o sobě poskytují pro tuto metodiku dostatečné množství informací, ze zkoumaného vzorku eliminováni.

Poté budou tito poskytovatelé rozděleni podle nabízených spotřebitelských úvěrů do třech skupin na poskytovatele nabízející malé, střední a velké úvěry. Následně budou stanoveny kategorie hodnocení s jejich váhami, jednotlivá kritéria hodnocení a ke každému kritériu budou přiděleny body. Při stanovování těchto kritérií budou vycházet z konstrukce metodiky použité v Navigátoru bezpečného úvěru z roku 2012 a významných legislativních změn zavedených převážně zákonem č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru. Po přidělení bodů každému zkoumanému poskytovateli a zohlednění jednotlivých vah, budou poskytovatelé dle dosažených bodů rozděleni na kredibilní a nekredibilní věřitele.

Podrobněji bude metodika hodnocení nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů definována v šesté kapitole.

Na základě předchozích výsledků budu syntetizovat a formulovat doporučení pro žadatele o nebankovní spotřebitelský úvěr.

4 Důležité legislativní změny na trhu úvěrů pro spotřebitele

Hlavním cílem této kapitoly je na základě analýzy legislativy upravující úvěry pro spotřebitele vyhodnotit regulatorní a legislativní změny vztahující se k této oblasti a uvést možné dopady na poskytovatele i zprostředkovatele.

V kapitole je stanovena výzkumná otázka: Povedou legislativní změny na trhu s úvěry pro spotřebitele ke zlepšení postavení spotřebitele a posílení jeho ochrany?

Nejprve bude provedena identifikace dřívější legislativy upravující úvěry pro spotřebitele, která byla vzhledem k nejednotnosti úprav hypotečních úvěrů a úvěrů sloužících k financování bydlení roztržštěná v různých právních normách. Následovat bude identifikace hlavních důvodů, které vedly nejvyšší představitel České republiky k návrhu a schválení zákona č. 257/2016 Sb. o spotřebitelském úvěru. Následně bude provedena analýza úvěrového trhu z institucionálního hlediska.

Kapitola také podá bližší informace o dohledu nad trhem se spotřebitelskými úvěry, přičemž je nezbytné uvést primární rozdíly mezi pojmy regulace a dohled. Jelikož zákon č. 257/2016 Sb. zavádí přísnější sankce za nesprávné nebo nedostatečné prověření úvěruschopnosti žadatele o úvěr, v kapitole budou vymezeny úvěrové registry, které může poskytovatel spotřebitelských úvěrů využít při posuzování bonity klienta.

Také se tato kapitola bude zabývat problematikou změn v oblasti řešení sporů mezi spotřebiteli a poskytovateli či zprostředkovateli úvěrů pro spotřebitele.

4.1 Dřívější legislativa upravující úvěry pro spotřebitele

V minulosti byl trh úvěrů pro spotřebitele upravován **zákonem č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů**. Tento zákon byl transpozicí evropské směrnice č. 2008/48/ES o spotřebitelském úvěru – Consumer Credit Directive. (Dohnal, 2011, str. 27) V rámci § 1 odst. 1 tohoto zákona byl spotřebitelský úvěr vymezený jako „*odložená platba, půjčka, úvěr nebo jiná obdobná finanční služba poskytovaná nebo přislíbená spotřebiteli věřitelem, nebo zprostředkovatelem*“. Tento zákon se nevztahoval na spotřebitelské úvěry poskytnuté za účelem bydlení a zajištěné zástavním právem k nemovitosti a dále na úvěry, jejichž celková hodnota¹ byla nižší než 5 000 Kč nebo vyšší než 1 880 000 Kč. (Zákon č. 145/2010 Sb., 2010)

Legislativa regulující úvěry poskytnuté za účelem bydlení byla velmi roztržštěná, jednalo se například o tyto zákony a předpisy:

---

¹ Celkovou hodnotou se rozumí součet částek úvěrů poskytnutých tímž věřitelem spotřebiteli na stejný nebo obdobný účel v období 12 měsíců. Byla-li částka 5 000 Kč překročena, zákon č. 145/2010 Sb. se vztahoval na všechny tyto úvěry.

- Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
- Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření
- Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon o bankách popisuje podmínky vzniku, provozování a zániku bank, které mají sídlo na území České republiky a podmínky jejich působení v zahraničí. Pro zahraniční banky působící na území České republiky vymezuje podmínky, kterými se tyto banky musí řídit. Dále vymezuje okolnosti, které musí zahraniční banky působící na území České republiky dodržovat.

Podle § 1 odst. 1 tohoto zákona je hlavní činnost banky spojená s přijímáním vkladů od veřejnosti a poskytováním úvěrů. Aby mohly banky efektivněji posuzovat bonitu klientů, § 38a tohoto zákona je opravňuje ke vzájemné výměně informací tykajících se bankovních spojení, identifikačních údajů o majitelích účtu a o záležitostech, které vypovídají o bonitě a důvěryhodnosti jejich klientů prostřednictvím právnické osoby. Samotní klienti si mohou ověřit informace o nich vedené u právnické osoby a požádat o výpis z tohoto registru. (Zákon č. 21/1992 Sb., 1992)

Zákon o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření definuje podmínky poskytnutí řádného úvěru ze stavebního spoření.

Hlavní podmínky jsou:

- uzavřená a platná smlouva se stavební spořitelnou
- použití úvěru na financování bytových potřeb
- minimální čekací doba 24 měsíců od počátku doby spoření
- úvěr je poskytnut maximálně do výše cílové částky zvolené při uzavírání smlouvy o stavebním spoření
- klientem naspořené určité procento² cílové částky
- klient dosáhne stavební spořitelnou určené alespoň minimální hodnoty tzv. hodnotícího čísla

Nesplní-li klient zákonem vymezené podmínky, popřípadě podmínky vymezené stavební spořitelnou, může mu být poskytnut **překlenovací úvěr**.

Tento zákon byl v minulosti několikrát novelizován, nejnovější je novela č. 104/2016 (Zákon č. 96/1993 Sb., 1993)

V **zákoně o dluhopisech** jsou charakterizovány hypoteční zástavní listy, podmínky jejich emise a hypoteční úvěr. Tento úvěr je kryt nemovitostí zastavěnou ve prospěch banky, která hypoteční úvěr poskytl. (Zákon č. 190/2004 Sb., 2004)

V **živnostenském zákoně** bylo upraveno poskytování spotřebitelských úvěrů (dále jen SÚ). Zákon byl k 1. lednu 2017 novelizován a v současné době se touto problematikou nezabývá. (Zákon č. 455/1991 Sb., 1991)

Občanský zákoník popisuje vztah úvěrovaného a úvěrujícího a zabývá se pojištěním úvěru. (Zákon č. 89/2012 Sb., 2012)

---

²Velikost procenta se liší podle pojišťoven, obvykle se pohybuje okolo 30–40 % cílové částky.

Tento výčet zákonů, které upravovaly úvěry poskytnuté za účelem bydlení, pro svou obsáhlost není kompletní.

4.2 Hlavní důvody k návrhu a schválení zákona č. 257/2016 Sb.

Roztříštěná právní úprava úvěrů na bydlení ztěžovala správný výklad legislativy vztahující se k nim a orientaci spotřebitele při ověřování, zda je jednání poskytovatele v souladu s účinnými právními normami.

Spotřebitelské úvěry v částce nižší než 5 000 Kč nebo vyšší než 1 880 000 Kč byly z regulace vynechány, díky čemuž zde vznikal prostor pro **predátorské úvěrování**, který někteří nebankovní poskytovatelé úvěrů neváhali využít.

Podle Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace (RIA) (2015) predátorské a lichvářské praktiky způsobují závažné negativní společensko-ekonomické jevy, které ohrožují spotřebitele. Na nebankovním trhu retailových úvěrů lze najít zejména tyto negativní jevy: predátorské praktiky zneužívající sociální tísně dlužníků, spekulace na jejich default a využívání zajišťovacích titulů – například směnky nebo dohody o srážkách ze mzdy, neadekvátně nastavené smluvní sankce, nedůsledné prověření úvěruschopnosti klienta, výskyt šedé zóny, jež je obtížně měřitelná, velký počet poskytovatelů a zprostředkovatelů, jejich neodbornost a nedůvěryhodnost především z důvodu nedostatečné regulace vstupu do odvětví a slabého dohledu nad tímto trhem.

Tabulka č. 1 popisuje předešlý stav institucionální úpravy poskytovatelů spotřebitelských úvěrů. Tato regulace se lišila podle druhu poskytovatele, které lze rozčlenit na bankovní a nebankovní, podrobněji bude toto členění rozpracováno v podkapitole č. 4.4.

Tab. 1 Předchozí stav institucionální úpravy poskytovatelů

Typ subjektu	Předmět činnosti orgánu dohledu	
	vydání oprávnění	dohled nad činností
bankovní poskytovatelé SÚ (úvěrové instituce) a další poskytovatelé finančních služeb	ČNB	ČNB
nebankovní poskytovatele SÚ neposkytující další finanční služby	ŽÚ	ČOI
nebankovní poskytovatelé SÚ poskytující současně některé další finanční služby (např. platební)	ŽÚ & ČNB	ČNB

Zdroj: Ministerstvo financí, 2014, str. 3

Evropská unie, jejíž součástí je i Česká republika, se vyznačuje volným pohybem osob, kapitálu a služeb. Z tohoto důvodu je nutné postupně harmonizovat legislativu zabývající se těmito oblastmi u jednotlivých členských států.

Dne 4. února 2014 byla v Úředním věstníku Evropské unie (dále jen EU) zveřejněna Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení (dále jen „MCD“ anebo „směrnice MCD“). (MCD, 2014) Tato směrnice poukazuje na změny směrnic 2008/48/ES a 2013/36/EU a nařízení EU č. 1093/2010. Směrnice MCD obsahuje množství diskrecí a zároveň ve velké míře reflektuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS, ve znění směrnice 2011/90/EU – Consumer Credit Directive (dále jen „CCD“ anebo „směrnice CCD“). (RIA, 2015)

Hlavním cílem MCD je sjednotit národní úpravu hypotečních úvěrů a posílit ochranu spotřebitele na trhu s těmito úvěry. Většina nařízení je v souladu s minimální harmonizací. Některá nařízení, např. způsob výpočtu roční procentní sazby nákladů (dále jen RPSN) anebo náplň Evropského standardizovaného informačního formuláře (ESIS), jsou ve shodě s maximální harmonizací. Členské státy mají pravomoc zavedení vlastních přísnějších podmínek. Transpozice směrnice do legislativy členských států měla být učiněna do 21. května 2016. (RIA, 2015)

V ČR došlo ke zpoždění, které bylo způsobené velkým množstvím připomínek a úprav. Transpozici vláda ČR implementovala do **zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru** ze dne 14. července 2016, díky čemuž tento zákon reguluje i spotřebitelské úvěry na bydlení.

Zákon č. 257/2016 Sb., který nahradil zákon č. 145/2010 Sb., sjednocuje institucionální úpravu trhu se spotřebitelskými úvěry a je rozšířen o produktovou regulaci hypotečních úvěrů. Rozdíl mezi transpozicí směrnice CCD a MCD z institucionálního a produktového hlediska je uveden v tabulce č. 2. (Ministerstvo financí 2014, str. 4)

Tab. 2 Rozdíl transpozice směrnice CCD a MCD z hlediska institucionální a produktové regulace

Povaha právní úpravy	Typ regulace	
	institucionální	produktová
Transpozice směrnice CCD (nyní zákon č. 145/2010 Sb.)	X	- informační povinnosti
Transpozice směrnice MCD (nyní zákon č. 257/2016 Sb.)	- zprostředkovatelé - odbornost osob - organizační požadavky - odměňování - dohled nad distributory - přeshraniční výkon činnosti (a další)	- úvěruschopnost - RPSN - odstoupení od smlouvy, výpověď - předčasné splacení - řešení stížnosti a sporů (a další)

Zdroj: Ministerstvo financí, 2014 str. 4

4.3 Analýza změn legislativy upravující postavení spotřebitele

4.3.1 Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru

Nejvýznamnější změnou na trhu úvěrů pro spotřebitele je nový zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, který legislativně upravuje spotřebitelské úvěry uzavřené³ od 1. prosince 2016 nebo hypoteční úvěry po skončení fixace úrokové sazby či refinancování úvěru nebo úročené variabilní úrokovou sazbou.

Již zmíněný zákon v § 2 odstavci 1 vymezuje spotřebitelský úvěr jako **odloženou platbu, peněžitou zápůjčku, úvěr nebo obdobnou finanční službu poskytovanou nebo zprostředkovanou spotřebiteli**. Z uvedeného vyplývá, že reguluje všechny typy spotřebitelských úvěrů bez závislosti na velikosti poskytnuté částky – od mikropůjček, přes hotovostní úvěry, nákupy zboží na splátky, kreditní karty a výjimkou nejsou ani hypoteční úvěry. (Kramer, 2016)

Další významná změna nastává v **omezení sankcí** za pozdní splátku úvěru – **smluvní pokuty či úroky z prodlení**. Zákon v § 122 vymezuje denní strop smluvních pokut ve výši 0,1 % z částky ohledně níž je spotřebitel v prodlení a celkový horní strop na 200 tisíc korun. § 132 poskytovatele zmocňuje ke sjednání úroků z prodlení. Při stanovování jejich maximální výše se tento paragraf odvolává na právní předpis upravující úroky z prodlení, tedy na nařízení vlády č. 33/2010 Sb., které je novelizováno nařízením vlády č. 180/2013 Sb., V těchto nařízeních je stanovena maximální velikost úroků z prodlení ve výši 8 % nad 2T repo sazbou ČNB, která je dle údajů na webových stránkách ČNB od 2. listopadu 2012 konstantní a to ve výši 0,05 %. (ČNB, 2017e)

Další oblast regulovaná tímto zákonem se týká **předčasného splacení úvěrů**. Ministerstvo financí ČR zastává názor, že splacení úvěru (formou předčasné splátky či úplné splacení úvěru) by nemělo být pro spotřebitele trestem. (Kramer, 2016) Proto dává tento zákon v § 117 spotřebiteli možnost splatit úvěr zcela nebo z části kdykoliv po dobu trvání SÚ. Věřitel má právo po spotřebiteli požadovat náhradu za účelně vynaložené náklady, které mu v souvislosti s předčasně splaceným úvěrem vzniknou. V případě těžkých životních situací jako je například dlouhodobá nemoc, invalidita nebo úmrtí dlužníka nebo jeho manžela či partnera, dojde-li touto skutečností k výraznému poklesu schopnosti spotřebitele SÚ splácet, lze úvěr předčasně splatit zcela zdarma. U SÚ na bydlení lze každý rok během měsíce před dnem výročí uzavření smlouvy zdarma splatit maximálně 25 % celkové výše tohoto úvěru.

Podle § 123 může zástavní věřitel **zpeněžit zástavu**, která zajišťuje SÚ na bydlení, nejdříve po uplynutí 6 měsíců ode dne oznámení započetí výkonu zástavního práva zástavnímu dlužníkovi anebo oznámil-li zástavní věřitel zástavnímu dlužníkovi započetí výkonu zástavního práva až poté, co byl započat výkon zástavního práva zapsáním do rejstříku zástav či veřejného seznamu, 6 měsíční lhůta běží ode dne zápisu do rejstříku zástav nebo veřejného rejstříku. V rámci této lhůty

---

³ Rozhodný je den podpisu smlouvy.

může zástavní dlužník sám zrealizovat zpeněžení zástavy za účelem splacení dluhu a zástavní věřitel mu nesmí klást žádné překážky.

Jednání poskytovatele a zprostředkovatele se spotřebiteli je upraveno v § 76. Toto jednání musí být čestné, transparentní a musí zohledňovat práva a zájmy spotřebitele. Poskytovatel a zprostředkovatel „*nesmí používat nejasné, nepravdivé, zavádějící nebo klamavé informace.*“ Způsob předání obsahu komunikace musí být jasný, stručný a výstižný. Nesmí zastírat, zlehčovat nebo zamlčovat důležité skutečnosti, informace nebo upozornění. Nesmí vyvolávat klamné očekávání, které se týká dostupnosti SÚ nebo výše jeho nákladů. (Zákon č. 257/2016 Sb., § 77)

Spotřebitel má u návrhu smluvních podmínek, jež mají být obsahem spotřebitelského úvěru na bydlení, právo na **dobu na rozmyšlenou**. Během této 14denní lhůty nesmí poskytovatel návrh smluvních podmínek změnit ani odvolat. Uvedené neplatí, vyjdou-li během této doby najevo závažné okolnosti týkající se úvěruschopnosti spotřebitele, které vzhledem k nabídnutým podmínkám vedou k neposkytnutí úvěru. Sdělí-li spotřebitel během těchto 14 dnů poskytovateli souhlas s navrženými podmínkami, poskytovatel je povinen bez zbytečného odkladu uzavřít se spotřebitelem smlouvu o SÚ na bydlení. (Zákon č. 257/2016 Sb., § 111)

Aby se spotřebiteli co nejvíce ulehčilo vzájemné porovnávání diferencovaných nabídek SÚ na bydlení, poskytovatelé při návrhu smluvních podmínek musí použít formulář „*pro standardní informace o spotřebitelském úvěru*“ uvedený v příloze č. 2 tohoto zákona, který koresponduje s Evropským standardizovaným informačním přehledem. (Zákon č. 257/2016 Sb., § 99) Rozsah nové **informační povinnosti** je až na pár výjimek v souladu s rozsahem z předešlého zákona č. 145/2010. Nově má spotřebitel právo na zjištění velikosti provize zprostředkovatele od poskytovatele, zprostředkuje-li SÚ na bydlení. Zprostředkovatel má také za povinnost poskytnout spotřebiteli informace o své osobě, kategorii zprostředkovatele, do které patří, a o možnosti si tyto informace ověřit. Je-li poskytnut úvěr v jiné než české měně, spotřebitel musí být upozorněn na možný dopad změny směnného kurzu na celkovou výši splátky. (Zákon č. 257/2016 Sb., § 91 - § 93)

Pokud je ve smlouvě uvedena taková velikost **RPSN**, která je nižší, než odpovídá skutečnosti, v § 110 odstavci 3 je řečeno, že zápujční úroková sazba a celková částka se sníží tak, aby odpovídala RPSN uvedené ve smlouvě o spotřebitelském úvěru.

Nově je **sjednocená institucionální úprava poskytovatelů SÚ**, které lze rozdělit na bankovní a nebankovní. V případě nebankovních poskytovatelů došlo k výrazné regulaci vstupu a setrvání v tomto odvětví. Aby se předcházelo predátorskému úvěrování a spekulacím poskytovatelů na default dlužníka, zákon poskytovateli úvěrů přikazuje řádně posoudit úvěruschopnost žadatele o úvěr. Jako sankci za nedostatečné prověření úvěruschopnosti § 87 vymezuje neplatnost úvěrové smlouvy. Dle tohoto paragrafu vzniká dlužníkovi také právo na podání námítky neplatnosti úvěru v tříleté promlčecí lhůtě. Více se touto problematikou budu zabývat v následujících podkapitolách.

Definice spotřebitelského úvěru dle zákona č. 257/2016

Tento zákon vyčleňuje následující typy úvěrů:

- spotřebitelský úvěr
- spotřebitelský úvěr na bydlení
- vázaný spotřebitelský úvěr

Za **spotřebitelský úvěr** se považuje *odložená platba, peněžitá zápůjčka, úvěr nebo obdobná finanční služba poskytovaná nebo zprostředkovaná spotřebiteli*. (Zákon č. 257/2016 Sb., § 1)

Spotřebitelský úvěr na bydlení je spotřebitelský úvěr, který je zajištěn nemovitou věcí nebo věcným právem k nemovité věci, poskytnut stavební spořitelnou nebo účelově určený k:

- nabytí, zachování nebo vypořádání práv k nemovité věci nebo součásti nemovité věci
- výstavbě nemovité věci nebo součásti nemovité věci
- úhradě za převod družstevního podílu v bytovém družstvu nebo nabytí účasti v jiné právnické osobě za účelem získání práva užívání rodinného domu nebo bytu
- změně stavby podle stavebního zákona nebo jejímu připojení k veřejným sítím
- úhradě nákladů spojených se získáním peněžité zápůjčky, úvěru nebo jiné obdobné finanční služby k účelům uvedených v předchozím výčtu
- splacení úvěru, peněžité zápůjčky nebo jiné obdobné finanční služby s účelem uvedeným v předchozím výčtu

4.3.2 Změny v rozhodčím řízení

Významná změna učiněná **zákonem č. 258/2016 Sb., zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o spotřebitelském úvěru** za účelem zvýšení ochrany spotřebitele je eliminace řešení sporů mezi poskytovateli SÚ a dlužníky pomocí rozhodčího řízení, které se řadí mezi způsoby alternativního rozhodování spotřebitelských sporů. Tato změna nečekaně vznikla na půdě sněmovny v průběhu projednávání zákona o spotřebitelském úvěru z podnětu rozpočtového výboru sněmovny. (Kunz, 2016, str. 55) Poslanec Jaroslav Klaška, který pozměňovací návrh podal, tak učinil, protože je přesvědčený, že tento instrument byl poskytovateli úvěrů zneužívaný a konkrétní rozhodce, který by případný spor řešil, byl poskytovatelem úvěru již při podpisu smlouvy předem určený. (ČTK, 2016)

Tohoto problému si byl parlament vědom už v roce 2011, kdy alespoň pro částečnou ochranu spotřebitele schválil změnu **zákona č. 19/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony**, jež nabyl účinnosti v dubnu roku 2012. V tomto zákoně v § 3 je řečeno, že pro řešení sporů ze spotřebitelských smluv lze použít pouze samostatně sjednanou rozhodčí smlouvu. Dříve bylo poměrně běžné, že tato smlouva byla součástí podmínek smlouvy hlavní, což

mohlo poskytovatele úvěrů svádět k zatajení informací o řešení potenciálního sporu se spotřebitelem v rozhodčím řízení.

Účinností zákona č. 258/2016 Sb. spadá řešení sporů mezi poskytovatelem nebo zprostředkovatelem se spotřebitelem do kompetencí soudu. Popřípadě je možné mimosoudní řešení spotřebitelských sporů prostřednictvím finančního arbitra. Rozhodce u Rozhodčího soudu Horáček (2016) je přesvědčený, že díky tomuto zákonu budou soudy přetíženy a spotřebitelé, vědomi si délky a velikosti nákladů soudního řízení, se nebudou chtít, eventuálně nebudou moci, domoci svých práv.

4.3.3 Změny v oddlužení

Novela zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení s účinností od 1. července 2017 redukuje pravomoce k podání návrhu na povolení oddlužení nebo insolvenčního návrhu. Tato redukce závisí na druhu zpracovatele návrhu. Soukromí poskytovatelé, kteří nabízejí tzv. oddlužovací služby za peníze, musí mít formu PO a získat akreditaci od ministerstva spravedlnosti. Výjimku tvoří advokáti, notáři, insolvenční správci a soudní exekutoři, kteří o akreditaci žádat nemusejí a na rozdíl od akreditovaných osob mají právo na odměnu. (Zákon č. 182/2006 Sb., § 390a)

Z uvedeného vyplývá, že tzv. oddlužovací společnosti nebudou moci za poskytnuté oddlužovací služby přijmout odměnu. Tímto novela reaguje na velké množství ne příliš renomovaných oddlužovacích společností, které místo toho, aby dlužníkovi z těžké finanční situace pomohly, od něho inkasují za nejrůznější služby vysoké poplatky. Standardně se poplatky za sestavení návrhu na oddlužení pohybují u soukromých oddlužovacích společností od 8 do 12 tis. Kč, u neziskových organizací jsou zdarma nebo výrazně levnější. Renomované advokátní kanceláře nabízejí tyto služby od 4 do 6 tis. Kč. Dlužníci často volí nejdražší variantu – tedy soukromé oddlužovací společnosti. Je to způsobeno tím, že tyto oddlužovací společnosti přímo dlužníka osloví nebo dokonce k oddlužení přemluví. (Kučera, 2016)

Významná změna nastává u minimální 30% hranice uspokojení pohledávek věřiteli, která se touto novelou ruší. Dlužník musí k návrhu na povolení oddlužení připojit souhlas věřitele, že jeho pohledávky budou uspokojeny z méně než 30 % a uvést konkrétní procenta, na kterých se s věřitelem dohodl. (Zákon č. 182/2006 Sb., § 392)

4.3.4 Změny ve finančním arbitru

Finanční arbitr je specializovaný správní orgán zřízený zákonem č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi. Dle webových stránek Finančního arbitra do jeho kompetencí patří mimosoudní řešení sporů mezi spotřebiteli a finančními institucemi, které poskytují nebo zprostředkují platební služby, elektronické peníze, investice, úvěry aj. Zároveň nesmí v téže věci probíhat řízení u soudu a pokud soud ve věci samé již dříve rozhodl, spor do kompetencí finančního arbitra nepatří. Návrh na zahájení řízení smí podat pouze spotřebitel, který nesmí být právně zastoupen.

Řízení je bezplatné a vede strany sporu ke smírnému vyřešení sporu. Pravomocné rozhodnutí lze nechat přezkoumat soudem, pokud se tak nestane, je rozhodnutí závazné a má účinky vykonatelného soudního rozhodnutí. (Finanční arbitr, 2017a)

Významná změna v možnostech řešení sporů nastala v roce 2011, kdy Finanční arbitr nabyl pravomocí rozhodovat spory mezi věřiteli nebo zprostředkovateli spotřebitelských úvěrů a spotřebiteli při nabízení, poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru (Předpis 180/2011 Sb., § 1)

Další změny nastaly v roce 2016 **zákonem č. 452/2016 Sb, kterým se mění zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony**. Tyto změny nastaly především z důvodu nutnosti implementace evropské legislativy – Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/11/EU ze dne 21. května 2013 o alternativním řešení spotřebitelských sporů.

Novela rozšiřuje působnost finančního arbitra na všechny druhy úvěrů pro spotřebitele, tedy i hypoteční úvěry, hotovostní půjčky a mikropůjčky. Zároveň omezila působnost výlučně na řešení sporů, ve kterých je navrhovatelem spotřebitel, který uzavřel smlouvu s podnikatelem nebo s ním jedná jinak. Tato smlouva musí být mimo rámec podnikatelské činnosti spotřebitele či výkonu jeho povolání. Dále arbitr nabyl oprávnění požadovat vysvětlení či předložení důkazů od osob, které nejsou účastníci řízení. Lhůta na vydání nálezu finančního arbitra se stanovila na 90 dnů od shromáždění všech podkladů, přičemž ve složitých případech lze tuto lhůtu prodloužit, maximálně však o 90 dnů. Také byly zpřísněny požadavky na obsah výročních zpráv a poskytované informace na webových stránkách finančního arbitra. (Finanční arbitr, 2016)

Podle Tomešové (2016) má řešení sporů s využitím finančního arbitra několik výhod. První výhodou vidí v úzké specializaci finančního arbitra – na rozdíl od soudců – na finanční produkty. Tato specializace by měla vést k rychlejší orientaci při řešení složitých otázek jednotlivých finančních produktů a efektivnějšímu rozhodování sporů. Mezi další výhody patří bezplatnost řízení – i v případě prohry – a vyšetřovací zásada, která umožňuje navrhovateli být úspěšný i v případech, kdy jím podaný návrh obsahuje chyby či chybí některé skutečnosti.

Další zákony, které se týkají spotřebitelských úvěrů a jsou definované v předchozí podkapitole:

- Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
- Zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření
- Zákon č. 84/1995 Sb., o dluhopisech
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

4.4 Analýza poskytovatelů spotřebitelských úvěrů z institucionálního hlediska a jejich regulace

Z institucionálního hlediska je možné trh se spotřebitelskými úvěry rozčlenit na dvě části:

- bankovní poskytovatele
- nebankovní poskytovatele

V rámci **bankovního úvěrového trhu** poskytují úvěry **banky a družstevní záložny**. V rámci **nebankovního úvěrového trhu** je více typů poskytovatelů. Tyto poskytovatele lze rozčlenit podle druhů poskytovaných spotřebitelských úvěrů a rozsahem poskytovaných služeb na **velké úvěrové společnosti, drobné poskytovatele spotřebitelských úvěrů, leasingové společnosti, neretailové faktoringové a forfaitingové společnosti**. (RIA, 2015)

4.4.1 Rozdíl mezi významem pojmu regulace a dohled

Lidé význam těchto dvou slov často zaměňují. Pro správné pochopení následujících podkapitol je nezbytné, aby byl význam těchto slov chápán správně a patřičně vnímán rozdíl mezi nimi.

Teplý (2013, str. 45) chápe **regulaci** jako tvorbu pravidel ex-ante“ tj. vytváření pravidel, podle kterých se budou poskytovatelé v budoucnu řídit. Do této kategorie začleňuje například **zákony tvořené Ministerstvem financí ČR** (dále jen MFČR) a **vyhlášky od České národní banky** (dále jen ČNB).

Naproti tomu **dohled** neboli **dozor** Teplý (2013, str. 45) vysvětluje jako kontrolu poskytovatelů, při které se zkoumá, zda dodržují vymezená pravidla a regulaci. Jedná se tedy o kontrolu „ex-post“.

4.4.2 Bankovní poskytovatelé

Na trh se spotřebitelskými úvěry v souladu se zákonem č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru **dohlíží Česká národní banka**. Dříve byl tento dohled také legislativně vymezen a to zákonem č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů. Ze zákona č. 257/2016 Sb. vyplývá, že každá banka, která působí na českém trhu, musí mít udělenou platnou licenci od České národní banky nebo může uplatnit tzv. jednotnou bankovní licenci. Uvedené je v souladu se zákonem č. 21/1992 Sb., o bankách.

Vzhledem k jednotné bankovní licenci podle Kalabise (2012, s. 10) stačí, když má banka udělenou licenci od příslušného orgánu domovského státu. Tento orgán domovského státu musí být na území členského státu Evropské unie, Islandu, Lichtenštejnska nebo Norska.

V březnu na území ČR působilo 45 bank včetně ČNB. (ČNB, 2017a) Větší část z nich působí na retailovém trhu a menší část v oblasti komerčního, korporátního a investičního bankovníctví.

4.4.3 Nebankovní poskytovatelé

Na trh nebankovních poskytovatelů před účinností zákona č. 257/2016 Sb. dohlížela **Česká obchodní inspekce** (dále jen ČOI). Ovšem vzhledem k velkému množství poskytovatelů a zprostředkovatelů, kterým pro výkon činnosti stačilo pouze platné živnostenské oprávnění, a neexistenci centrálního registru těchto subjektů, je jejich přesný počet velmi těžko zjištělný. Podle Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů (2015) poskytovalo nebo zprostředkovávalo SÚ přes 57 000 subjektů. Z výroční zprávy ČOI za rok 2015 plyne, že u nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů bylo provedeno 258 kontrol. V průměru tedy vycházela jedna kontrola na jednoho poskytovatele za více než 220 let. (ČOI, 2016b)

Vzhledem k velkému počtu výše zmíněných subjektů a množství provedených kontrol, si dovoluji tvrdit, že dohled nad trhem nebankovních spotřebitelských úvěrů byl velmi neefektivní.

Česká finanční a leasingová asociace

Nebankovní poskytovatelé SÚ se mohou stát členy **České finanční a leasingové asociace** (dále jen ČLFA). Dle internetových stránek ČLFA (2017a) asociace pomáhá připravovat právní předpisy, které upravují nebankovní finanční produkty. Také svým členům pomáhá s výkladem a aplikací platných právních předpisů a poskytuje informace zájemcům, kteří chtějí uzavřít úvěrový, splátkový nebo leasingový obchod s členskou společností. Dále zpracovává a vyhodnocuje hlubší analýzy vývoje včetně trendů spotřebitelských úvěrů, úvěrů pro podnikatele, prodeje na splátky, leasingu a factoringu.

V rámci ČLFA je vytvořený **Etický kodex finančních institucí**, který obsahuje pravidla, jimiž se finanční instituce mohou dobrovolně řídit a tím bojovat proti predátorskému úvěrování. Pokud se tak rozhodnou, při hrubém porušení tohoto kodexu může být společnost vyloučena z členství ČLFA. (ČLFA, 2017b)

V současné době má ČLFA 41 členů, mezi něž můžeme zařadit společnosti poskytující spotřebitelské úvěry, splátkové prodeje, leasing a factoring. (ČLFA, 2017d)

4.5 Analýza změn legislativy upravující regulaci a distribuci spotřebitelských úvěrů

V souladu s novým zákonem č. 257/2016 Sb. bude Česká národní banka vykonávat dohled i nad nebankovními poskytovateli úvěrů. Dle § 169 odstavce 2 zákona č. 257/2016 tito poskytovatelé měli tři měsíce od účinnosti zákona (tedy do konce února 2017) na podání elektronické žádosti o udělení licence od České národní banky.

ČNB tuto žádost posoudí, a pokud poskytovatel splní níže stanovené podmínky, do 15 měsíců od přijetí žádosti, je povinna žádost schválit a udělit poskytovateli licenci. Pokud poskytovatel podmínky nesplní, ČNB ho vyzve k nápravě. Uvedené by nemělo platit v případě, že poskytovatel nebude disponovat základním kapitá-

lem (dále jen ZK) v minimální výši stanovené zákonem. V tomto případě by ČNB měla žádost o licenci zamítnout.

4.5.1 Podmínky udělení oprávnění k činnosti poskytovat spotřebitelské úvěry

Každý nebankovní poskytovatel musí disponovat **základním kapitálem** v minimální výši 20 milionů Kč a pod tuto výši nesmí kapitál v průběhu vykonávání činnosti klesnout. Zároveň musí poskytovatel průběžně udržovat tento kapitál v minimální výši 5 % objemu úvěrů, které poskytl, nebo jsou dosud nesplacené a vykázané ke konci kalendářního roku. Původ finančních zdrojů musí být průhledný a nezávadný. (Zákon č. 257/2016 Sb., § 10, § 14)

Poskytovatel musí být **právnícká osoba**, přesněji řečeno akciová společnost, společnost s ručením omezeným nebo evropská společnost. Zřízení **dozorčí rady** je nutností. Sídlo společnosti (i to skutečné) musí být na území ČR⁴. Poskytovatel i ovládající osoby musí být **důvěryhodní**. (Zákon č. 257/2016 Sb., § 10) Za důvěryhodnou se považuje osoba, která v uplynulých 5 letech nebyla členem statutárního nebo dozorčího orgánu nebo správní rady nebo jiného obdobného orgánu právnické osoby, která byla v úpadku, konkursu, byl-li jí zamítnut insolvenční návrh nebo odňato oprávnění k činnosti z důvodu porušení podmínek v tomto zákoně. (Zákon č. 257/2016 Sb., § 72)

Subjekt musí být **odborně způsobilý**⁵. Tuto způsobilost doloží úspěšně vykonanou odbornou zkouškou připravenou ČNB. Také musí mít vypracovaný plán obchodní činnosti týkající se poskytování SÚ, který je podložen ekonomickými výpočty. (Zákon č. 257/2016 Sb., § 10)

Po uplynutí tříměsíční lhůty a nepodání žádosti, nebo jejím zamítnutím, poskytovatel nesmí poskytovat spotřebitelské úvěry na základě živnostenského oprávnění. Do vydání rozhodnutí ČNB o udělení, popř. neudělení licence nebankovnímu poskytovateli, bude tento subjekt pod dohledem ČOI.

Bude-li poskytovatel SÚ poskytovat spotřebitelské úvěry bez platné licence bude porušovat zákon č. 257/2016 Sb. Podle § 157 tohoto zákona mu hrozí pokuta 20 milionů Kč. Navíc bude tento úvěr automaticky bezúročný. (Svoboda, 2016)

Touto regulací se podle obchodního ředitele nebankovní společnosti Fair Credit Tomáše Konvičky (2016) pročistí trh a z přibližně 60 tisíc nebankovních poskytovatelů SÚ se stane několik stovek, maximálně do jednoho tisíce. Náměstkyně ministra financí pro oblast mezinárodních vztahů a finančního trhu Lenka Jurošková je přesvědčena, že s účinností zákona č. 257/2016 Sb. se na trhu spotřebitelských úvěrů vytvoří větší kredibilita a oddělí se seriózní poskytovatelé od těch, jejichž byznys je primárně postaven na nekalém jednání se spotřebiteli. (Kramer, 2016)

---

⁴ Uvedené neplatí, existuje-li mezinárodní smlouva, ze které vyplývá povinnost umožnit žadateli poskytovat v ČR SÚ za obdobných podmínek jako osobám, které sídlí v ČR. (Zákon č. 257/2016 Sb. § 10)

⁵ Tato oblast je upravena vyhláškou č. 384/2016 Sb. Vyhláška o odborné způsobilosti pro distribuci spotřebitelského úvěru.

Mluvčí nebankovní společnosti očekává, že se menší poskytovatelé úvěrů budou slučovat a vytvářet větší akciové společnosti, aby výše uvedeným podmínkám vyhověli – především za účelem akumulace minimální výše základního kapitálu. (Holý, 2016)

4.5.2 Registr nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru

Počet poskytovatelů, kteří požádali ČNB o udělení licence pro poskytování spotřebitelských úvěrů, byl ke dni 10. dubna 2017 dle registru **poskytovatelů spotřebitelského úvěru v přechodném období** 107. (ČNB, 2017g) Celkový počet subjektů, kteří ČNB požádali o udělení licence a počet subjektů v registru poskytovatelů SÚ v přechodném období, se liší. Podle České tiskové kanceláře (2017), které tuto informaci poskytla ČNB, o licenci požádalo 108 poskytovatelů. Název subjektu, který není evidovaný v registru poskytovatelů SÚ v přechodném období není zveřejněn.

V současné době je registr **nebankovních poskytovatelů spotřebitelského úvěru** prázdný z čehož vyplývá, že ČNB doposud neudělila žádnou licenci. Uvedené je pravděpodobně zapříčiněno velkou administrativní a časovou náročností ověřování pravdivosti údajů uvedených v žádostech a samotného posuzování těchto žádostí.

Licence bude subjektům poskytnuta na pět let. Po uplynutí této pětileté lhůty ji lze oproti zaplacení správního poplatku České národní bance prodloužit – opět na pět let. Licencované subjekty budou muset každoročně do 31. března předkládat ČNB „výkaz činnosti zahrnující rozvahu, výkaz zisků a ztrát, objem spotřebitelských úvěrů poskytnutých za uplynulý kalendářní rok a objem pohledávek po splatnosti delších než 3 měsíce vyplývajících z poskytnutých spotřebitelských úvěrů.“ (Zákon č. 257/2016 Sb., § 14)

4.5.3 Přechodné období

Jak již bylo řečeno, každá banka působící na českém trhu musí mít udělenou platnou licenci od ČNB nebo může uplatnit jednotnou bankovní licenci. Po účinnosti zákona č. 257/2016 Sb. o licenci znovu žádat nemusí.

Z tohoto důvodu se banky v databázi poskytovatelů SÚ v přechodném období nenachází. V databázi jsou uvedené údaje pouze o nebankovních poskytovatelích, kteří mají zájem i nadále poskytovat SÚ a z tohoto důvodu museli do 28. února 2017 ČNB elektronicky požádat o udělení licence. Názvy těchto subjektů jsou uvedeny v tabulce č. 10 s názvem Přehled 32 firem zařazených do zkoumání a v příloze A s názvem Vyřazení nebankovní poskytovatelé.

Poskytovatelé, kteří získali oprávnění poskytovat SÚ na bydlení před 20. březnem 2014, byly povinni do 21. března 2017 splnit podmínky odborné způsobilosti. V ostatních případech je stanoveno přechodné období 24 měsíců od nabytí účinnosti zákona č. 257/2016 Sb., ve kterém je možné nahradit doklad o složení odborné zkoušky čestným prohlášením. (Zákon č. 257/2016 Sb., § 171, § 176)

Jak již bylo řečeno výše, ČNB žádost o licenci posoudí, a pokud poskytovatel splní zákonem stanovené podmínky, do 15 měsíců od přijetí žádosti je povinna

žádost schválit a udělit poskytovateli licenci. Jestliže poskytovatel podmínky nesplní, ČNB ho vyzve k nápravě. Pokud poskytovatel v určené lhůtě tyto nedostatky neodstraní, žádost o licenci bude zamítnuta a poskytovatel již dále nebude smět poskytovat spotřebitelské úvěry.

4.5.4 Sankce za správní delikty

V § 147–159 zákona č. 257/2016 Sb. jsou vymezeny správní delikty a maximální částky sankcí, které subjektům za tyto delikty hrozí. Největší sankce se může vyplhat až na 20 milionů Kč.

Tato vysoká sankce subjektům hrozí například za špatné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Vedle sankcí může ČNB trvat na opatření k nápravě nebo subjektu odebrat licenci.

4.6 Registry dlužníků

§ 88 zákona č. 257/2016 Sb. opravňuje poskytovatele spotřebitelských úvěrů ke vzájemné výměně informací o úvěrových závazcích spotřebitelů prostřednictvím databází, které spravují právnické osoby.⁶ Tento paragraf poskytovatele také opravňuje využít úvěrové databáze pro adekvátnější posouzení úvěruschopnosti spotřebitele, avšak spotřebitel musí být o tomto úmyslu poskytovatele informován.

Jelikož je v § 87 odst. 1 již zmíněného zákona uvedeno, že pokud poskytovatel spotřebitelského úvěru poskytne spotřebitelský úvěr v rozporu s § 86 odst. 1 tohoto zákona, který říká, že úvěr může být poskytnut jen „pokud z výsledku posouzení úvěruschopnosti spotřebitele vyplývá, že nejsou důvodné pochybnosti o schopnosti spotřebitele spotřebitelský úvěr splácet,“ smlouva se stává neplatnou.

Dále § 87 tohoto zákona spotřebitele opravňuje k podání námítky neplatnosti úvěrů v tříleté promlčecí lhůtě. Tato lhůta běží ode dne uzavření smlouvy. Pokud bude námitka uznaná za oprávněnou, „spotřebitel je povinen vrátit poskytnutou jistinu spotřebitelského úvěru v době přiměřené jeho možností.“ (Zákon č. 257/2016 Sb., § 87) Jelikož zákon termín – doba přiměřená spotřebitelovým možnostem – blíže nespecifikuje, mohou z tohoto důvodu mezi poskytovatelem a spotřebitelem vzniknout spory. V případě, že se strany samy nedohodnou, soud určí tuto dobu na návrh některé ze smluvních stran.

Aby se předcházelo poskytování tzv. nenávratných úvěrů, v České republice existují čtyři registry dlužníků, které mohou poskytovatelé při posuzování úvěruschopnosti klienta využít – jeden veřejný: Centrální registr úvěrů a tři soukromé: Bankovní a nebankovní registr klientských informací a Sdružení na ochranu Leasingu a Úvěrů Spotřebitelům.

---

⁶ V první podkapitole byly zmíněny obdobné pravomoce bankovních poskytovatelů úvěrů vymezeny zákonem č. 21/1992 Sb., o bankách v § 38a.

4.6.1 Centrální registr úvěrů

V Centrálním registru úvěrů (dále jen CRÚ) jsou zpracovávány informace o úvěrech, které byly **poskytnuty fyzickým osobám podnikatelům a právnickým osobám**. Vznikl jako projekt České národní banky ve spolupráci s Bankovní asociací. Provozovatelem je ČNB. Mezi členy podle Česká národní banky (2017c) lze zařadit „*všechny banky a pobočky zahraničních bank působící na území České republiky a další osoby, stanoví-li tak zákon.*“ Aby byly údaje vedené v registru aktuální, jeho členové je mají za povinnost každý měsíc aktualizovat. Záznamy jsou v databázi uchovávány po dobu 10 let od splacení pohledávky klientem banky. (ČNB, 2017b)

4.6.2 Bankovní registr clientských informací

Mezi informace evidované v Bankovním registru clientských informací (dále jen BRKI) lze zařadit údaje **o fyzických osobách (občanech i podnikatelích)**, kteří čerpali nebo čerpají úvěr u banky, která je uživatelem BRKI. V databázi jsou shromažďovány pozitivní i negativní informace o dlužnících (o jejich bonitě a platební morálce) a o osobách, kteří o úvěr teprve požádali. (BRKI, 2017b) Tyto údaje jsou měsíčně aktualizovány členskými společnostmi. (BRKI, 2017a)

Provozovatelem a současně soukromým vlastníkem je Czech Banking Credit Bureau, a.s. Mezi uživatele se k 1. lednu 2017 řadí 25 bank, pět z nich jsou vlastníkem registru.⁷ (CRIF, 2017)

Od CRÚ se liší především tím, že účast v BRKI není nařízená zákonem, registr je vlastněn soukromými osobami a informace se uchovávají po dobu čtyř let od ukončení závazku. (BRKI, 2017a)

4.6.3 Nebankovní registr clientských informací

Nebankovní registr clientských informací (dále jen NRKI) poskytuje svým členům informace o důvěryhodnosti, bonitě, platební morálce právnických i fyzických osob. Registr je provozovaný zájmovým sdružením právnických osob Czech Non-Banking Credit Bureau z.s.p.o. (dále jen CNCB). Vlastněn je sedmi leasingovými a splátkovými institucemi.⁸ (CNCB, 2017)

Na rozdíl od BRKI členové NRKI musí mít od klienta udělený souhlas se zpracováním osobních údajů – musí se řídit zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. (CBCB, 2017)

Dle informačního memoranda CBCB (2017) se mezi uživatele NRKI ke dni 1. ledna 2017 řadí 40 nebankovních poskytovatelů úvěrů pro spotřebitele.

---

⁷ Vlastníci: Česká spořitelna, a.s., Československá obchodní banka, a.s., GE Money Bank, a.s., Komerční banka, a.s., UniCredit Bank Czech Republic, a. s. (www.crif.cz, 2017)

⁸ BNP Paribas Personal Finance SA, odštěpný závod, ČSOB Leasing, a.s., Home Credit a.s., MONETA Auto, s.r.o., s Autoleasing, a.s., ŠkoFIN s.r.o., UniCredit Leasing CZ, a.s. (www.crif.cz, 2017)

4.6.4 Sdružení na Ochranu Leasingu a Úvěrů Spotřebitelům

Sdružení na Ochranu Leasingu a Úvěrů Spotřebitelům (dále jen SOLUS) je zájmové sdružení právnických osob, mezi jehož členy lze zařadit banky i nebankovní finanční instituce, zprostředkovatele P2P půjček, distributory energií, telekomunikační operátory a další společnosti. Název pochází z počátečních písmen původního názvu, který nejlépe vystihuje hlavní cíl tohoto sdružení, a to **Sdružení na Ochranu Leasingu a Úvěrů Spotřebitelům**. (Solus, 2017b)

SOLUS se skládá z několika registrů:

- dvou negativních (registr FO – spotřebitelé a registr PO a FO – podnikatelé)
  - Obsahem jsou informace o klientech, kteří neplní své smluvní závazky nebo mají problém se splácením finančních závazků u člena SOLUS.
  - Do registru FO – spotřebitelé je proveden zápis po neuhrazení tří po sobě jdoucích splátek. Doba prodlení musí být delší 30 dnů, u telekomunikačních operátorů minimálně tři měsíce. (Beneš, 2017)
- pozitivního
  - V němž jsou evidovány pozitivní informace o klientech – především o jejich dobré platební morálce. Tyto informace zvyšují bonitu klienta.
- neplatných dokladů
  - Zde jsou shromažďovány záznamy o odcizených nebo neplatných dokladech občanů.
- insolvenční
  - Jedná se o pomocnou databázi SOLUS, ve které jsou uvedené informace z Insolvenčního rejstříku.
- třetích stran
  - V rámci tohoto registru se členské společnosti informují o negativních zkušenostech s některými zprostředkovateli, dealery atd. (Solus, 2017c)

V databázi se informace uchovávají po dobu tří let od vypořádání závazku. Provoz sdružení zabezpečují dvě společnosti – Společnost pro informační databáze, a.s. a Global Payments Europe, s.r.o. Ke dni 25. ledna 2017 mělo toto sdružení 54 členů. (Solus, 2017a)

4.7 Subjekty, které působí v oblasti regulace a dohledu na trhu úvěrů pro spotřebitele v ČR

Poměrně velkým problémem v oblasti úvěrů pro spotřebitele je nedostatečná znalost kompetentních subjektů, na které se mohou spotřebitelé v boji proti nezodpovědnému zadlužování obrátit. Podle Teplého (2013, str. 45, 46) spotřebitelé neznají subjekty, na které se mohou obrátit v případě zájmu o bližší informace vztahující se k úvěrům pro spotřebitele nebo v případě, že si chtějí stěžovat na neetické a protizákonné jednání. Podle průzkumu NBÚ se v těchto případech obrací na ne-

kompetentní subjekty, které nemají v této oblasti pravomoce – nejčastěji na Sdružení ochrany spotřebitelů nebo Ombudsmana.

Jak již z předešlé kapitoly vyplynulo, regulaci v této oblasti provádí **Česká národní banka a Ministerstvo financí ČR**. Česká národní banka má též pravomoc vykonávat dohled nad subjekty poskytující či zprostředkující úvěry pro spotřebitele. Pokud mezi spotřebitelem a poskytovatelem či zprostředkovatelem úvěru vznikne spor, mezi kompetentní instituce pro řešení sporů patří **soudy a finanční arbitr**.

Mimo výše uvedené fungují v České republice i další instituce či organizace, jejichž úkolem je informovat, radit a vzdělávat spotřebitele. Tyto instituce nemají oprávnění k provádění kontrol a udělování sankcí. Patří mezi ně **Česká bankovní asociace, Česká leasingová a finanční asociace, Asociace poskytovatelů nebankovních úvěrů** a další. Tyto asociace se snaží o samoregulaci prostřednictvím různých Etických kodexů, které si vytvářejí, a zároveň kontrolují členské společnosti, zda a v jaké míře tyto kodexy dodržují. Mezi jejich další činnosti patří sběr informací, publikování statistik, které se týkají členských společností či trhu na kterém se pohybují, prezentování zájmů svých členů vůči veřejnosti a mohou se podílet na přípravě právních předpisů.

Mezi další instituce, které se zabývají ochranou spotřebitele na trhu se spotřebitelskými úvěry, patří např. spotřebitelská sdružení, poradenská centra a webové stránky, na kterých jsou publikovány odborné články ohledně poskytovatelů nebo zprostředkovatelů úvěrů pro spotřebitele, jejich produktů a problematiky osobních financí s důrazem na prevenci nezdravého zadlužování. Jedná se například o **Asociaci občanských poraden**, která organizuje projekt Dluhové poradenství, dále **dTest**, který vydává spotřebitelský časopis obsahující nezávislé testy úvěrových produktů a informace o právech spotřebitelů anebo **Poradna při finanční tísni**, která poskytuje právně-poradenskou činnost pro občany, kterým hrozí nebo u nich již existuje +exekuce či platební neschopnost. Důležitými informačními zdroji mohou být webové portály – např. **mesec.cz** nebo **penize.cz**, jejichž prostřednictvím autoři publikují na výše uvedená témata odborné články, analyzují a komparují úvěrové produkty, poskytovatele a zprostředkovatele bankovních i nebankovních úvěrů. V tabulce č. 3 jsou přehledně uvedeny výše zmíněné subjekty.

Tab. 3 Subjekty, které regulují trh úvěrů pro spotřebitele, vykonávají nad ním dohled, řeší spory vztahující se k těmto úvěrům či provádí poradenství

Název subjektu	Působení v oblasti spotřebitelských úvěrů	Kompetentní při řešení sporu?
Asociace občanských poraden	Poradenství	NE
Asociace poskytovatelů nebankovních úvěrů	Poradenství	NE
Finanční arbitr	Řešení sporů	ANO
Česká bankovní asociace	Poradenství	NE
Česká leasingová a finanční asociace	Poradenství	NE
Česká národní banka	Dohled a regulace	NE
Česká obchodní inspekce	-	NE
Ministerstvo financí ČR	Dohled a regulace	NE
Ombudsman	-	NE
Poradna při finanční tísni	Poradenství	NE
Rozhodce	-	NE
Sdružení ochrany spotřebitele	Poradenství	NE
Soud	Řešení sporů	ANO

Zdroj: Sestaveno autorem podle různých zdrojů

4.8 Závěrečné shrnutí podstatných změn

Transpozicí Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení vznikl zákona č. 257/2016. Sb., o spotřebitelském úvěru. Účinností tohoto zákona dochází k významné změně regulace dohledu nad nebankovními poskytovateli spotřebitelských úvěrů a posílení věcné působnosti legislativy, která se nyní vztahuje i na úvěry poskytnuté za účelem financování bydlení a mikropůjčky. Mezi nejvýznamnější změny z této regulace vyplývající patří povinnost nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů mít na tuto činnost, po splnění podmínek vztahujících se převážně k velikosti základního kapitálu, právní formy a odborné způsobilosti, udělenou platnou licenci od ČNB. Uvedené zapříčiní prudký pokles počtu nebankovních poskytovatelů z několik desítek tisíc na pár stovek. Nově mají nebankovní poskytovatelé povinnost ČNB pravidelně předkládat výkazy činnosti.

Cílem této kapitoly bylo mimo jiné odpovědět na první výzkumnou otázku: Povedou legislativní změny na trhu s úvěry pro spotřebitele ke zlepšení postavení spotřebitele a posílení jeho ochrany? Ano, obecně se dá říci, že le-

gislativní změny na trhu s úvěry pro spotřebitele zlepšují postavení spotřebitele. Zlepšení ovšem není jednoznačné – např. v případě špatného uvedení velikosti RPSN ve smlouvě o SÚ.

Zákon č. 257/2016 Sb., především kvůli problémům s úvěrových predátory, výrazně zlepšuje postavení spotřebitele a taktéž posiluje jeho ochranu – reguluje mikropůjčky i úvěry poskytnuté za účelem financování bydlení, vyčleňuje poměrně přísné sankce za nedostatečné prověření úvěruschopnosti spotřebitele, vytváří strop smluvním pokutám a úrokům z prodlení kalkulovaných věřitelem spotřebiteli, vymezuje podmínky jednání poskytovatele či zprostředkovatele a podmínky zpeněžení zástav. Spotřebitelé mohou negativně brát novou legislativní úpravu v případě špatného uvedení velikosti RPSN ve smlouvě o spotřebitelském úvěru. Pokud bude v této smlouvě uvedená RPSN nižší, než odpovídá skutečnosti, zápůjční úroková sazba a celková částka se sníží tak, aby odpovídala RPSN uvedené ve smlouvě o SÚ. Dříve v případě nesprávného uvedení RPSN, měl spotřebitel právo na vrácení všech poplatků a přeúročení splátek diskontní sazbou, která byla platná v době sjednání smlouvy o SÚ.

V souvislosti se zákonem č. 257/2016 Sb. byly změněny i další zákony. Byla eliminována možnost řešení sporů mezi poskytovateli SÚ a spotřebiteli s využitím rozhodčích doložek. Od 1. července 2017 bude, především kvůli oddlužovacím společnostem zneužívajících dlužníkovi finanční tísně a neznalosti, taktéž eliminována možnost odměn u akreditovaných osob, které jsou kompetentní k sepsání a podání návrhu na oddlužení za dlužníka. Z uvedeného vyplývá, že soukromé oddlužovací společnosti nebudou moci pobírat za zpracovaný návrh odměnu. Naopak Finančnímu arbitru se rozšířila působnost na rozhodování sporů, které se týkají všech druhů úvěrů, tedy i mikropůjček, hotovostních půjček a hypotečních úvěrů.

Tabulka č. 4 souhrnně porovnává minulý a současný stav legislativy upravující postavení spotřebitele a změny v zákoně v oblasti regulace a distribuce SÚ.

Tab. 4 Komplexní tabulka – srovnání podstatných legislativních změn

Oblast regulace	Minulý stav	Současný stav
Vykonávání činnosti nebankovních poskytovatelů SÚ	Bez licence, šlo vykonávat na základě vázané živnosti	Platná licence od ČNB
Minimální výše základního kapitálu	Nebyla stanoveno	20 000 000 Kč
Právní forma poskytovatele	PO, FO	a.s, s.r.o, evropská společnost
Dohled	ČNB – bankovní poskytovatelé ČOI – nebankovní poskytovatelé	ČNB

Registr nebankovních poskytovatelů	Neexistoval	Spravován ČNB
Ověření úvěruschopnosti	Neexistence sankcí při špatném posouzení	Při nedostatečném prověření hrozí neplatnost úvěrové smlouvy
Smluvní sankce	V zákoně č. 145/2010 Sb. neupraveno	Denní strop - 0,1 % z částky ohledně níž je spotřebitel v prodlení, maximálně 200 000 Kč
Úroky z prodlení	V zákoně č. 145/2010 Sb. neupraveno	Maximálně 8 % nad 2T repo sazbou ČNB
Předčasné splacení úvěru	Neexistoval strop poplatků, díky tomu si poskytovatelé účtovali vysoké poplatky	Poplatky – do výše skutečně vynaložených nákladů, zdarma – v případě těžkých životních situací
Lhůta na rozmyšlení u SÚ na bydlení	V zákoně č. 145/2010 Sb. neupraveno	Před podpisem finální smlouvy je lhůta 14 dní
Rozhodčí řízení	Spory šlo řešit rozhodcem, smlouva musela být sjednaná samostatně	Spory nelze řešit rozhodcem
Realizace zástavního práva	Nebylo omezeno	Po 6 měsících ode dne oznámení započítí výkonu zástavního práva anebo zápisu do veřejného seznamu/ rejstříku zástav

5 Analýza vývoje zadlužování domácností

Hlavním cílem kapitoly je na základě analýzy vývoje trhu úvěrů pro spotřebitele v České republice, identifikovat dopady na zadlužené domácnosti. Pro naplnění hlavního cíle bude provedena analýza vývoje úrokových sazeb a RPSN, a s tím související analýza z hlediska objemu poskytnutých úvěrů od bankovních i nebankovních poskytovatelů. Aby bylo možné identifikovat dopady zadluženosti na české domácnosti, bude provedena analýza vývoje počtu úvěrů v selhání, zahájených i ukončených exekucí, podaných insolvenčních návrhů, navrhovaných a schválených oddlužení.

Tato kapitola také podá bližší informace o vývoji počtu kontrol nebankovních institucí vykonávaných ČOI, vývoji počtu od spotřebitelů zaslaných podnětů ke kontrole či stížnosti na bankovní instituce a vývoji počtu sporů řešených finančním arbitrem.

5.1 Vývoj úrokových sazeb a RPSN u spotřebitelských úvěrů

Vzhledem k faktu, že spotřebitelské úvěry⁹ nejsou ničím zajištěné a pokud ano, tak minimálně – zde neberu v potaz predátorské chování nebankovních poskytovatelů – úrokové sazby jsou relativně vysoké. Uvedené vyplývá z rizika pro věřitele, že dlužník nebude v budoucnu schopen úvěr splácet. (Dvořák, 2005, str. 539) Výše úrokových sazeb také závisí na konkrétních parametrech úvěru (velikosti poskytnuté jistiny, době splatnosti), bonitě klienta, velikosti nákladů a strategii poskytovatele, konkurenčním, právním i ekonomickém prostředí.

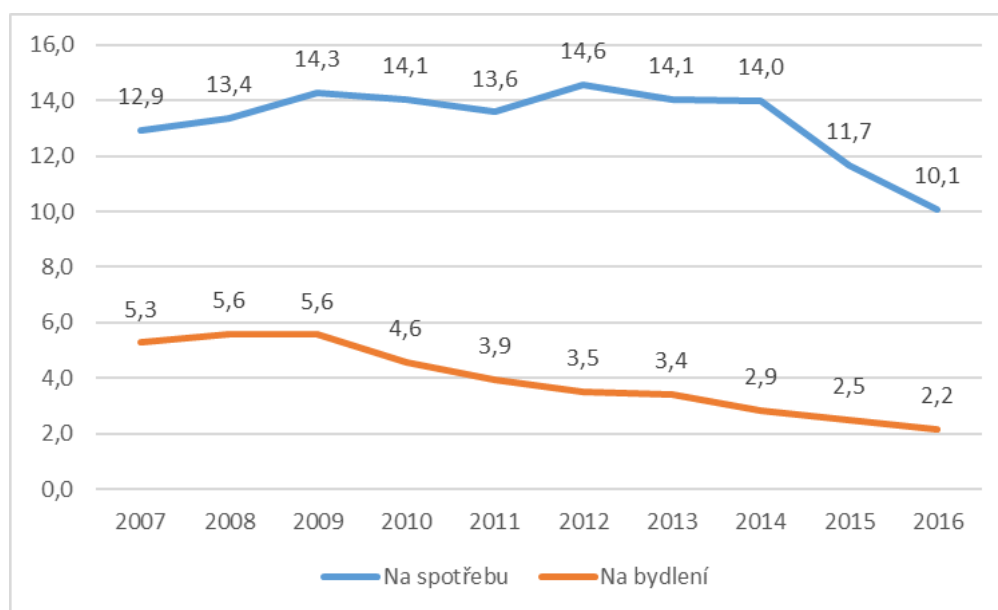
Z přiložených grafů vyplývá, že se průměrné úrokové sazby u nově poskytnutých úvěrů na spotřebu od počátku zkoumaného období zvyšovaly. Tento růst byl v první polovině roku 2008 způsoben opožděnou reakcí na dřívější zvýšení sazeb ČNB. Ve druhé polovině, kdy ČNB snižovala 2T repo sazbu, úroková sazba u SÚ rostla, protože vzrostly rizikové prémie. (Ministerstvo financí, 2009). Tyto prémie banky zvyšovaly především kvůli světové finanční krizi, rostoucí nezaměstnanosti a z toho vyplývajícím obavám o úvěruschopnost spotřebitelů. Růst se v roce 2009 zastavil na 14,3 % p. a. Následují dva roky docházelo k poklesu. V listopadu roku 2012 snížila ČNB 2T repo sazbu na současných 0,05 %, což následující rok zapříčinilo pokles úrokových sazeb. (Ministerstvo financí, 2013) Průměrná úroková sazba v únoru 2013 byla 15,12 % p. a. Za zvýšením úrokových sazeb stála recese ekonomiky, rostoucí nezaměstnanost a zrušení poplatků za vedení úvěrového účtu, které se promítly do úrokové sazby, avšak výše RPSN zůstala stejná. (Redakce Patria Online, 2013). Dle databáze ARAD však celkový nárůst úrokových sazeb v tomto roce nenastal. Od roku 2012 úrokové sazby neustále klesají.

U úvěrů na bydlení je úroková sazba nižší, jelikož jsou zastavěny nemovitostí, a tudíž je riziko pro banku nižší. Z grafů je patrné, že úroková sazba od roku 2009

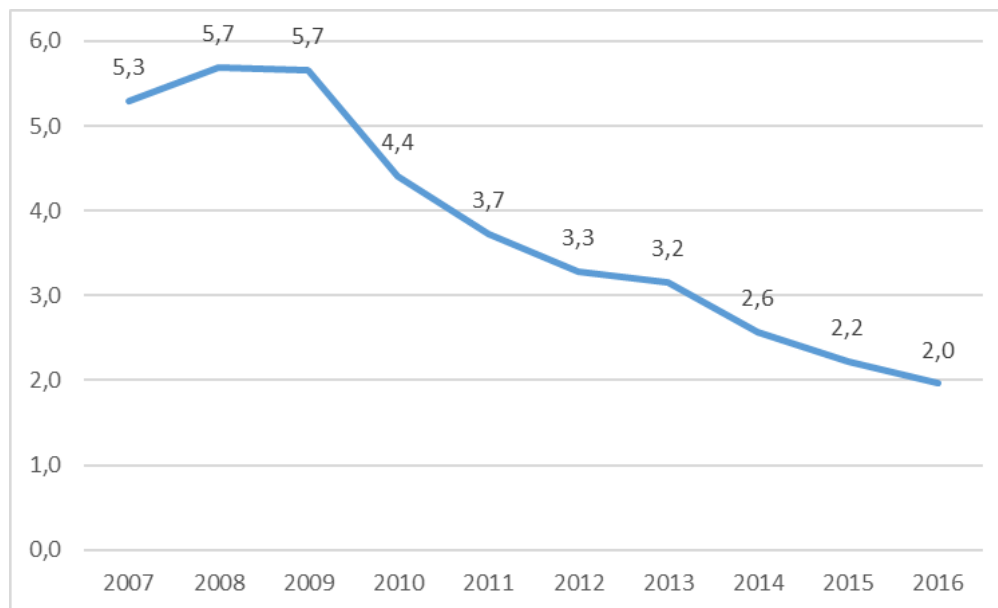
⁹ dle staré legislativy se do nich nepočítají SÚ na bydlení

klesá. V roce 2016 se pohybovala mezi 2,0 % p. a. u hypotečních úvěrů a 2,2 % p. a. u úvěrů poskytnutých na bydlení.

Obr. 1 Vývoj průměrných úrokových sazeb korunových úvěrů nově poskytnutých domácnostem na spotřebu a na bydlení [% p. a.]

Zdroj: ARAD, 2. 3. 2017

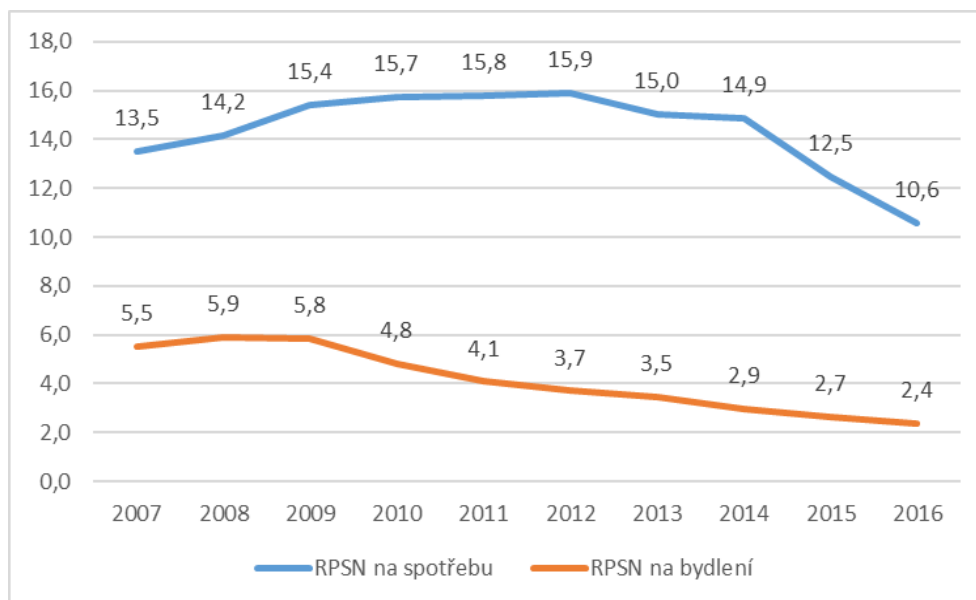

Obr. 2 Vývoj průměrných úrokových sazeb nově poskytnutých korunových HÚ [% p. a.]

Zdroj: ARAD, 2. 3. 2017

Průměrná sazba RPSN u spotřebitelských úvěrů poskytnutých na spotřebu od roku 2007 rostla. V roce 2012 dosáhla 15,9 % i přesto, že ČNB snížila 2T repo

sazbu. (MFČR, 2013) Po tomto roce začala RPSN klesat. Minulý rok se RPSN pohybovala okolo 10,6 %. RPSN u úvěrů poskytnutých na bydlení od roku 2009 klesá. V roce 2016 klesla na 2,4 %.

Obr. 3 Vývoj průměrné RPSN úvěrů nově poskytnutých domácnostem na spotřebu a na bydlení [%]

Zdroj: ARAD, 2. 3. 2017

Podle Skalkové (Hospodářské noviny, 2017) se za poslední tři roky snížila RPSN u nově poskytnutých spotřebitelských úvěrů jiných než na bydlení téměř o 1/3, tedy na současných 10,1 %. Dostatečně bonitní klienti mohou získat úrokovou sazbu nižší než 8 %. Důvodem je konkurenční boj bankovních poskytovatelů a příznivá ekonomická situace s velmi nízkou nezaměstnaností.

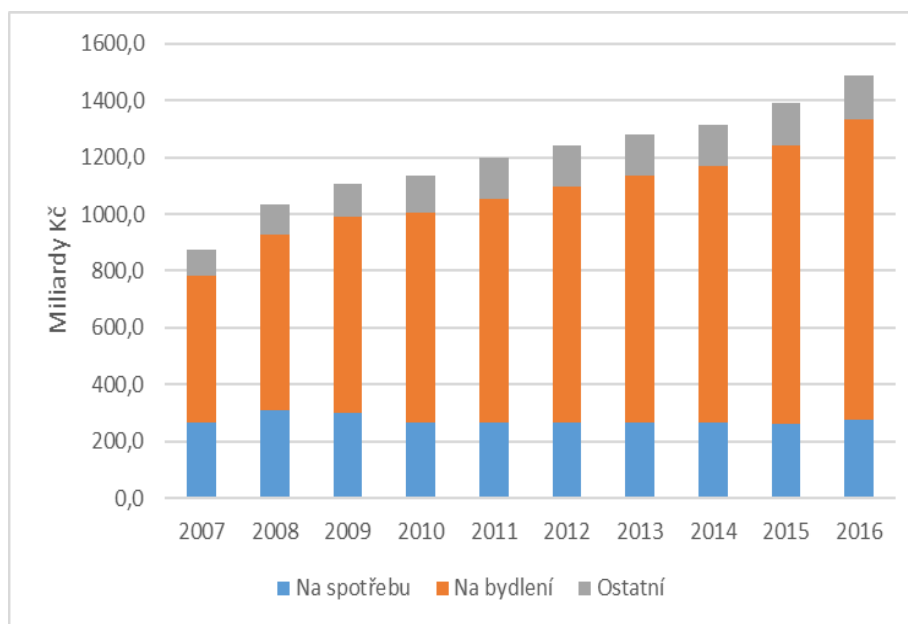
5.2 Celková zadluženost domácností

Níže přiložený graf je složen ze tří částí – úvěry na spotřebu, na bydlení a ostatní. Úvěrem na spotřebu domácnosti financují nákup běžných věcí sloužící ke spotřebě, např. spotřebiče, oblečení, auto, dovolenou (Brown, 2008). Úvěrem na bydlení lze například pokrýt nákup, výstavbu nebo rekonstrukci nemovitosti. Poslední složku grafu tvoří ostatní úvěry, mezi něž ČNB nejčastěji řadí úvěry poskytnuté osobám samostatně výdělečně činným na jejich podnikání. Všechny tyto údaje jsou v nominálních hodnotách. (Strejček, Kotrbová, 2016)

Podle metodiky ARAD mezi subjekty zahrnuté v této statistice patří banky, družstevní záložny, ale také tzv. zprostředkovatelé finančních aktiv. Mezi zprostředkovatele finančních aktiv se řadí leasingové, faktoringové a forfaitingové společnosti aj. (ČNB, 2017f)

Z grafu je patrné, že největší podíl z hlediska objemu na celkové zadluženosti domácností mají úvěry na bydlení s majoritním podílem hypotečních úvěrů. Úvěry na bydlení tvoří více jak dvě třetiny zadluženosti domácností. Hlavním důvodem jsou nízké úrokové sazby a preference vlastního bydlení před nájmem.

Na počátku sledovaného období – v roce 2007 – byla celková zadluženost domácností 875,3 miliard Kč. V roce 2008 se zadluženost oproti roku 2007 zvýšila o 15 %. Tento rok se stal zlomovým, protože zadluženost přesáhla jeden bilion korun. V roce 2009 se tempo zadlužování zpomalilo a zvýšilo se jednociferně, konkrétně o 6,7 %. Pokles tempa zadlužování byl způsoben finanční krizí, která předcházející rok zasáhla světovou ekonomiku. Při této krizi někteří lidé přišli o práci. Důvěra v ekonomiku poklesla a spotřebitelé se při obavě z budoucnosti soustředili na tvorbu vlastních úspor. (Teplý, 2013, str. 166) Trend jednociferného zvyšování zadlužování se pohyboval mezi 2,5–6,6 % a pokračuje až do současnosti. V roce 2016 se zadlužení zvýšilo o 6,6 % oproti roku 2015. Na konci zkoumaného období, se dluh – v porovnání s rokem 2007 – téměř zdvojnásobil a vyšplhal k 1,5 bilionu Kč.

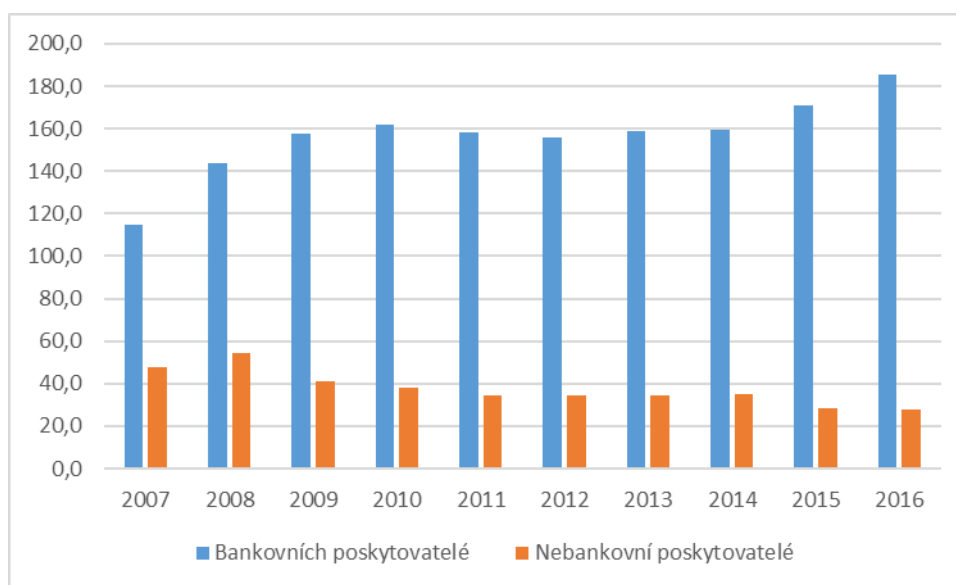
Obr. 4 Celkové zadlužení domácností u bankovních a nebankovních poskytovatelů [mld. Kč]
Zdroj: ARAD, 2. 3. 2017

5.3 Vývoj objemu nově poskytnutých úvěrů

Již v předešlé kapitole bylo zmíněno, že odhadovaný počet nebankovních poskytovatelů se pohyboval okolo 57 000 a jelikož až do udělení licence pro poskytování SÚ tyto poskytovatelé nepodléhali kontrole ČNB a povinnému výkaznictví objemu poskytnutých spotřebitelských úvěrů, nebylo možné shromažďovat informace o poskytnutých úvěrech od všech nebankovních poskytovatelů.

Nebankovní poskytovatelé, kteří se řadí mezi členy ČLFA, této asociaci vykazují informace o objemu poskytnutých úvěrů, která je zpracuje, a v rámci statistik ČLFA volně zpřístupňuje na svých internetových stránkách. Na přiloženém grafu lze vidět sumu nově poskytnutých úvěrů od bankovních poskytovatelů a nebankovních poskytovatelů, kteří jsou členové ČLFA.

Z obrázku č. 5 je sice patrné, že spotřebitelé dle objemu nových SÚ výrazně preferují bankovní poskytovatele, ale je nutné vzít v úvahu i poskytnuté nebankovní úvěry od jiných než členských společností ČLFA, které v grafu nejsou z důvodu již zmíněné nedostupnosti dat zohledněny.

Obr. 5 Objem nově poskytnutých spotřebitelských úvěrů (nezahrnuje SÚ poskytnuté za účelem bydlení) [mld. Kč]

Zdroj: ARAD, ČLFA, 2. 3. 2017

V roce 2016 mezi největší nebankovní poskytovatele spotřebitelských úvěrů dle statistiky ČLFA patřil Home Credit, a.s., ESSOX, s.r.o. a Provident Finacial s.r.o. Úvěry pro spotřebitele poskytovalo celkem 17 členských společností ČLFA včetně leasingových společností v rámci dodatku k leasingovým produktům.

V tabulce č. 5 jsou tyto poskytovatelé sestupně seřazeny podle velikosti vstupního dluhu v kategorii spotřebitelských úvěrů poskytnutých v roce 2016. Poslední dva nebankovní poskytovatelé – UNILEASING, a.s. a VLTAVÍN leas, a.s. – nejsou v tabulce seřazeny z důvodu chybějících údajů. Společnost VLTAVÍN leas, a.s., nesouhlasila s uveřejněním dat, zatímco společnost UNILEASING a.s. pravděpodobně ČLFA zapoměla do dílčích statistik zařadit.

Celkový objem poskytnutých úvěrů byl v roce 2016 27,61 mld., což v porovnání s rokem 2015, kdy byly poskytnuty úvěry ve výši 28,43 mld., značí pokles o 2,9 %. Počet aktivních úvěrových smluv na konci roku 2016 byl 932 865, což vzhledem k roku 2015, když byl počet aktivních úvěrových smluv 1 539 339, představuje téměř 40% pokles. Objem pohledávek z aktivních úvěrových smluv ke

konci roku 2016 byl 39,43 mld. Kč, což vzhledem k objemu pohledávek¹⁰ za rok 2015 – 56,85 mld. Kč, značí pokles o 30,64 %. (ČLFA, 2017c)

Tab. 5 Podíly na trhu nebankovních poskytovatelů SÚ [mil. Kč]

Název společnosti	Objem poskytnutých úvěrů v roce 2016 [mil. Kč]	Podíl [%]
Home Credit, a.s.	11 432,54	41,41
ESSOX, s.r.o.	3 689,01	13,36
Provident Financial s.r.o.	3 198,06	11,58
ŠkoFIN s.r.o.	2 049,58	7,42
UniCredit Leasing CZ, a.s.	1 930,41	6,99
s Autoleasing, a.s.	1 408,40	5,10
MONETA Auto, s.r.o.	1 255,28	4,55
COFIDIS s.r.o.	1 158,10	4,19
ČSOB Leasing, a.s.	664,39	2,41
Toyota Financial Services Czech s.r.o.	256,08	0,93
PSA FINANCE ČESKÁ REPUBLIKA, s.r.o.	210,35	0,76
Raiffeisen-Leasing, s.r.o.	104,29	0,38
FCE Credit, s.r.o.	85,20	0,31
MONETA Leasing, s.r.o.	80,61	0,29
Mercedes Benz Financial Services Česká republika s.r.o.	52,08	0,19
UNILEASING, a.s., VLTAVÍN leas, a.s.	35,62	0,13

Zdroj: ČLFA, 14. 3. 2017

5.4 Vývoj počtu podnětů ke kontrolám vykonávané ČNB

Česká národní banka, jakožto dozorový orgán nad finančním trhem, provádí u bankovních subjektů pravidelné kontroly dodržování podmínek u sjednávaných úvěrů. Mezi významný informační zdroj pro výkon tohoto dohledu lze zařadit podněty od spotřebitelů.

Na webových stránkách ČNB je dostupný formulář, jehož prostřednictvím je možné elektronicky zasílat podněty ke kontrole, upozornění, stížnosti, žádosti

¹⁰ Od 1. června 2015 se společnost Cetelem, a.s. stala pobočkou zahraniční banky BNP Paribas Personal Finance, tudíž jsou do této statistiky započítány výsledky pouze za 1. čtvrtletí 2015.

či dotazy, které musí ČNB vyřídit do 30 dnů ode dne doručení. Podáními, která jsou anonymní, nesrozumitelná, vulgární či opakovaná se ČNB nezabývá. (ČNB, 2017d)

Dle § 45d zákona č. 6/1993 Sb., České národní rady o České národní bance musí ČNB každoročně nejpozději do 30. června následujícího roku předložit Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě vypracovanou Zprávu o výkonu dohledu nad finančním trhem, ve které – mimo jiné – hodnotí výkon svého dohledu nad bankovními poskytovateli úvěrů a počet přijatých podání v oblasti úvěrových institucí.

Vývoj počtu těchto podání je znázorněn v tabulce č. 6. Mnou zkoumaná data v letech 2007 a 2008 nejsou ve Zprávách o výkonu dohledu nad finančním trhem obsažena. Údaje o stavu těchto veličin v roce 2016 v současné době nejsou taktéž k dispozici. (ČNB, 2017h)

Z tabulky č. 6 vyplývá, že celkový počet podání se od roku 2014 snižuje. Mezi předměty podání se například řadí pro běžné spotřebitele obtížně pochopitelná nákladovost produktů včetně složení poplatků zahrnovaných do RPSN a změny ceníků služeb úvěrových institucí. Nedostatky zjištěné při provedených kontrolách byly diskutovány se zástupci jednotlivých bank a dohodnuty termíny nápravy.

Tab. 6 Vývoj počtu zaslanych podání spotřebiteli 2009–2015

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
celkový počet podání	313	704	866	1177	1482	1230	1059
podání v souvislosti s bankovními úvěrovými institucemi	X	166	273	317	468	448	417
podíl podání v souvislosti s úvěrovými institucemi na celkovém počtu podání [%]	X	23,58	31,52	26,93	31,58	36,42	39,37

Zdroj: ČNB, 15. 3. 2017

5.5 Kontroly nebankovních institucí vykonávané ČOI

Do účinnosti zákona č. 257/2016 Sb. byla kontrola nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů vykonávána Českou obchodní inspekcí. O nedostatečném počtu vykonávaných kontrol, vzhledem k počtu nebankovních poskytovatelů a zprostředkovatelů, bylo pojednáno v předchozí kapitole.

Obsahem tabulky č. 7 je počet podaných podnětů od spotřebitelů, počet provedených kontrol a počet kontrol se zjištěním nějakého pochybení či porušení již neúčinného zákona č. 145/2010 Sb., ze strany poskytovatele. Mezi nejčastější nedostatky v roce 2016 patřilo porušení zákazu používání nekalých obchodních praktik (53 případů) – převážně klamavé chování (33 případů), nedostatečné informování spotřebitele o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění (11 případů) a nedostatečné poskytnutí a řádné vysvětlení předšmluvních informací (6 případů). Za prokázané porušení zákonů ukládala ČOI

pokuty. V roce 2016 uložila pokuty v celkové částce přesahující 6,8 mil. Kč. (ČOI, 2017)

Tab. 7 Vývoj počtu podání, provedených kontrol a kontrol se zjištěním

	počet podání	počet kontrol	kontroly se zjištěním – úvěry	zjištěná porušení [%]
2007	100	147	55	37,41
2008	136	203	102	50,25
2009	148	174	65	37,36
2010	119	156	71	45,51
2011	234	290	141	48,62
2012	107	255	109	42,75
2013	343	319	153	47,96
2014	440	269	142	52,79
2015	256	258	105	40,70
2016	X	194	39+103 ¹¹	X

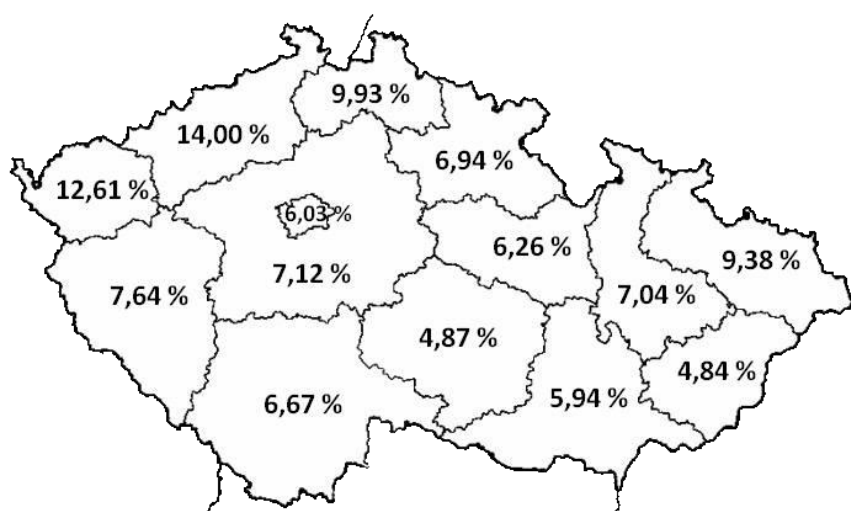
Zdroj: ČOI, 15. 3. 2017

5.6 SOLUS – počet osob se závazkem po splatnosti

Za rok 2016 se historicky nejvíce zlepšily statistiky zájmového sdružení právnických osob SOLUS. Ve všech krajích ČR klesl počet občanů s aktivním dluhem po splatnosti zapsaným v Registru FO – spotřebitelů. Podle tajemníka tohoto sdružení Jana Stopky je to způsobeno expandující českou ekonomikou, snižující se nezaměstnaností a záměry občanů akceptovat nové úvěry, přičemž kvůli zlepšení jejich bonity, hradí své historické závazky po splatnosti. (Beneš, 2017)

Ke konci roku 2016 evidoval tento úvěrový registr přibližně 650 tisíc osob se závazky po splatnosti, jejichž celková hodnota byla 50,5 miliard Kč, což je vzhledem k hodnotě závazků po splatnosti v roce 2015 – 52,7 miliard Kč, více než 4% pokles. Z obrázku č. 6 vyplývá, že mezi jednotlivými kraji jsou poměrně velké rozdíly. Nejvíce osob v prodlení bylo evidováno v Karlovarském kraji (14 %), Ústeckém (12,61 %) a Libereckém (9,93 %). Naopak nejméně osob v prodlení se nacházelo v Jihomoravském kraji (5,94 %), Vysočina (4,87 %) a Zlínském (4,84 %).

¹¹ Výroční zpráva za rok 2016 nebyla dosud publikována. Data pro rok 2016 jsou čerpaná z tiskové zprávy 2016 uveřejněné ČOI. Počet kontrol se zjištěním v kategorii úvěry, při kterých byl porušen zákon č. 145/2010 Sb. je 39 a při kterých byly porušeny obecně závazné právní předpisy je 103. (ČOI, 2017) Z této tiskové zprávy ovšem není patrné, zda celkový počet kontrol se zjištěním – úvěry – je prostým součtem těchto dvou čísel anebo je menší číslo částí podmnožiny většího čísla.

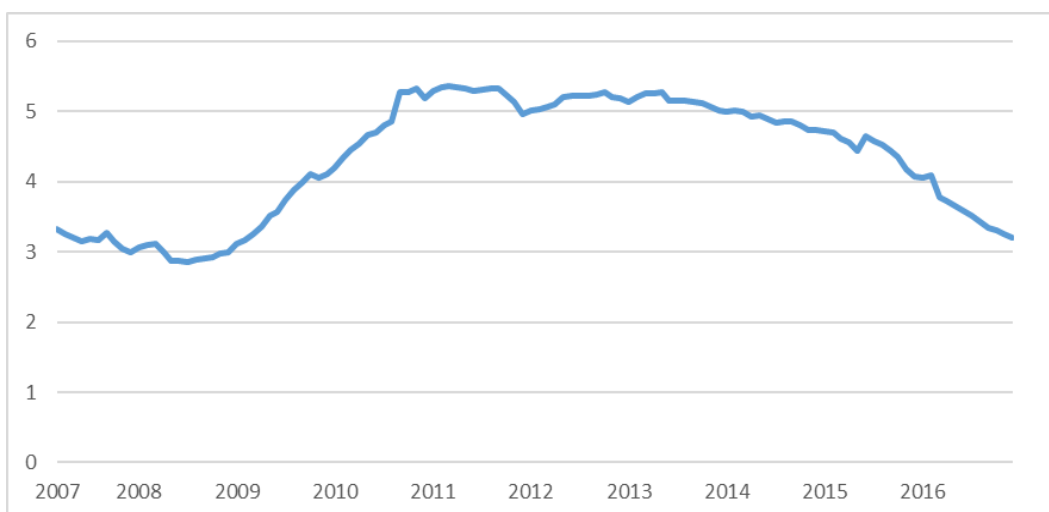
Obr. 6 Podíl počtu osob se závazkem po splatnosti v negativním registru SOLUS na celkovém počtu obyvatel ve věku vyšším než 18 let za rok 2016

Zdroj: SOLUS, 15. 3. 2017

5.7 Vývoj úvěrů v selhání

Dle metodiky ČNB se mezi úvěry v selhání řadí úvěry, které jsou déle jak 90 dní po splatnosti. Z grafu je patrné, že do poloviny roku 2008 se podíl úvěrů v selhání na úvěrech celkem snižoval. Zlom ve vývoji nastal ve druhé polovině roku 2008 a to z důvodu nastupující finanční, posléze i hospodářské krize, růstem nezaměstnanosti a díky tomu snížením schopnosti úvěry splácet. (Teplý, 2013, str. 149)

Zvyšující se podíl úvěrů v selhání se zastavil až ke konci roku 2010 na 5,33 %. Následující roky tento podíl osciloval okolo 5,1 % a to až do roku 2014, kdy začal klesat a klesá i v současné době.

Obr. 7 Podíl úvěrů v selhání na celkových úvěrech poskytnutých domácnostem [%]

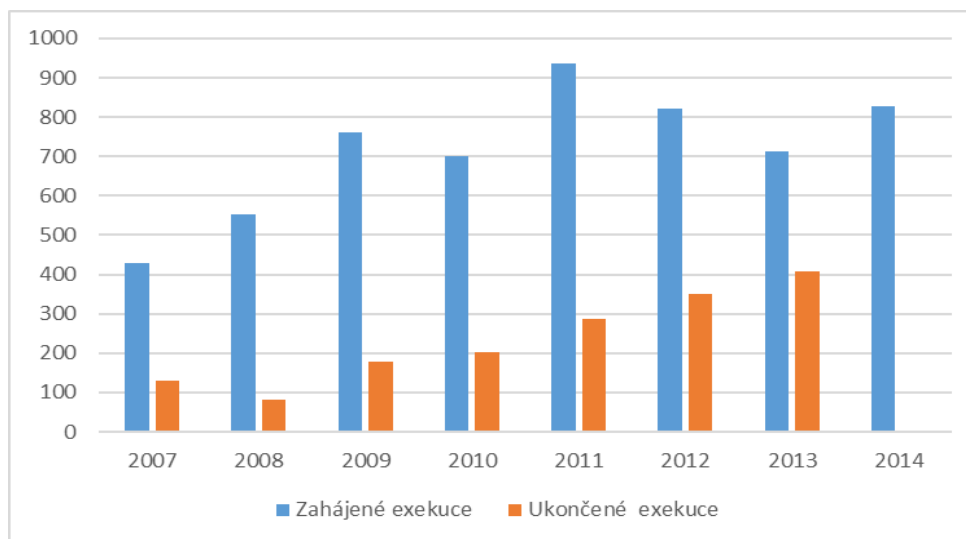
Zdroj: ARAD, 5. 3. 2017

5.8 Vývoj počtu exekucí

Postupné narůstání zadlužování vedoucí k neschopnosti splácet může vygradovat zabavením dlužníkovu majetku – exekucí. Od roku 2007 počet zahájených exekucí převážně rostl. Tento růst vygradoval v roce 2011, kdy se počet zahájených exekucí zastavil na 936,2 tis. a následně do roku 2014 pozvolna klesal. Podle Vorlíčka (2017) se počet exekucí v roce 2016 pohyboval okolo 680 tis., což vzhledem k roku 2015, kdy bylo zahájeno 880 tisíci exekucí, značí 20% pokles.

Tento pokles počtu zahájených a vykonaných exekucí může být zapříčiněn novelizací Exekučního řádu s účinností 1. ledna 2013. Tato novelizace umožňuje, aby *další řízení zahájené oprávněným proti témuž povinnému u stejného exekutora dříve, než zanikne oprávnění exekutora k vedení předchozí exekuce, se ode dne podání návrhu spojuje s předchozí exekucí ke společnému řízení, a to ode dne podání návrhu*. Exekuční soud může řízení spojit na návrh povinného, pokud je proti němu vedeno exekuční řízení u více exekutorů nebo zahájí-li další oprávněný exekuční řízení u téhož exekutora. (Zákon č. 120/2001 Sb., § 37)

Největší počet exekucí mají muži – 62 %. Na více než 42 % dlužníků jsou uvaleny nejméně 4 exekuce. Celkově připadá na jednu osobu v exekuci v průměru 5,3 exekucí. Podle prezidentky Exekutorské komory Pavly Fučíkové se mnohačetné exekuce řadí mezi jeden z nejtěživějších celospolečenských problémů. Je to způsobeno tím, že v mnoha případech není možné v únosném čase u těchto dlužníků vymoci celou dlužnou částku. Tiskový mluvčí Exekutorské komory ČR Petr Vorlíček (2017) tvrdí, že ačkoliv se počet nových exekučních případů zmenšuje, jejich celkový počet roste, z čehož plyne, že se exekutorům daří vymáhat stále méně exekucí.

Obr. 8 Počet zahájených a ukončených exekucí [tis.]

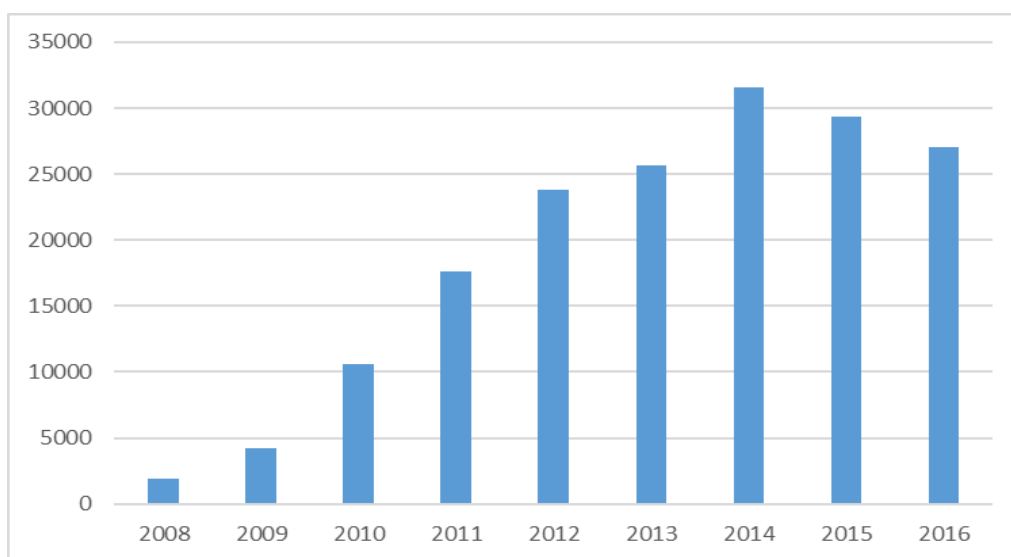
Zdroj: Vavrková, 2015

5.9 Vývoj počtu insolvenčních návrhů

Mezi další důsledky nadměrného a neuváženého zadlužování spotřebitelů se řadí vývoj počtu insolvenčních návrhů fyzických osob – spotřebitelů. Od roku 2008, kdy se Insolvenční zákon stal účinným, mohou firmy či spotřebitelé pro řešení úpadku nebo hrozícímu úpadku či oddlužení dlužníka podávat insolvenční návrhy.

Na přiloženém grafu lze vidět, že po účinnosti zákona docházelo k poměrně rapidnímu růstu podaných insolvenčních návrhů FO – spotřebitelů. Od roku 2013 společnost Creditform řadí do ukazatele insolvenčních návrhů spotřebitelů i návrhy podané nepodnikajícími živnostníky. Tyto návrhy v předešlých letech spadaly pod ukazatel Insolvenční návrhy – firmy. Tato skutečnost výrazně ovlivnila ukazatel nárůstu podaných návrhů spotřebitelů v roce 2014, kde byl zaznamenán meziroční pokles o 15,1 %, zatímco u nepodnikajících živnostníků nárůst o 86,7 %.

Z uvedeného vyplývá, že po zohlednění změny v metodice společnosti Creditform, došlo v roce 2015 poprvé od účinnosti Insolvenčního zákona k poklesu podaných návrhů spotřebiteli. Oproti roku 2014 klesl počet podaných návrhů o 7 %. V roce 2016 došlo k 8,4% poklesu. Poklesy počtu podaných insolvenčních návrhů FO – spotřebitelů byly zapříčiněny pozitivním vývojem ekonomiky a zlepšením situace na trhu práce.

Obr. 9 Vývoj insolvenčních návrhů fyzických osob – spotřebitelů
Zdroj: Creditform, 4. 4. 2017

5.10 Vývoj počtu navrhovaných a schválených oddlužení

Insolvenci FO, která nemá dluhy z podnikání, a PO, která není podle zákona považována za podnikatele a současně nemá z podnikání dluhy, lze řešit oddlužením. Oddlužit lze dvěma způsoby – zpeněžením majetkové podstaty nebo plněním pěti-letého splátkového kalendáře. (Zákon č. 182/2006, § 398)

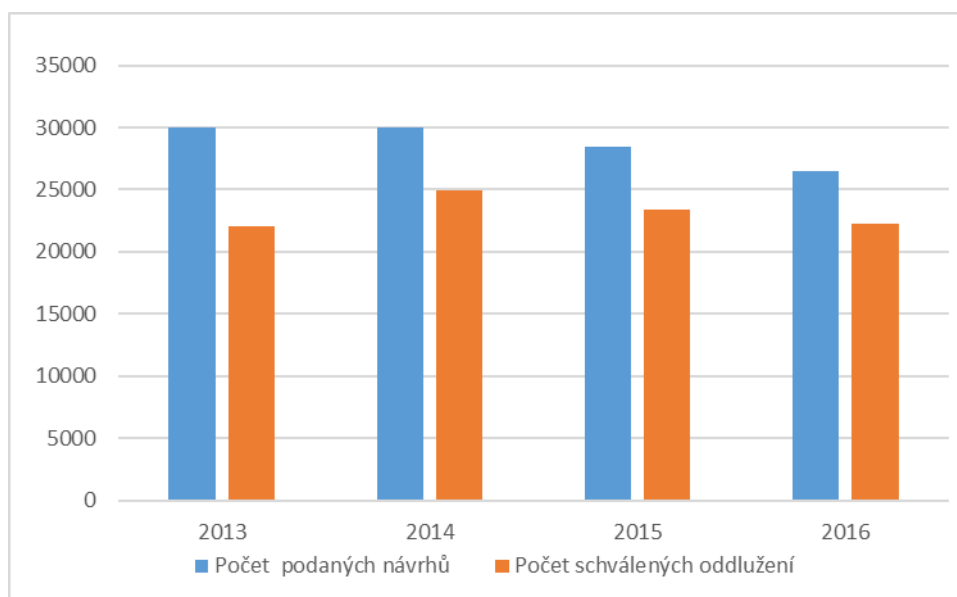
Pokud si dlužník zvolí druhý způsob, v následujících pěti letech bude měsíčně splácet své dluhy nezajištěným věřitelům. (Zákon č. 182/2006, § 398) Po splnění všech podmínek bude dlužník od zbývajících dluhů osvobozen. (Zákon č. 182/2006, § 414)

Jak již bylo řešeno v předešlé kapitole, s novelizací zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení přichází významná změna účinná od 1. července 2017. Tato novela ruší minimální 30% hranici uspokojení pohledávek věřitele při plnění splátkového kalendáře.

Z důvodu nedostupnosti dat do roku 2012, jelikož společnost Creditform na svých webových stránkách zveřejňuje informace o vývoji navrhovaných a schválených oddlužení až od roku 2013, budou tyto roky vynechány.

Z přiloženého grafu lze vidět, že počet podaných návrhů na oddlužení od roku 2013 klesá. V roce 2014 mírně klesl o 0,2 %, v roce 2015 o 4,91 % a v roce 2016 o 7 %. Počet schválených oddlužení v roce 2014 vzrostl o 13 %, ovšem po tomto roce začal klesat – v roce 2015 o 5,9 % a v roce 2016 o 4,8 %.

Nejvíce oddlužení tradičně probíhá formou plnění splátkového kalendáře. V roce 2016 bylo formou plnění splátkového kalendáře povoleno 21 778 oddlužení a 528 oddlužení formou zpeněžení majetku dlužníka.

Obr. 10 Vývoj počtu podaných návrhů a počty schválených návrhů oddlužení
Zdroj: Creditform, 4. 4. 2017

5.11 Vývoj počtu sporů řešené finančním arbitrem

V předešlé kapitole bylo zmíněno, že v roce 2011 získal finanční arbitr pravomoce řešit spory v oblasti spotřebitelských úvěrů, nicméně v daný rok vyřešil pouze 2 spory. Vzhledem ke skutečnosti, že Finanční arbitr výroční zprávu o své činnosti

v roce 2016 doposud nepublikoval, tento rok do zkoumaného období nemůže být zahrnut.

Z tabulky č. 8 plyne, že vývoj počtu přijatých návrhů celkem a počtu sporů řešených v oblasti spotřebitelských úvěrů exponenciálně roste. V roce 2015 přijal finanční arbitr 962 návrhů, což je téměř o $\frac{1}{3}$ více než v roce 2014 a vyřešil 413 sporů v oblasti SÚ, což je o $\frac{1}{4}$ více než v předešlém roce.

Nejčastější příčiny sporů byly, dle Výroční zprávy o činnosti Finančního arbitra v roce 2014, spory o velikost poplatků za vedení úvěrového účtu, náklady za zprostředkování nebo uzavření smlouvy o úvěru, náklady na předčasné splacení, spory o určení neplatnosti celých jednotlivých smluv nebo konkrétních smluvních ujednání a výpočet RPSN. Podle výroční zprávy o činnosti Finančního arbitra v roce 2015 byly nejčastějším předmětem sporů náklady na předčasné splacení úvěru či určení výše dluhu a hodnota RPSN.

Tab. 8 Přijaté návrhy a řešené spory v oblasti SÚ

	2011	2012	2013	2014	2015
přijaté návrhy celkem	167	204	703	662	962
řešené spory v oblasti SÚ	2	11	238	317	413

Zdroj: Finanční arbitr – Výroční zprávy o činnosti Finančního arbitra za rok 2014 a 2015, 21. 3. 2017

5.12 Závěr kapitoly

Vzhledem ke dlouhodobě snižujícím se úrokovým sazbám i RPSN u úvěrů pro spotřebitele, příznivé ekonomické situaci, velmi nízké nezaměstnanosti a dovolím si tvrdit i zrychlené době, kdy lidé nechtějí čekat až si na dané věci naspoří, se celková zadluženost domácností neustále zvyšuje. Největší podíl na růstu této zadluženosti mají úvěry na bydlení.

Objem nově poskytnutých spotřebitelských úvěrů u bankovních poskytovatelů od roku 2012 roste, zatímco objem nebankovních spotřebitelských úvěrů klesá. Z uvedeného lze soudit, že spotřebitelé preferují bankovní poskytovatele SÚ, což ovšem nemusí být pravda, protože do této statistiky nebylo možné zahrnout všechny objemy nově poskytnutých nebankovních spotřebitelských úvěrů z důvodu nedostupnosti těchto dat.

Vzhledem k velkému počtu poskytovatelů a zprostředkovatelů, kteří donedávna působili na trhu nebankovních spotřebitelských úvěrů, ČOI spotřebitelům pro zefektivnění kontrol a posílení ochrany spotřebitele umožňuje podat podnět ke kontrole, upozornění nebo stížnost na nebankovního poskytovatele či zprostředkovatele úvěru. Pro efektivnější kontrolu trhu spotřebitelských úvěrů umožňuje i ČNB podat podnět ke kontrole nebo stížnost na bankovního poskytovatele SÚ. Od roku 2014 se počet podnětů i počet provedených kontrol snižuje.

Naopak k nárůstu dochází u počtu přijatých návrhů i sporů řešených finančním arbitrem, což značí zvyšování povědomí o možnostech alternativních řešení sporů. Svůj podíl na tomto růstu může mít změna zákona týkající se rozhodčích řízení, kterými již nelze spory mezi poskytovatelem nebo zprostředkovatelem SÚ a spotřebitelem řešit.

V předešlém roce došlo k historicky největšímu zlepšení statistik SOLUS, ve kterých poklesl počet občanů s aktivním dluhem po splatnosti. Uvedené považuji za pozitivní efekt zadlužování, protože osoby, které chtěli akceptovat nové SÚ, kvůli zvýšení své bonity řádně platili své stávající závazky. Nutno upozornit, že mezi tyto závazky patří jak úvěry pro spotřebitele, tak např. dluhy dodavatelům energií.

Podíl úvěrů v selhání na celkových úvěrech poskytnutých domácnostem i počet insolvenčních návrhů FO od roku 2014 klesá. Pozitivní je i vývoj počtu zahájených exekucí, kdy v roce 2016 došlo vzhledem k předchozímu roku k 20% poklesu. Avšak z důvodu nedostupnosti informací, nemohu tvrdit, zda je tento pokles zapříčiněn faktem, že dlužníci jsou uvědomělejší a akceptované úvěry splácí nebo Exekutorská komora ČR nezahájila tolik exekucí. Určitý podíl na tomto poklesu může mít i změna legislativy, která od roku 2013 umožňuje slučování exekucí, jejichž počet nemusí fakticky klesat, ale po sloučení je exekucí vykazováno méně. K poklesu dochází i v počtu podaných a schválených návrhů na oddlužení.

6 Hodnocení kvality nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů

Hlavním cílem této kapitoly je na základě analýzy trhu nebankovních poskytovatelů úvěrů pro spotřebitele a následné komparace těchto poskytovatelů, doporučit spotřebitelům kredibilní nebankovní poskytovatele.

V kapitole je stanovena výzkumná otázka: Povede legislativní a regulační úprava trhu úvěrů pro spotřebitele ke zvýšení kvality nebankovních poskytovatelů?

Z hlediska výskytu problémů na trhu nebankovních poskytovatelů úvěrů pro spotřebitele uváděných v Závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace (2015), bude analýza zaměřena na nebankovní subjekty poskytující spotřebitelské úvěry jiné než na bydlení. Posuzovanými subjekty budou nebankovní poskytovatelé spotřebitelských úvěrů v přechodném období, kteří do 28. února 2017 požádali ČNB o udělení licence na poskytování spotřebitelských úvěrů a jsou uvedeny v databázi spravované ČNB s názvem poskytovatelé spotřebitelského úvěru v přechodném období.

Při výběru vhodných kritérií hodnocení budu vycházet ze zásadních kritérií použitých v Navigátoru bezpečného úvěrů (2013) a legislativních a regulačních změn. Tato analýza bude provedena s důrazem na evaluaci bezpečnosti poskytovatele pro spotřebitele a výhodnosti jím nabízených produktů.

6.1 Segmentace trhu posuzovaných nebankovních poskytovatelů SÚ

Zkoumaný vzorek je složen z nebankovních poskytovatelů, kteří požádali ČNB o udělení licence. Dle údajů vykazovaných ČNB ke dni 10. dubna 2017 v registru poskytovatelů spotřebitelského úvěru v přechodném období o licenci na poskytování SÚ požádalo 107 subjektů.

Jelikož zákon o bankách bankám působícím na území ČR nařizuje mít od ČNB pro výkon činnosti udělenou licenci, v rámci zákona o spotřebitelském úvěru o licenci znovu žádat nemusí. Z tohoto důvodu se v databázi poskytovatelů SÚ v přechodném období banky nenachází a jsou zde uvedené pouze nebankovní poskytovatelé.

Nebankovní poskytovatelé, kteří mají zájem poskytovat SÚ i nadále, museli do 28. února 2017 požádat ČNB o licenci. Vzhledem k pravidelné kontrole registru jsem zjistila, že ČNB od 2. března 2017 do tohoto registru žádného nového poskytovatele nepřidala. Abych vyloučila možnost, že ČNB registr pouze neaktualizovala, a proto je počet subjektů stejný, pravidelně jsem tento registr kontrolovala. Na základě těchto kontrol jsem zvolila datum, ze kterého bude analýza nebankovních poskytovatelů vycházet, na 10. dubna 2017.

Po podrobnějším přezkoumání těchto subjektů jsem zjistila, že 34 poskytovatelů nemá samostatné webové stránky, na kterých by spotřebitelům poskytovali

základní informace o sobě a nabízených produktech. Z důvodu nedostupnosti informací o těchto poskytovatelích jsem byla nucena je ze zkoumaného vzorku vyřadit.

Další společnosti, které byly typicky factoringové, leasingové, inkasní, kreditní nebo realitní a společnosti, které poskytují SÚ pouze se zástavou nemovitosti, na speciální účely nebo specifickým klientům, byly ze zkoumaného vzorku pro svou atypičnost taktéž vyřazeny.

Celkově jsem vyřadila 75 subjektů. Obsahem tabulky č. 9 je segmentace trhu poskytovatelů SÚ s detailnějším popisem společností a počtem těchto vyřazených subjektů. Kompletní názvy vyřazených poskytovatelů i s důvody vedoucí k vyřazení jsou uvedeny v příloze A.

Tab. 9 Segmentace trhu poskytovatelů SÚ

Název	Počet
Banky	45
Členové ČLFA	41
Členové SOLUS	54
Uživatelé NRKI	40
Nebankovní poskytovatelé s podanou žádostí o licenci	107
Nemá samostatné webové stránky	34
Leasingové společnosti	16
Požadují zástavu nemovitosti	9
Inkasní společnosti	2
Poskytují informace až po předešlém kontaktu s klientem	2
Do udělení licence neposkytují SÚ	1
Factoringové společnosti	1
Investiční společnost	1
Kreditní společnosti	1
Na webových stránkách úvěr nenabízí	1
Poskytuje úvěry na nákup technologií	1
Poskytuje úvěry na proplacení exekucí	1
Poskytuje úvěry na zdravotní péči	1
Poskytuje úvěry pouze zákazníkům Bohemia Energy	1
Poskytuje úvěry vietnamské komunitě	1
Realitní společnost	1
Webové stránky v chorvatštině bez možnosti překladu	1
Poskytovatelé vhodní k dalšímu zkoumání	32

Dílčí závěr

Z analyzovaných 107 nebankovních poskytovatelů SÚ bylo po detailnější analýze vyřazeno 75 subjektů. 34 poskytovatelů o sobě ani o svých produktech nepo-

skytovali prostřednictvím webových stránek žádné informace, a proto byly vyřazeny. Předmětem zkoumání by mělo být 73 subjektů, ale 41 z nich jsem musela kvůli jejich atypičnosti vyřadit. Se zbylými 32 subjekty budu dále pracovat. Názvy těchto poskytovatelů jsou uvedeny v tabulce č. 10.

Tab. 10 Přehled 32 firem zařazených do zkoumání

Název		
BB Finance Czech s.r.o.	ESSOX s.r.o.	Provident Financial s.r.o.
CentroFinance, s.r.o.	Everyday Finance s.r.o.	Rerum Finance, s.r.o.
CFG SE	Fair Credit International, SE	SIM PŮJČKA s.r.o.
COFIDIS s.r.o.	FINSPACE s.r.o.	Supermoney Finance a.s.
COOL CREDIT, s.r.o.	HELP FINANCIAL s.r.o.	TOMMY STACHI s.r.o.
CreditGO s.r.o.	HFS s.r.o.	VATAONLINE s.r.o.
CreditPortal, a.s.	Home Credit a.s.	Via SMS s.r.o.
Creditstar Czech s.r.o.	JET Money s.r.o.	Viva Credit s.r.o.
Český Triangl, a.s.	P&P Loan s.r.o.	Zaplo Finance s.r.o.
Door Financial a.s.	PROFI CREDIT Czech, a.s.	Zonky s.r.o.
Emma's credit s.r.o.	PRONTO CREDIT s.r.o.	

6.2 Metodika hodnocení kvality nebankovních poskytovatelů SÚ

Po podrobnější analýze produktů zkoumaného vzorku nebankovních poskytovatelů, jsem poskytovatele seřadila do třech hlavních skupin podle společného průniku jím nabízených produktů. Názvy skupin – malé, střední a velké úvěry – i s dalšími parametry jsou uvedeny v tabulce č. 11. Podrobnější popis zkoumaných úvěrů je pro větší přehlednost uveden v podkapitolách, které se zabývají jednotlivými výsledky těchto skupin.

Tab. 11 Rozdělení zkoumaných poskytovatelů dle jimi nabízených produktů

Kategorie úvěru	Malé	Střední		Velké	
Frekvence splatnosti	jednorázově	týdně	měsíčně	měsíčně	měsíčně
Splatnost	30 dní	52–60 týdnů	12 měsíců	36 měsíců	60 měsíců

V analýze se zaměřím na dvě hlavní kategorie:

- **Informace spotřebitelům**, ve které bude zhodnocena kvalita a kvantita požadovaných informací po spotřebiteli ze strany jednotlivých poskytovatelů a taktéž množství informací, které poskytovatel zveřejňuje. Jelikož této kategorii přiřadím větší důležitost, v celkových výsledcích bude mít váhu 60 %.

- **Kvalita poskytovatele**, ve které bude provedena analýza členství poskytovatele v registrech a nabízených nebankovních úvěrových produktů. Výsledný počet bodů kategorie bude vážen 40 %.

Velikost přidělených vah a maximálního počtu bodů v obou kategoriích jsou uvedeny v tabulce č. 12.

Tab. 12 Názvy kategorií, jejich váhy a maximální počet bodů

	Váha	Max. hodnota	Vážená hodnota
Informace spotřebitelům	60 %	24	14,4
Kvalita poskytovatele	40 %	26	10,4

Po analýze jednotlivých poskytovatelů a součtu jím dosažených bodů po započítání vah jednotlivých kategorií, budou podle dosaženého skóre rozděleni do dvou skupin na kredibilní věřitele – dosáhnou-li minimálního skóre 12,50 a nekredibilní věřitele – dosáhnou-li skóre 12,49 a méně. Platí zde, že čím je dosažené skóre nebankovního poskytovatele vyšší, tím větší je rating, a tedy i kvalita poskytovatele.

Tab. 13 Rozdělení věřitelů dle dosaženého skóre

Kredibilní věřitel	12,5-25,00
Nekredibilní věřitel	0,00-12,49

6.3 Kategorie informace spotřebitelům

První část analýzy nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů se zaměřuje na kvalitu a dostupnost informací pro klienta a dále na množství informací požadovaných věřitelem po spotřebiteli, jež budou sloužit převážně k řádnému posouzení spotřebiteli úvěruschopnosti.

Jak již bylo zmíněno v předešlých kapitolách, od prosince 2016 musí nebankovní poskytovatelé SÚ předkládat ČNB, mimo jiné, výkaz činnosti zahrnující rozvahu a výkaz zisků a ztrát. Z uvedeného vyplývá, že do účinnosti zákona č. 257/2016 Sb., tuto povinnost neměli a pokud na webových stránkách justice.cz uzávěrky zveřejňovali, bylo to jejich dobrovolné rozhodnutí učiněné pravděpodobně kvůli zvýšení své transparentnosti a kredibility.

Tab. 14 Dílčí kritérium: Jsou na webu justice.cz zveřejněny uzávěrky?

Jsou na webu justice.cz zveřejněny uzávěrky?	
Ano	2
Ne	0

Dalším důležitým ukazatelem je kvalita zpracování webových stránek. Nejčastěji vyhledávané informace – jako například druhy nabízených produktů, všeobecné

obchodní podmínky, online kalkulačka, kontakty – by měly být pro usnadnění orientace potenciálního dlužníka v samostatných záložkách nebo alespoň zvýrazněny.

Tab. 15 Dílčí kritérium: Jsou webové stránky při vyhledávání informací přehledné?

Jsou webové stránky při vyhledávání informací přehledné?	
Ano, nejčastěji vyhledávané informace jsou v samostatných záložkách	6
Ano, vyhledávané informace jsou v samostatných záložkách nebo zvýrazněné	4
Ano, ale chybí online kalkulačka	2
Ne	1
Ne a chybí základní informace	0

Je-li na webové stránce dostupná online komunikace, může to spotřebiteli velmi usnadnit získávání informací. V případě nejrůznějších dotazů nemusí volat na telefonní čísla uvedená v kontaktech, ale všechny své dotazy může napsat do chatu, ve kterém mu poskytovatelem pověřená osoba odpoví.

Tab. 16 Dílčí kritérium: Je na webových stránkách dostupná online komunikace?

Je na webových stránkách dostupná online komunikace?	
Ano	2
Ne	0

Dalším významným kritériem je skutečnost, zda poskytovatel požaduje potvrzení o velikosti příjmů, ať už formou výpisů z bankovního účtu, výplatními páskami nebo na předepsaném formuláři, který potvrdí zaměstnavatel, a zda nenabízí úvěr bez prověření registrů.

Vzhledem ke snaze potlačit predátorské úvěrování a spekulace na default dlužníků, zákon poskytovatele sankcionuje možností zneplatnění smlouvy, poskytne-li poskytovatel SÚ spotřebiteli po nedostatečném posouzení jeho úvěruschopnosti. Z tohoto posouzení muselo vyplývat, že již v době poskytnutí úvěru spotřebitel není dostatečně bonitní.

Tab. 17 Dílčí kritérium: Je požadováno potvrzení o výši příjmů?

Je požadováno potvrzení o výši příjmů?	
Ano	2
Ne	0

Tab. 18 Dílčí kritérium: Je nabízen úvěr bez prověření registrů?

Je nabízen úvěr bez prověření registrů?	
Ano	2
Ne	0

Vzhledem k usnadnění vzájemného porovnávání nákladovosti nabídek diferencovaných poskytovatelů, bylo do kritérií hodnocení zahrnuto i hodnocení kvality online kalkulačky uvedené na webových stránkách poskytovatele.

Maximální počet bodů obdrží poskytovatelé za online kalkulačku, na které si potenciální dlužník bude moci vybrat velikost úvěru, dobu splácení a kalkulačka mu vypočítá velikost splátky, RPSN, úrokovou sazbu a celkově zaplacenou částku. Pokud bude kalkulačka umožňovat omezené nastavení velikosti úvěru – respektuji skutečnost, že někteří poskytovatelé poskytují SÚ do určité hodnoty – a dobu splácení anebo nebude uvedena úroková sazba, obdrží dva body.

Tab. 19 Dílčí kritérium: Je na webu dostupná online kalkulačka?

Je na webu dostupná online kalkulačka?	
Ano, obsahuje vše, popřípadě i s komentářem	4
Ano, základní	2
Chybí nebo je nepoužitelná	0

Aby se potenciálnímu dlužníkovi co nejvíce ulehčilo vzájemné porovnávání nabídek různých poskytovatelů, v rámci tohoto kritéria budou hodnoceny vzorové dokumenty, které poskytovatel uveřejňuje na svých webových stránkách. Jedná se například o úvěrovou smlouvu, formulář předšmluvních informací a vzorové obchodní podmínky.

Tab. 20 Dílčí kritérium: Jsou požadované dokumenty předem k dispozici?

Jsou požadované dokumenty předem k dispozici?	
Ano	2
Ne	0

Následující ukazatel předpokládá, že pokud poskytovatel nabízí možnost pojištění neschopnosti spotřebitelský úvěr splácet, snaží se tím snížit pro dlužníka negativní důsledky nesplácení.

Tab. 21 Dílčí kritérium: Je nabízena možnost pojištění úvěru?

Je nabízena možnost pojištění úvěru?	
Ano	2
Ne	0

6.4 Kategorie kvalita poskytovatele

Druhá část analýzy nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů se zaměřuje jak na členství jednotlivých poskytovatelů v registrech, tak na jimi nabízené úvěrové produkty.

Vzhledem k tomu, že žádný zákon nebankovním poskytovatelům SÚ účast v ČLFA nenařizuje, jejich účast byla a je dobrovolná. Z této účasti však plynou povinnosti řídit se Kodexem jednání členů ČLFA a Memorandem ČLFA k ochraně spotřebitele a vykazovat ČLFA informace tykající se, mimo jiné, objemu poskytnutých spotřebitelských úvěrů.

Tab. 22 Dílčí kritérium: Je členem ČLFA?

Je členem ČLFA?	
Ano	2
Ne	0

S ohledem na hrozící neplatnost smlouvy při nedostatečném posouzení úvěruschopnosti dlužníka, lze předpokládat, že se nebankovní poskytovatelé budou chtít co nejvíce informovat o solventnosti spotřebitele a zjistit, zda spotřebitelé své v minulosti akceptované závazky splácí.

Podle Teplého (2013, str. 72) registrace v úvěrových registrech implikuje zodpovědné úvěrování ze strany věřitele a zvyšuje jeho transparentnost. Pokud věřitel není členem registrů, lze si tuto skutečnost vyložit i tak, že se snaží něco zatajit – např. vysoký podíl nesplácených úvěrů.

Nebankovní věřitelé mohou být členy SOLUS a NRKI. Při analyzování nebankovních subjektů poskytujících SÚ budu vycházet z informací uvedených na stránkách sdružení SOLUS a NRKI.

Tab. 23 Dílčí kritérium: Členství v registrech

Členství v registrech	
SOLUS a NRKI	4
SOLUS nebo NRKI	2
Žádné členství	0

Zákonem stanovená minimální výše základního kapitálu je 20 000 000 Kč. Velikost ZK jednotlivých společností bude zjištěna z výpisů obchodního rejstříku na stránkách justice.cz

Tab. 24 Dílčí kritérium: Výše základního kapitálu

Výše základního kapitálu	
> 20 000 000 Kč	4
20 000 000 Kč	2
< 20 000 000 Kč	0

Doplňkových kritériem je četnost výskytu věřitele v návrzích na oddlužení. Nejprve bude proveden náhodný výběr 100 návrhů z celkového počtu 1 000 návrhů na povolení oddlužení evidovaných u Krajských soudů v Brně, Českých Budějovicích,

Hradci Králové, Ostravě, Plzni, Praze a Ústí nad Labem. Tyto návrhy byly zveřejněny od 1. března 2017 do 21. března 2017 na webových stránkách Insolvenčního hlídače. U každého návrhu budou zaznamenány nebankovní věřitelé z těchto dokumentů vyplývající a spočítaná jejich četnost.

Toto kritérium je zvoleno pouze za doplňkové z důvodu nedostupnosti informací o podílech jednotlivých nebankovních poskytovatelů na trhu spotřebitelských úvěrů. Z tohoto důvodu není možné výslednou četnost poskytovatelů znormovat vůči jejich tržnímu podílu. V důsledku čehož je pravděpodobné, že poskytovatelé s větším podílem na trhu, např. Home Credit, budou mít i větší počet četnosti výskytu v návrzích na oddlužení.

Tab. 25 Kritérium: Četnost výskytu věřitele v návrzích na oddlužení

Četnost výskytu věřitele v návrzích na oddlužení	
do 5	4
6 až 15	3
16 až 25	2
26 až 35	1
od 36	0

Mezi další dílčí kritérium této podkategorie patří celkové náklady úvěru/výše úvěru. Celkovými náklady produktů mám na mysli skutečnou cenu, kterou spotřebitel zaplatí za poskytnuté finanční prostředky.

Některé společnosti z první kategorie, tedy úvěr 5 000 Kč na 30 dní, nabízely první úvěr po splacení v termínu zdarma. Tato skutečnost ovšem ve stanovených kritériích nebyla zahrnuta, tudíž v případě prvního úvěru zdarma, jsem pracovala až se druhým zpoplatněným úvěrem.

Hodnoty tohoto ukazatele jsem rozdělila tak, že jsem v každé dílčí podkategorii vypočítala aritmetický průměr ze všech podílů celkových nákladů a výši úvěru poskytnutých mnou zkoumanými poskytovateli. Jako střední hodnotu v ukazateli za 2 body jsem zvolila vypočtený průměr. Po určení jednotlivých odchylek jsem stanovila krajní hodnoty jednotlivých ukazatelů.

Tab. 26 Dílčí kritérium: Celkové náklady úvěru/výše úvěru [%]

Celkové náklady úvěru/výše úvěru [v %]					
5 000 Kč	20 000 Kč		100 000 Kč		
30 dní	52–60 týdnů	12 měsíců	36 měsíců	60 měsíců	
100-125	100-155	100-110	100-150	100-118	4
126-140	156-170	111-120	151-160	119-125	2
141-x	171-x	121-x	161-x	126-x	0

Dalším kritériem je velikost roční procentní sazby nákladů. Hodnoty tohoto ukazatele jsem rozdělila podobným způsobem jako hodnoty celkových nákladů/výši

úvěru. Vzhledem k několika extrémům, které velmi navyšovaly či zmenšovaly průměr, jsem tyto hodnoty do výpočtu průměru nezahrnula.

Tab. 27 Dílčí kritérium: Velikost RPSN

Velikost RPSN					
5 000 Kč	20 000 Kč		100 000 Kč		
30 dní	52–60 týdnů	12 měsíců	36 měsíců	60 měsíců	
0-1 500	0-160	0-20	0-35	0-7,0	4
1 501-3 000	161-170	21-30	36-44	7,1-8	2
3 001-x	171-x	31-x	45-x	8,1-x	0

Podle zákona č. 257/2016 Sb. nesmí výše náhrady za předčasné splacení přesáhnout 1 % z předčasně splacené části celkové výše SÚ, pokud doba mezi předčasným splacením a sjednaným koncem SÚ přesáhne jeden rok. Pokud je tato doba kratší než jeden rok, výše náhrady nesmí být větší než 0,5 %.

Tab. 28 Dílčí kritérium: Jsou ve všeobecných obchodních podmínkách dodrženy limity pro předčasné splacení?

Jsou ve všeobecných obchodních podmínkách dodrženy limity pro předčasné splacení?	
Ano	2
Ne	0

Nabízí-li poskytovatel předčasné splacení SÚ zcela zdarma, budou mu přiděleny čtyři body za jeho solidaritu ke dlužníkům. Pokud bude požadovat uzákoněné limity, obdrží dva body. Bude-li požadovat vyšší náhrady, než které jsou umožněny zákonem, anebo nebude mít limity na webových stránkách uvedeny, nezíská body žádné.

Tab. 29 Dílčí kritérium: Náklady na předčasné splacení

Náklady na předčasné splacení	
Bezplatné	4
Maximální uzákoněné limity	2
Maximální výše umožněná zákonem	0

6.5 Výsledky analýzy kvality nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů

Analýza byla provedena v rámci jednoho týdne od 10. do 16. dubna 2017. Po zanalyzování všech zkoumaných poskytovatelů a přidělení jednotlivých bodů dle výše stanoveného algoritmu, byli poskytovatelé v jednotlivých kategoriích seřazeni sešupně dle celkového počtu přidělených bodů.

6.5.1 Kvalita poskytovaných informací

Jelikož první kategorii – informace spotřebitelům – přikládám větší důležitost, výsledný počet bodů v celkovém hodnocení bude vážen 60 %. V rámci této kategorie byla hodnocena kvantita a kvalita jak poskytovaných, tak i požadovaných informací ze strany poskytovatele.

V tabulce č. 30 jsou zkoumaní nebankovní poskytovatelé SÚ sestupně seřazeni dle obdržených bodů v rámci této kategorie. Získané body jsou uvedeny před aplikací váhy tohoto kritéria.

Tab. 30 Výsledky analýzy kvality poskytovaných informací

Název	Body	Název	Body	Název	Body
CreditGO s.r.o.	20	Supermoney Finance a.s.	14	CentroFinance, s.r.o.	8
Home Credit a.s.	20	VATA-ONLINE s.r.o.	14	Viva Credit s.r.o.	8
Zaplo Finance s.r.o.	18	Zonky s.r.o.	14	HFS s.r.o.	8
Provident Financial s.r.o.	18	Rerum Finance, s.r.o.	12	Door Financial a.s.	6
Creditstar Czech s.r.o.	16	Via SMS s.r.o.	12	PRONTO CREDIT s.r.o.	6
COFIDIS s.r.o.	16	Český Triangl, a.s.	12	TOMMY STACHI s.r.o.	6
BB Finance Czech s.r.o.	14	PROFI CREDIT Czech, a.s.	12	CFIG SE	4
CreditPortal, a.s.	14	ESSOX s.r.o.	12	JET Money s.r.o.	2
Emma's credit s.r.o.	14	Fair Credit International, SE	12	FINSPACE s.r.o.	0
Everyday Finance s.r.o.	14	COOL CREDIT, s.r.o.	10	P&P Loan s.r.o.	0
SIM PŮJČKA s.r.o.	14	HELP FINANCIAL s.r.o.	10		

Nejvyššího počtu bodů dosáhli poskytovatelé CreditGO s.r.o. a Home Credit a.s. Nejmenšího počtu dosáhli FINSPACE s.r.o. a P&P Loan s.r.o. a to z toho důvodu, že na svých webových stránkách spotřebitelské úvěry přímo nenabízí, ale spotřebitel je odkázán na jinou webovou stránku

6.5.2 Výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii malé úvěry

V této kategorii bylo posuzováno 21 nebankovních poskytovatelů spotřebitelských bezúčelových úvěrů. Z toho 11 poskytovatelů umožňovalo nastavit na online kalkulačce velikost úvěru 5 000 Kč, jeden 6 000 Kč, další 4 999 Kč a 3 000 Kč. Zbýlých sedm poskytovatelů neumožňovalo zvolit velikost úvěru, a to buď z důvodu absence online kalkulačky nebo její nefunkčnosti. Splatnost 13 zkoumaných úvěrů byla

30 dnů a u jednoho 45 dnů. Názvy všech 21 poskytovatelů, celkový počet přidělených bodů a pořadí v hodnocení, jsou uvedeny v tabulce č. 31.

Z této tabulky vyplývá, že prvních šest společností lze dle dosaženého počtu bodů považovat za kredibilní a pro spotřebitele bezpečné – v tabulce jsou vyznačeny tučně. Zbýlých 15 poskytovatelů označuji za nekredibilní a využít jejich služby spotřebitelům **nedoporučuji**.

Maximálního počtu bodů dosáhla společnost **CreditGO s.r.o. (18,4)**. Na druhém místě se umístila společnost **Creditstar Czech s.r.o. (16,8)** a na třetím **BB Finance Czech s.r.o. (15,6)**. V této kategorii bych chtěla především upozornit na poslední tři poskytovatele, tedy – **FINSPACE s.r.o. (2,4)**, **JET Money s.r.o. (2)** a **P&P Loan s.r.o. (1,6)**. Tito poskytovatelé dosáhli tak nízkého hodnocení především z toho důvodu, že o sobě nikde neposkytují žádné informace. Jediným hodnoceným kritériem byla četnost věřitele v oddlužení a výše základního kapitálu, jehož minimální velikost splnil pouze **FINSPACE s.r.o.** Tyto společnosti na svých webových stránkách úvěry přímo neposkytují a z tohoto důvodu jejich webové stránky neobsahují mnou prověřované informace. Spotřebitel je na stránkách **FINSPACE s.r.o.** odkazován na webové stránky **mobilpůjcka.cz** a stránky **JET Money s.r.o.** odkazují na stránky **smartpůjcka.cz**. Společnost **P&P Loan s.r.o.** v současné době své webové stránky předělává. Také bych chtěla upozornit na společnost **Door Financial a.s.**, proti které bylo dne 8. září 2016 na návrh věřitele zahájeno insolvenční řízení.

V této kategorii pět poskytovatelů nepožaduje potvrzení o příjmech – **COOL CREDIT, s.r.o., Everyday Finance s.r.o., FINSPACE s.r.o., SIM PŮJČKA s.r.o., Viva Credit s.r.o.**, tři poskytovatelé nabízí úvěr bez prověření v registrech - **CreditPortal, a.s., P&P Loan s.r.o. a Viva Credit s.r.o.** a čtyři poskytovatelé nespĺňují zákonem stanovenou minimální výši základního kapitálu - **CreditPortal, a.s., JET Money s.r.o., P&P Loan s.r.o., Via SMS s.r.o.** Vzhledem k velikosti zkoumaných částek úvěru nenabízí žádný poskytovatel pojištění úvěru.

Poskytovatel s názvem **Everyday Finance s.r.o.** má pravděpodobně chybně nastavené výpočty online kalkulačky. Průměrně se RPSN se splatností zkoumaných úvěrů 30 dnů pohybovala okolo 1 900, avšak společnost **Everyday Finance s.r.o.** na svých webových stránkách uváděla RPSN ve výši 247,58. V zákoně č. 257/2016 Sb. v §110 odstavci 3 je řečeno, že pokud je ve smlouvě uvedena informace o RPSN, která je nižší, než odpovídá skutečnosti, zápůjční úroková sazba a celková částka se sníží tak, aby odpovídala RPSN uvedené ve smlouvě o SÚ.

Vzhledem k tomu, že zákon pracuje se smlouvou o SÚ, avšak ve zkoumaném vzorku byly zanalyzovány webové stránky poskytovatelů a k finálním smlouvám o SÚ jsem přístup neměla, nemohu tvrdit, že tento poskytovatel též ve smlouvách uvádí špatnou výši RPSN. Nicméně tato skutečnost snižuje jeho kredibilitu.

Podrobné výsledky této kategorie jsou součástí přílohy B – Podrobné výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii malé úvěry.

Tab. 31 Výsledky analýzy nebankovních poskytovatelů v kategorii malé úvěry

Pořadí	Název poskytovatele	Informace spotřebiteli	Kvalita poskytovatele	Celkem
1.	CreditGO s.r.o.	20	16	18,4
2.	Creditstar Czech s.r.o.	16	18	16,8
3.	BB Finance Czech s.r.o.	14	18	15,6
4.	Zaplo Finance s.r.o.	18	11	15,2
5.	Emma's credit s.r.o.	14	16	14,8
6.	Everyday Finance s.r.o.	14	12	13,2
7.	CreditPortal, a.s.	14	8	11,6
8.	SIM PŮJČKA s.r.o.	14	8	11,6
9.	COOL CREDIT, s.r.o.	10	13	11,2
10.	Supermoney Finance a.s.	14	6	10,8
11.	VATAONLINE s.r.o.	14	6	10,8
12.	Rerum Finance, s.r.o.	12	8	10,4
13.	CentroFinance, s.r.o.	8	12	9,6
14.	Via SMS s.r.o.	12	4	8,8
15.	Viva Credit s.r.o.	8	6	7,2
16.	Door Financial a.s.	6	8	6,8
17.	CFIG SE	4	10	6,4
18.	TOMMY STACHI s.r.o.	6	5	5,6
19.	FINSPACE s.r.o.	0	6	2,4
20.	JET Money s.r.o.	2	2	2
21.	P&P Loan s.r.o.	0	4	1,6

6.5.3 Výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii střední úvěry

V této kategorii bylo posuzováno 12 nebankovních poskytovatelů. Z tohoto vzorku umožňovalo 10 poskytovatelů nastavit na online kalkulačce úvěr ve výši 20 000 Kč, jeden ve výši 30 000 Kč a u jednoho nebyla dostupná online kalkulačka. Posuzovaná splatnost byla u sedmi poskytovatelů 12 měsíců, u jednoho dva roky, u třech poskytovatelů se pohybovala v rozmezí 52–60 týdnů. Jeden poskytovatel neumožňoval nastavit online kalkulačku.

Za nejvíce kredibilní poskytovatele lze podle počtu dosažených bodů označit **Home Credit a.s. (20,8)**, **Zonky s.r.o. (18,8)**, a **COFIDIS s.r.o. (18)**. Naopak nejmenší počet bodů obdrželi **HELP FINANCIAL s.r.o. (10,8)**, **PRONTO CREDIT s.r.o. (8,4)** a **TOMMY STACHI s.r.o. (8)**. Z celkového počtu 12 zkoumaných poskytovatelů v tabulce č. 32 označují čtyři z nich jako nekredibilní. Kredibilní poskytovatelé jsou v tabulce vyznačeni tučně.

V této kategorii splňují minimální výši základního kapitálu všichni poskytovatelé. Na rozdíl od předešlé kategorie nabízí pojištění úvěru polovina poskytovatelů. Home Credit a.s. a Zonky s.r.o. nabízí předčasné splacení úvěru zcela zdarma.

Jediná společnost, která nabízí úvěr bez předchozího prověření žadatele v registrech se nazývá HFS s.r.o. Z celého zkoumaného vzorku pouze PRONTO CREDIT s.r.o. nezveřejňuje uzávěrky na justice.cz.

Podrobné výsledky této kategorie jsou součástí přílohy B – Podrobné výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii střední úvěry.

Tab. 32 Výsledky analýzy nebankovních poskytovatelů v kategorii střední úvěry

Pořadí	Název poskytovatele	Informace spotřebiteli	Kvalita poskytovatele	Celkem
1.	Home Credit a.s.	20	22	20,8
2.	Zonky s.r.o.	14	26	18,8
3.	COFIDIS s.r.o.	16	21	18
4.	Provident Financial s.r.o.	18	16	17,2
5.	Český Triangl, a.s.	12	18	14,4
6.	ESSOX s.r.o.	12	18	14,4
7.	Fair Credit International, SE	12	17	14
8.	PROFI CREDIT Czech, a.s.	12	14	12,8
9.	HFS s.r.o.	8	18	12
10.	HELP FINANCI-AL s.r.o.	10	12	10,8
11.	PRONTO CREDIT s.r.o.	6	12	8,4
12.	TOMMY STACHI s.r.o.	6	11	8

6.5.4 Výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii velké úvěry

Do poslední zkoumané kategorie bylo zařazeno šest subjektů. Vzhledem k omezeným možnostem nastavení online kalkulačky je posuzovaná splatnost u třech poskytovatelů 60 měsíců, u dvou poskytovatelů 36 měsíců a u jednoho 72 měsíců.

Protože nebyla u nebankovního poskytovatele ESSOX s.r.o. dostupná online kalkulačka, musela jsem posuzovat reprezentativní příklad se splatností 72 měsíců. Jelikož se ve zkoumaném vzorku splatnost 72 měsíců objevila pouze jedenkrát, nebylo žádoucí z ní tvořit další podkategorii. Z toho důvodu jsem tomuto poskytovateli u kritérií celkové náklady úvěru/výše úvěru a průměrné RPSN přidělila střední hodnotu bodů, které poskytovatel může získat – tedy 2.

Nejlepšího hodnocení dosáhla společnost **Home Credit, a.s. (20)**. O druhé a třetí místo se dělí dva poskytovatelé – **COFIDIS s.r.o. (18)** a **Zonky (18)**. Nejméně bodů získal poskytovatel TOMMY STACHI s.r.o. (8), kterého jako jediného poskytovatele z této kategorie lze označit za nekredibilního.

Všichni poskytovatelé v této kategorii zveřejňují uzávěrky na webu justice.cz, požadují potvrzení o výši příjmu a žadatele prověřují v registrech. Čtyři poskytovatelé disponují vyšším základním kapitálem, než je minimální hranice požadovaná

zákonem. Tři poskytovatelé – Home Credit a.s., TOMMY STACHI s.r.o., Zonky s.r.o. – nabízení možnost předčasného splacení úvěru zdarma.

Podrobné výsledky této kategorie jsou součástí přílohy B – Podrobné výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii velkým úvěry.

Tab. 33 Výsledky analýzy nebankovních poskytovatelů v kategorii velké úvěry

Pořadí	Název poskytovatele	Informace spotřebiteli	Kvalita poskytovatele	Celkem
1.	Home Credit a.s.	20	20	20
2.	COFIDIS s.r.o.	16	21	18
3.	Zonky s.r.o.	14	24	18
4.	ESSOX s.r.o.	12	22	16
5.	Fair Credit International, SE	12	19	14,8
6.	TOMMY STACHI s.r.o.	6	11	8

6.6 Závěrečné shrnutí výsledků a formulace doporučení pro žadatele o spotřebitelský úvěr

Záměrem zákonodárců při tvorbě a schválení legislativy upravující trh úvěrů pro spotřebitele bylo pročištění trhu s nebankovními poskytovateli těchto úvěrů. V registru poskytovatelů spotřebitelského úvěru v přechodném období je evidováno 107 subjektů. Tito poskytovatelé mohou do rozhodnutí ČNB o udělení, anebo neudělení licence spotřebitelské úvěry poskytovat. Vzhledem k tomu, že před účinností tohoto zákona byl odhadovaný počet nebankovních poskytovatelů SÚ 57 000, je zřejmé že došlo k výraznému pročištění trhu těchto poskytovatelů.

Při rozhodování spotřebitele, u kterého poskytovatele spotřebitelský úvěr akceptuje, bych mu **v první řadě doporučila bankovního poskytovatele**. Má-li spotřebitel averzi k bankovním poskytovatelům anebo preferuje-li z nějakého důvodu nebankovní poskytovatele, pro výběr konkrétního nebankovního poskytovatele může využít mou analýzu hodnocení kvality nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů.

Ačkoliv žádost o udělení licence podalo 107 nebankovních poskytovatelů evidovaných v registru poskytovatelů spotřebitelského úvěru v přechodném období, do zkoumaného vzorku bylo zvoleno 32 z nich. Z toho vyplývá, že 75 poskytovatelů muselo být ze zkoumaného vzorku vyloučeno. Nejčastějším důvodem vyřazení – konkrétně u 34 poskytovatelů – byla absence informací nutných pro zhodnocení poskytovatele touto metodikou, což znamená, že žadatel nemá možnost posoudit tyto poskytovatele z hlediska kvality a kvantity informací, které o sobě poskytuje ani o jeho produktech.

Po provedení analýzy vybraných nebankovních poskytovatelů, kteří požádali ČNB o udělení licence a zveřejňují o sobě na internetu dostatečné množství informací potřebných pro vyhodnocení této analýzy, a přidělení bodů jednotlivým

poskytovatelům dle stanovených kritérií, ve kterých se hodnotila především bezpečnost poskytovatele a výhodnost nabízených produktů, byli poskytovatelé rozděleni podle dosažených bodů do dvou skupin na kredibilní a nekredibilní poskytovatele.

Poskytovatel mohl dosáhnout maximálně 25 bodů (nezaokrouhleně 24,8). Pokud dosáhl 12,5 bodů a více byl vyhodnocen jako kredibilní, přičemž zde platí, že čím je dosažené skóre nebankovního poskytovatele vyšší, tím větší je jeho rating, a tedy i kvalita a bezpečnost pro spotřebitele. Jelikož se někteří poskytovatelé objevili ve více kategoriích, jejich výsledné body musely být přepočítány aritmetickým průměrem.

Za kredibilní a pro spotřebitele bezpečné poskytovatele lze považovat 14 subjektů uvedených v tabulce č. 34. Nejvíce kredibilním nebankovním poskytovatelem SÚ, dle zvolené metodiky, se stal Home Credit a.s. Tento poskytovatel je členem ČLFA, NRKI a SOLUS, disponuje 15 x větším množstvím základního kapitálu, než je uzákoněné minimum, a předčasné splacení úvěru umožňuje zcela zdarma.

Tab. 34 Seznam kredibilních nebankovních poskytovatelů

Název poskytovatele	Celkem	Název poskytovatele	Celkem
Home Credit a.s.	20,00	Zaplo Finance s.r.o.	15,20
CreditGO s.r.o.	18,40	ESSOX s.r.o.	15,00
Zonky s.r.o.	18,40	Emma's credit s.r.o.	14,80
COFIDIS s.r.o.	18,00	Český Triangl, a.s	14,40
Provident Financial s.r.o.	17,20	Fair Credit International, SE	14,40
Creditstar Czech s.r.o.	16,80	Everyday Finance s.r.o.	13,20
BB Finance Czech s.r.o.	15,60	PROFI CREDIT Czech, a.s.	12,80

Nebankovní poskytovatele spotřebitelských úvěrů uvedené v tabulce č. 34 žadatelům o úvěr doporučuji. Nicméně žadatel by měl brát zřetel i na konkrétní nabídnuté podmínky a rozhodovat se podle nich.

Poskytovatelé, kteří nedosáhli na minimální hranici 12,5 bodů a z tohoto důvodu byli vyhodnoceni jako nekredibilní, jsou uvedeny v tabulce č. 35.

V případě, že spotřebitel hledá nebankovního poskytovatele, u které by si vzal úvěr, **poskytovatele uvedené v tabulce č. 35 nedoporučuji.**

Tab. 35 Seznam nekredibilních nebankovních poskytovatelů

Název poskytovatele	Celkem	Název poskytovatele	Celkem
HFS s.r.o.	12,00	Via SMS s.r.o.	8,80
CreditPortal, a.s.	11,60	PRONTO CREDIT s.r.o.	8,40
SIM PŮJČKA s.r.o.	11,60	TOMMY STACHI s.r.o.	7,20
COOL CREDIT, s.r.o.	11,20	Viva Credit s.r.o.	7,20
HELP FINANCI-AL s.r.o.	10,80	Door Financial a.s.	6,80
Supermoney Finance a.s.	10,80	CFIG SE	6,40
VATAONLINE s.r.o.	10,80	FINSPACE s.r.o.	2,40
Rerum Finance, s.r.o.	10,40	JET Money s.r.o.	2,00
CentroFinance, s.r.o.	9,60	P&P Loan s.r.o.	1,60

Nejmenší počet bodů získal poskytovatel s názvem P&P Loan s.r.o. Tento poskytovatel dosáhl tak nízkého hodnocení především proto, že své webové stránky předělává a z tohoto důvodu neobsahují mnou prověřované informace.

Společnosti JET Money s.r.o. a FINSPACE s.r.o. na svých webových stránkách úvěry nenabízí a spotřebitel je na stránkách JET Money s.r.o odkazován na webové stránky smartpujcka.cz a stránky FINSPACE s.r.o. odkazují na stránky mobilpujcka.cz. Někteří poskytovatelé nesplňují zákonem stanovenou minimální výši základního kapitálu, konkrétně se jedná o tyto společnosti: CreditPortal, a.s., JET Money s.r.o., P&P Loan s.r.o., Via SMS s.r.o. Na společnost Door Financial a.s. bylo dne 8. září 2016 na návrh věřitele zahájeno insolvenční řízení. Společnost Everyday Finance s.r.o. má pravděpodobně chybně nastavené výpočty online kalkulačky.

Cílem této kapitoly bylo mimo jiné odpovědět na druhou výzkumnou otázku: **Povede legislativní a regulatorní úprava trhu úvěrů pro spotřebitele ke zvýšení kvality nebankovních poskytovatelů? Z mých výsledků vyplývá, že u nebankovních poskytovatelů, kteří požádali o licenci, je velká míra segmentace z hlediska kvality, úrovně poskytovaných informací a parametrů produktů. Obecně mohu tvrdit, že ti poskytovatelé, kteří byli již dříve členy ČLFA, se umístili na předních místech mezi kredibilními poskytovateli.**

Z rozdílu mezi poskytovateli plyne, že záměr zákonodárce zatím není zcela naplňován, a to jak z hlediska přechodu na nový systém regulace, tak i z hlediska poskytování informací žadatelům o úvěr. Žadatel zatím v mnoha případech nemůže, kvůli absenci podstatných informací, posoudit kvalitu poskytovatele ani jím nabízených produktů. Uvedené značí to, že podaná žádost o licenci nezaručuje kvalitu poskytovatele, což by měl žadatel o úvěr brát v potaz.

7 Diskuze

Metodika použitá v šesté kapitole s názvem hodnocení kvality nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů byla z části inspirována metodikou použitou v Navigátoru bezpečného úvěru (dál jen NBÚ) v roce 2012. NBÚ v roce 2012 zkoumal 13 bankovních a 30 nebankovních poskytovatelů.

Vzhledem ke změnám v legislativě a regulaci především v oblasti nebankovních poskytovatelů SÚ a zvolenému zkoumanému vzorku NBÚ, ve kterém se nachází nebankovní poskytovatelé, kteří o licenci ČNB nepožádali, je porovnání výsledků dosažených v této práci z hlediska kvality poskytovatele s dosaženými výsledky NBÚ možné pouze na velmi omezené úrovni. Uvedené je způsobeno velmi malým průnikem zkoumaných poskytovatelů.

Průnik čtyř společných poskytovatelů je uveden v tabulce č. 36. V této tabulce lze vidět pořadí nebankovních poskytovatelů použitých v rámci obou metodik. Všichni tito poskytovatelé byli vyhodnoceni jako kredibilní. Vzhledem k jejich pořadí lze soudit, že se výrazně žádný z těchto poskytovatelů kvalitativně nezhoršil, a kromě jednoho dosáhl obdobného hodnocení. Horších výsledků dosáhl poskytovatel s názvem PROFI CREDIT Czech a.s., kterému NBÚ přiřadil 6,65 bodů z 10 – tedy 66,5 % z maximálního počtu bodů, zatímco v mé analýze obdržel 12,8 bodů z 24,8, což je 51,6 %.

Tab. 36 Srovnání výsledků Navigátoru bezpečného úvěru s výsledky této práce

Navigátor bezpečného úvěru	Počet bodů v relativním vyjádření	Hodnocení nebankovních poskytovatelů SÚ	Počet bodů v relativním vyjádření
Home Credit a.s.	85,0 %	Home Credit a.s.	80,6 %
COFIDIS s.r.o.	74,5 %	COFIDIS s.r.o.	72,6 %
PROFI CREDIT Czech a.s.	66,5 %	Provident Financial s.r.o.	69,4 %
Provident Financial s.r.o.	66,0 %	PROFI CREDIT Czech a.s.	51,6 %

Zdroj: Teplý, 2013

Část ze 107 poskytovatelů zveřejněných v databázi ČNB, přesněji 32 z nich, byla podrobena analýze za účelem zjistit, zda dodržují zákonem stanovené podmínky.

Jedna z důležitých podmínek nařizuje, aby při podání žádosti nebankovní poskytovatel disponoval základním kapitálem v minimální výši 20 milionů Kč. Tuto podmínku nesplňovaly čtyři zkoumané subjekty – CreditPortal a.s., JET Money s.r.o., P&P Loan s.r.o., Via SMS s.r.o. Těmto společnostem by ČNB neměla licenci udělit, a to ani za předpokladu, že v průběhu licenčního správního řízení budou 20 milionovým kapitálem disponovat.

Důvody proč tito poskytovatelé i přes nenaplnění zákonných podmínek o licenci požádali mohou být různé. V úvahu lze například brát jejich nevědomost anebo chtěli využít přechodného období, ve kterém mohou do doby, než ČNB rozhodne o udělení či zamítnutí licence, spotřebitelské úvěry poskytovat. Tato lhůta

nesmí být delší 18 měsíců ode dne účinnosti zákona. Pokud jim ČNB žádost zamítne, nemohou SÚ poskytovat, avšak poté co zajistí minimální výši ZK mohou o licenci požádat znovu.

Další podmínkou je transparentní jednání se spotřebiteli. V rámci tohoto jednání zákon nařizuje, že způsob předání obsahu komunikace musí být jasný, stručný a výstižný. Poskytovatel nesmí zastírat, zlehčovat nebo zamlčovat důležité skutečnosti, informace nebo upozornění. Přestože spotřebitelé internet považují za poměrně důležitý zdroj informací, 34 poskytovatelů neprovozuje samostatné webové stránky, na kterých by uváděli základní informace o sobě a o nabízených produktech. Tuto skutečnost lze vyložit tak, že se teprve na poskytování úvěrů připravují nebo vytváří nové marketingové značky, pod nimiž budou úvěry poskytovat a teprve ty budou mít samostatné webové stránky. Další možný důvod je, že tyto firmy někdo vytvořil a požádal o licenci, aby je po udělení licence prodal někomu, kdo bude mít zájem SÚ poskytovat, avšak nebude vlastnit firmu s udělenou licencí.

Pokud před účinností zákona č. 257/2016 Sb. nebankovní úvěry poskytovalo 57 000 poskytovatelů, avšak o licenci dle ČTK požádalo pouze 108 z nich – název jednoho poskytovatele není ke dni 5. 5. 2017 v registru poskytovatelů spotřebitelského úvěru v přechodném období zveřejněn – otázkou zůstává: Co bude dělat zbytek poskytovatelů? Mají několik možností: poskytovatelé se mohou začít slučovat, aby lépe splnili uzákoněné podmínky a mohli požádat o licenci, jiní mohou přejít z poskytování úvěrů pro spotřebitele na poskytování úvěrů pro podnikatele. U některých poskytovatelů hrozí, že nebudou chtít opustit trh spotřebitelských úvěrů, avšak protože budou vědět, že nesplňují podmínky pro udělení licence anebo jim bude žádost ČNB zamítnuta, mohou začít působit v šedé anebo dokonce černé zóně úvěrového trhu. Jelikož jsou tyto zóny obtížně měřitelné, tato bakalářská práce se jimi nezabývala.

Šedou anebo černou zónu by mohli začít využívat spotřebitelé, kteří budou regulovanými poskytovateli odmítnuti především z důvodu zpřísnění požadavků na posouzení úvěruschopnosti žadatele. To by znamenalo, že se dostanou do zóny bez jakékoliv právní ochrany.

Vzhledem k razantnímu úbytku počtu nebankovních poskytovatelů lze u licencovaných poskytovatelů očekávat nárůst počtu žadatelů o úvěr. Otázkou zůstává, zda budou licencovaní poskytovatelé na nárůst klientů připravení a zda budou schopni uspokojit poptávku po úvěrech.

Analýza hodnocení kvality nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů vyházela z údajů platných od 10. dubna do 16. dubna 2017. V průběhu času je pravděpodobné, že nebankovní poskytovatelé budou napravovat nedostatky související s poskytnutím licence od ČNB, přičemž samotná ČNB může poskytovatele vyzvat k nápravě.

Jelikož zákon, který podstatně mění legislativu i regulaci na trhu s úvěry pro spotřebitele, nabyl účinnosti 1. prosince 2016, velké množství nebankovních poskytovatelů se změnám zákona nestihlo přizpůsobit. V budoucnu lze předpokládat, že se počet nebankovních poskytovatelů SÚ bude zvyšovat, protože do tohoto odvětví mohou s platnou licencí vstoupit nové firmy a firmy, které na změny

v legislativě nestihly zareagovat a podat si žádost o udělení licence do 28. února 2017. Z tohoto důvodu by bylo vhodné analýzu po nějakém čase zopakovat – ne dříve, než uplyne 15 měsíců, které má ČNB na posouzení žádostí o licence, které přijala do 28. února 2017.

8 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo na základě vyhodnocení regulatorních a legislativních změn identifikovat dopady těchto změn na poskytovatele i spotřebitele a následně formulovat doporučení pro žadatele o úvěr. Součástí hlavního cíle byla analýza trhu úvěrů pro spotřebitele v ČR.

Prvním dílčím cílem bylo identifikovat významné regulatorní a legislativní změny v oblasti úvěrů pro spotřebitele. V této oblasti je důležitou změnou účinnost zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru. Tento zákon nově upravuje všechny spotřebitelské úvěry. Dále nařizuje nebankovním poskytovatelům SÚ, aby pro výkon této činnosti měli od ČNB udělenou platnou licenci. Uvedené zapříčiní razantní pokles počtu nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů. Pokud mají tito poskytovatelé zájem i nadále spotřebitelské úvěry poskytovat, museli do 28. února 2017 podat žádost o udělení licence. ČNB eviduje 108 žádostí, přičemž v registru poskytovatelů SÚ v přechodném období je uvedeno 107 subjektů. Zákon taktéž sjednocuje dohled nad trhem s úvěry pro spotřebitele, přičemž nad bankovními a nově i nebankovními poskytovateli i zprostředkovateli dohlíží ČNB.

V rámci této části byla zodpovězena výzkumná otázka: Povedou legislativní změny na trhu s úvěry pro spotřebitele ke zlepšení postavení spotřebitele a posílení jeho ochrany? Ano. Legislativní změny na trhu s úvěry pro spotřebitele obecně zlepšují postavení spotřebitele. Toto zlepšení ovšem není jednoznačné – např. v případě špatného uvedení velikosti RPSN ve smlouvě o SÚ.

Především zákon č. 257/2016 Sb. výrazně zlepšuje postavení spotřebitele a taktéž posiluje jeho ochranu – reguluje mikropůjčky i úvěry poskytnuté za účelem financování bydlení, zpřísňuje sankce za nedostatečné prověření úvěruschopnosti spotřebitele, vymezuje strop smluvním pokutám a úrokům z prodlení a definuje jednání poskytovatele a zprostředkovatele se spotřebiteli. V souvislosti s tímto zákonem byly změněny i další zákony. Taktéž je eliminována možnost řešení sporů mezi poskytovateli SÚ a spotřebiteli s využitím rozhodce. Soukromé oddlužovací společnosti nebudou moci pobírat za zpracované návrhy na oddlužení od dlužníka odměny. Finančnímu arbitrovi se rozšířila působnost rozhodování sporů na všechny spotřebitelské úvěry.

Negativně mohou spotřebitelé hodnotit legislativní úpravu v případě špatného uvedení velikosti RPSN ve smlouvě o spotřebitelském úvěru, která poskytovateli nařizuje v případě, že uvedená RPSN ve smlouvě o SÚ bude nižší, než odpovídá skutečnosti, zápujční úroková sazba a celková částka se sníží tak, aby odpovídala RPSN uvedené ve smlouvě o SÚ.

Druhým dílčím cílem byla komparace stavů zadlužování domácností mezi roky 2007–2016. Vzhledem ke dlouhodobě snižujícím se úrokovým sazbám a RPSN, příznivé ekonomické situaci a nízké nezaměstnanosti, se celková zadluženost domácností zvyšuje, přičemž největší podíl na tomto růstu mají úvěry na bydlení. Objem nově poskytnutých bankovních úvěrů od roku 2012 také roste, zatímco objem nově poskytnutých nebankovních úvěrů klesá. Uvedené však může být zapříčiněno skutečností, že nikde nejsou dostupná data, která by vykazovala

skutečný objem poskytnutých nebankovních úvěrů, jelikož nebankovní poskytovatelé donedávna nepodléhali povinnému vykazování objemu poskytnutých úvěrů. V roce 2016 došlo k historicky největšímu zlepšení statistik SOLUS. V rámci těchto statistik poklesl ve všech krajích ČR počet občanů s aktivním dluhem po splatnosti. Poklesl i podíl úvěrů v selhání na celkových úvěrech poskytnutých domácnostem i počet insolvenčních návrhů FO. Klesá i počet zahájených exekucí. Tento pokles může být způsoben změnou legislativy, která umožňuje slučování exekucí, jejichž počet nemusí fakticky klesat, ale po sloučení je exekucí vykazováno méně.

Třetím dílčím cílem bylo na základě analýzy trhu nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů a následné komparace těchto poskytovatelů určit, které nebankovní poskytovatele lze považovat za kredibilní a doporučit je spotřebitelům.

Z analýzy trhu nebankovních poskytovatelů spotřebitelských úvěrů vyplývá, že legislativní úprava zákonů upravující trh úvěrů pro spotřebitele již vedla a obecně mohou soudit, že nadále povede k pročištění trhu. Před účinností zákona č. 257/2016 Sb. byl odhadovaný počet nebankovních poskytovatelů SÚ 57 000. V současné době registr poskytovatelů spotřebitelského úvěru v přechodném období čítá 107 subjektů. Z uvedeného je zřejmé že došlo k výraznému pročištění trhu těchto poskytovatelů.

Při podrobnějším zkoumání nebankovních poskytovatelů, kteří se nachází v registru poskytovatelů v přechodném období, jsem zjistila že 34 z nich neprovozuje vlastní webové stránky a na internetu neposkytuje žádné informace o sobě ani o svých produktech. Z důvodu nedostupnosti informací byli z dalšího zkoumání vyřazeni. Dalších 41 poskytovatelů bylo vyřazeno pro svoji atypičnost. Jednalo se například o kreditní, leasingové, investiční a realitní společnosti. U zbylých 32 nebankovních poskytovatelů jsem provedla analýzu, na jejímž základě bylo 14 z nich vyhodnoceno jako kredibilní.

Hlavní cíl této práce byl naplněný v kapitole, která se zabývala hodnocením kvality nebankovních poskytovatelů. Chce-li spotřebitel akceptovat u některého poskytovatele úvěr, v první řadě bych mu doporučila bankovního. Preferuje-li nebankovní poskytovatele, pro výběr kredibilního může využít výsledky v této práci. Za kredibilní lze považovat poskytovatele uvedené v tabulce č. 37, přičemž je nutné upozornit, že by se žadatel měl řídit i konkrétně nabídnutými podmínkami.

Tab. 37 Seznam kredibilních nebankovních poskytovatelů

Název poskytovatele	Body	Název poskytovatele	Body
Home Credit a.s.	20,00	Zaplo Finance s.r.o.	15,20
CreditGO s.r.o.	18,40	ESSOX s.r.o.	15,00
Zonky s.r.o.	18,40	Emma's credit s.r.o.	14,80
COFIDIS s.r.o.	18,00	Everyday Finance s.r.o.	14,80
Provident Financial s.r.o.	17,20	Fair Credit International, SE	14,40
Creditstar Czech s.r.o.	16,80	Český Triangl, a.s.	14,40
BB Finance Czech s.r.o.	15,60	PROFI CREDIT Czech, a.s.	12,80

Zbýlých 18 nebankovních poskytovatelů uvedených v tabulce č. 38 hodnotím jako nekredibilní a žadatelé o úvěr je nedoporučuji. Pokud by se žadatel pro poskytovatele z této kategorie rozhodl, měl by být maximálně opatrný. U některých subjektů z této kategorie jsem narazila na problém s velikostí základního kapitálu, který by podle zákona č. 257/2016 Sb. měl být na počátku i v průběhu vykonávání činnosti v minimální výši 20 milionů Kč, což dle výpisu z obchodního rejstříku čtyři z 32 zkoumaných společností nesplňují. Jedná se o tyto společnosti: CreditPortal, a.s., JET Money s.r.o., P&P Loan s.r.o., Via SMS s.r.o. Poskytovatel s názvem HFS, s.r.o. nabízel úvěr bez posouzení úvěruschopnosti žadatele v registrech.

Tab. 38 Seznam nekredibilních nebankovních poskytovatelů

Název poskytovatele	Body	Název poskytovatele	Body
HFS s.r.o.	12,00	Centro-Finance, s.r.o.	9,60
Credit-Portal, a.s.	11,60	Via SMS s.r.o.	8,80
SIM PŮJČKA s.r.o.	11,60	PRON-TO CREDIT s.r.o.	8,40
COOL CREDIT, s.r.o.	11,20	TOMMY STACHI s.r.o.	7,20
HELP FINANCI-AL s.r.o.	10,80	Viva Credit s.r.o.	7,20
Super-money Finance a.s.	10,80	Door Finan-cial a.s.	6,80
VATA-ONLINE s.r.o.	10,80	CFIG SE	6,40
Rerum Finance, s.r.o.	10,40	FIN-SPACE s.r.o.	2,40
CentroFinance, s.r.o.	9,60	P&P Loan s.r.o.	1,60

V rámci této kapitoly byla zodpovězena druhá výzkumná otázka: Povede legislativní a regulatorní úprava trhu úvěrů pro spotřebitele ke zvýšení kvality nebankovních poskytovatelů? Z výsledků vyplývá, že u nebankovních poskytovatelů, kteří požádali o licenci, je velká míra segmentace z hlediska jejich kvality, úrovně poskytovaných informací a parametrů produktů. Obecně mohu tvrdit, že ti poskytovatelé, kteří byli již dříve členy ČLFA, se umístili mezi kredibilními poskytovateli na předních místech.

Z rozdílu mezi poskytovateli taktéž plyne, že záměr zákonodárce zatím není zcela naplňován, a to jak z hlediska přechodu na nový systém regulace, tak z hlediska poskytování informací žadatelům o úvěr. Kvůli absenci podstatných informací nemůže žadatel v mnoha případech posoudit kvalitu poskytovatele ani jím nabízených produktů. Uvedené značí to, že podaná žádost o licenci nezaručuje kvalitu poskytovatele, což by měl žadatel o úvěr brát v potaz.

9 Literatura

- ARAD. *Úrokové sazby MFI – nové obchody (sazby a objemy)*. [online]. [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.VYSTUP?p_period=12&p_sort=1&p_des=50&p_sestuid=19589&p_uka=12%2C14%2C28%2C29&p_strid=AAAF&p_od=200201&p_do=201701&p_lang=CS&p_format=0&p_decsep=%2C
- ARAD. *Celkové zadlužení domácností u bankovních a nebankovních poskytovatelů*. [online]. [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_sestuid=1538&p_strid=AAD&p_tab=1&p_lang=CS
- ARAD. *Klientské úvěry se selháním*. [online]. [cit. 2017-03-05]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cnb/STAT.ARADY_PKG.PARAMETRY_SESTAVY?p_sestuid=22023&p_strid=AABBAAE&p_lang=CS
- BENEŠ, Miroslav. *Češi splácí staré dluhy: v registru SOLUS je s dluhem po splatnosti o 50 tisíc občanů méně, než před rokem*. In: SOLUS.cz. [online]. 2017-01-12 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.solus.cz/zpravy/12-1-2017-cesi-splaci-stare-dluhy-v-registru-solus-je-s-dluhem-po-splatnosti-o-50-tisic-obcanu-mene-nez-pred-rokem/>
- BRKI. *Informační memorandum Bankovního registru klientských informací*. In: CBCB.cz. [online]. 2017a [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: http://www.cbcz.cz/download/inf_mem_brki.pdf
- BRKI. *Otázky a odpovědi*. In: CBCB.cz. [online]. 2017b [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: <http://www.cbcz.cz/cz/otazky-a-odpovedi-1404041403.html>
- BROWN, C. *Inequality, consumer credit and the saving puzzle*. Cheltenham, UK: Edward Elgar, 2008. ISBN 978-1-84720-509-4
- CBCB. *Informační memorandum bankovního registru klientských informací a nebankovního registru klientských informací (pro klienty věřitelských subjektů)*. In: CBCB.cz. [online]. 2017-01-01 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.cbcz.cz/sqlcache/inf-mem-brki-nrki.pdf>
- CNCB. *O společnosti*. In: CBCB.cz. [online]. 2017 [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: <http://www.cncb.cz/cz/o-spolecnosti-1404041456.html>
- CREDITFORM. *Vývoj insolvenčí v České republice*. In: Creditform.cz. [online]. [cit. 2017-04-04]. Dostupné z: <http://www.creditreform.cz/novinky-downloads/vyvoj-insolvenci-v-cr.html>
- CRIF. *Úvěrové registry*. In: Crif.cz. [online]. 2017 [cit. 2017-02-15]. Dostupné z: <http://www.crif.cz/%C5%98e%C5%A1en%C3%AD/Pages/Uverove-registry.aspx>
- ČLFA. *ČLFA se představuje*. In: ČLFA.cz. [online]. 2017a [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: <http://www.clfa.cz/index.php?textID=93>

- ČLFA. *Etické předpisy ČLFA*. In: ČLFA.cz. [online]. 2017b [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: <http://http://www.clfa.cz/index.php?textID=228>
- ČLFA. *Statistiky ČLFA (2007-2016)*. In: ČLFA.cz. [online]. 2017c [cit. 2017-02-03]. Dostupné z: <http://www.clfa.cz/index.php?textID=64>
- ČLFA. *Členské společnosti ČLFA*. In: ČLFA.cz. [online]. 2017d [cit. 2017-02-03]. Dostupné z: <http://www.clfa.cz/index.php?textID=5>
- ČNB. *Bankovní statistika*. In: ČNB.cz. [online]. 2017a [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/statistika/menova_bankovni_stat/bankovni_statistika/bank_stat_komentar.html
- ČNB. *Centrální registr úvěrů – dotazy a odpovědi*. In: ČNB.cz. [online]. 2017b [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/faq/centralni_registr_uveru.html
- ČNB. *Centrální registr úvěrů*. In: ČNB.cz. [online]. 2017c [cit. 2017-03-02]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/centralni_registr_uveru/
- ČNB. *Formulář podání dotazu, podnětu, upozornění elektronickou formou*. In: ČNB.cz [online]. 2017d [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/formular_obecny_dotaz/obecny_dotaz.html
- ČNB. *Jak se vyvíjela dvoutýdenní repo sazba ČNB?* In: ČNB.cz. [online]. 2017e [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/faq/jak_se_vyvijela_dvoutydenni_repo_sazba_cnb.html
- ČNB. *Metodický list – zadluženost domácností*. In: ČNB.cz. [online]. 2017f [cit. 2017-02-02]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/docs/ARADY/MET_LIST/zadldom_cs.pdf
- ČNB. *Poskytovatelé spotřebitelského úvěru v přechodném období (stav ke dni 10. 2. 2017)*. In: ČNB.cz. [online]. 2017g [cit. 2017-03-14]. Dostupné z: https://apl.cnb.cz/apljerrsdad/JERRS.WEB33.SUBJECTS_COUNTS_DETAIL?p_lang=cz&p_DATUM=14.03.2017&p_ses_idx=326
- ČNB. *Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem*. In: ČNB.cz. [online]. 2017h [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/
- ČOI. *Tiskové zprávy – Spotřebitelský úvěr – 2016*. In: ČOI.cz. [online]. 2017-03-03 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.coi.cz/spotrebitelsky-uver-2016-nc2527/>
- ČOI. *Výroční zpráva ČOI 2015*. In: ČOI.cz. [online]. 2016b [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.coi.cz/userdata/files/dokumenty-ke-stazeni/vyrocnizprava-2015.pdf>
- ČOI. *Výroční zprávy o činnosti ČOI*. In: ČOI.cz. [online]. [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <http://www.coi.cz/cz/o-coi/vyrocnizpravy/vyrocnizpravy-o-cinnosti-coi/>
- ČTK. *ČNB dostala 108 žádosti o licenci k poskytování úvěrů*. In: Českénoviny.cz. [online]. 2017-03-02 [cit. 2017-04-29]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/cnb-dostala-108-zadosti-o-licenci-k-poskytovani-uveru/1456478>

- ČTK. *Ze smluv o spotřebitelském úvěru asi zmizí rozhodčí doložky*. In: Týden.cz. [online]. 2016-03-30 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/domaci/ze-smluv-o-spotrebitelskem-uveru-asi-zmizi-rozhodci-dolozky_377917.html
- DOHNAL, J. *Spotřebitelský úvěr: praktická příručka s příklady a judikaturou*. Praha: Leges, s. r. o., 2011. ISBN 978-80-87212-76-9
- DVOŘÁK, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. Praha: Linde, 2005. Vysokoškolská učebnice (Linde). ISBN 80-7201-515-x.
- FINANČNÍ ARBITR. *Novela zákona o ochraně spotřebitele dopadá i na řízení před finančním arbitrem*. In: Finarbitr.cz. [online]. 2016-02-01 [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.finarbitr.cz/cs/informace-pro-verejnost/aktuality/novela-zakona-o-ochrane-spotrebitele-dopada-i-na-rizeni-pred-financnim-arbitrem-373.html>
- FINANČNÍ ARBITR. *Finanční arbitr v 10 bodech*. In: Finarbitr.cz. [online]. 2017a [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.finarbitr.cz/cs/>
- FINANČNÍ ARBITR. *Výroční zprávy*. In: Finarbitr.cz. [online]. 2017b [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.finarbitr.cz/cs/informace-pro-verejnost/vyrocni-zpravy.html%20za%20rok%202014,2015>
- HOLÝ, Jan. *Mikropůjčky už bez licence nebudou*. In: Novinky.cz. [online]. 2016-10-21 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/finance/416480-mikropujcky-uz-bez-licence-nebudou.html>
- HORÁČEK, Tomáš. *Nové aspekty ochrany spotřebitele*. In: Právníprostor.cz. [online]. 2016 [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/nove-aspekty-ochrany-spotrebitele>
- KALABIS, Zbyněk. *Základy bankovníctví: bankovní obchody, služby, operace a rizika*. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0001-8
- KONVIČKA, Tomáš. *Polovina Čechů si myslí, že novela zákon a úvěrech nepomůže* [online]. In: Hypoindex.cz. 2016. [cit. 2017-02-21]. Dostupné z: <http://www.hypoindex.cz/tiskove-zpravy/polovina-cechu-si-mysli-ze-novela-zakona-o-uverech-nepomuze/>
- KRAMER, Jaroslav. *Spotřebitelské úvěry nově*. In: Právníradce.ihned.cz. [online]. 2016-05-06 [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-65277700-spotrebitelske-uvery-nove>
- KUČERA, Petr. *Byznys s oddlužením má skončit. Vláda schválila zpřísnění pravidel, zakáže firmám poplatky*. In: Zprávy.aktuálně.cz. [online]. 2016-03-20 [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/finance/byznys-s-oddluzenim-ma-skoncit-vlada-schvalila-zpriseneni-pra/r~73beac34f65511e585490025900fea04/>
- KUNZ, Oto. *Problémy rozhodčího řízení v ČR a perspektivy jeho vývoje*. Praha: Leges, 2016. Teoretik. ISBN 978-80-7502-174-8.
- MINISTERSTVO FINANCÍ. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2008 – stručný souhrn*. In: MFČR.cz. [online]. 2009-05-01 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z:

- <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/financni-stabilita-a-dohled/vyvoj-financniho-trhu/2008/zprava-o-vyvoji-fin-trhu-2008-souhrn-3101>
- MINISTERSTVO FINANČÍ. *Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2012*. In: MFČR.cz. [online]. 2013-05-29 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/financni-stabilita-a-dohled/vyvoj-financniho-trhu/2012/zprava-o-vyvoji-financniho-trhu-rok-2012-12640>
- MINISTERSTVO FINANČÍ. *Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)*. In: MFČR.cz. [online]. 2015 [cit. 2017-01-22]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Navrh_2015_duvodova-zprava-RIA-vlada-Spotrebitelsky-uver.pdf
- MINISTERSTVO FINANČÍ. *Nová právní úprava distribuce úvěrů pro spotřebitele*. In: MFČR.cz. [online]. 2014 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Spotrebitelsky-uver_Konzultace_2014-11_Nova-pravni-uprava-distribuce-uveru-pro-spotrebitele.pdf
- REDAKCE PATRIA ONLINE. *ČNB: Spotřebitelské úvěry od bank jsou nejdražší za deset let*. In: Patria.cz. [online]. 2013-04-08 [cit. 2017-03-08]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/zpravodajstvi/2307796/cnb-spotrebitelske-uvery-od-bank-jsou-nejdrazsi-za-deset-let.html>
- SKALKOVÁ, Olga. *Úvěry začaly rychle zlevňovat*. Hospodářské noviny. 2017, 2017-02-22 (038)
- SOLUS. *Češi splácí staré dluhy: v registru SOLUS je s dluhem po splatnosti o 50 tisíc občanů méně, než před rokem*. In: SOLUS.cz. [online]. 2017-01-12 [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.solus.cz/zpravy/12-1-2017-cesi-splaci-stare-dluhy-v-registru-solus-je-s-dluhem-po-splatnosti-o-50-tisic-obcanu-mene-nez-pred-rokem/>
- SOLUS. *SOLUS – Členské společnosti*. In: SOLUS.cz. [online]. 2017a [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: <https://www.solus.cz/cs/solus-clenske-spolecnosti/clenske-spolecnosti>
- SOLUS. *SOLUS – Historie sdružení*. In: SOLUS.cz. [online]. 2017b [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: <https://www.solus.cz/cs/hlavni-strana/historie-sdruzeni>
- SOLUS. *SOLUS – Přehled registrů*. In: SOLUS.cz. [online]. 2017c [cit. 2017-01-29]. Dostupné z: <https://www.solus.cz/registry-prehled/>
- STREJČEK, Petr, KOTRBOVÁ, Denisa. *Zadlužování českých domácností*. In: Bankovníctvíonline.cz. [online] 2016-10-11 [cit. 2017-03-04]. Dostupné z: <http://bankovnictvionline.cz/neprehlednete/zadluzovani-ceskych-domacnosti-2003-2014>
- SVOBODA, Jakub. *Z šedesátitisícové armády poskytovatelů půjček zbude jen zlomek*. In: Novinky.cz. [online] 2016-02-01 [cit. 2017-03-03]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/finance/393289-z-sedesatitiscove-armady-poskytovatelu-pujcek-zbude-jen-zlomek.html>
- TEPLÝ, Petr. *Navigátor bezpečného úvěru*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2287-3

- TOMEŠOVÁ, Jana. *Finanční arbitr – rozhodování sporů mezi spotřebitelem a finanční institucí*. In: Právníprostor.cz. [online] 2016-05-19 [cit. 2017-03-21]. Dostupné z <http://www.pravniprostor.cz/clanky/financni-pravo/financni-arbitr-rozhodovani-sporu-mezi-spotrebitelem-a-financni-instituci>
- VAVERKOVÁ, MARTINA. *Trh spotřebitelských úvěrů v České Republice a ochrana spotřebitele: Vývoj*. Brno, 2015. DP. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce Ing. Dalibor PÁNEK, Ph.D
- VORLÍČEK, Petr. *Tisková zpráva – Čtyři a více exekucí má již 413 tisíc občanů České republiky. V roce 2016 klesl počet nově neřízených exekucí, narostl však celkový počet běžících případů*. In: EKČR.cz. [online] 2017-03-29 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-media/2289-tiskova-zprava-ctyri-a-vice-exekuci-ma-jiz-413-tisic-obcanu-ceske-republiky-v-roce-2016-klesl-pocet-nove-narizenych-exekuci-narostl-vsak-celkovy-pocet-bezicich-pripadu?w=>

Legislativa

- MORTGAGE CREDIT DIRECTIVE. In: Ec.europa.eu. [online]. 2014 [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/consumers/financial_services/mortgage_credit_directive/index_en.htm
- PŘEDPIS 33/2010 Sb., *Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 142/1994 Sb., kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku, ve znění nařízení vlády č. 163/2005 Sb.* In: PSP.cz. [online]. [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=33&r=2010>
- PŘEDPIS 180/2011 Sb., *Zákon, kterým se mění zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*. In: SAGIT.cz. [online]. [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: <http://www.sagit.cz/info/sb11180>
- PŘEDPIS 180/2013 Sb., *Nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 142/1994 Sb., kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů*. In: PSP.cz. [online]. [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=180&r=2013>
- SMĚRNICE 2014/17/EU o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení. In: Eur-lex.europa.eu. [online] 2016 [cit. 2016-11-15]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0017>
- VYHLÁŠKA č. 384/2016 Sb., *Vyhláška o odborné způsobilosti pro distribuci spotřebitelského úvěru*. In: Zákonyprolidi.cz. [online] [cit. 2017-02-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-384>
- ZÁKON č. 455/1991 Sb., *o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)*. In: Zákonyprolidi.cz. [online] [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>
- ZÁKON č. 21/1992 Sb., *o bankách*. In: Zákonyprolidi.cz. [online] [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-21>

- ZÁKON č. 6/1993 Sb., *Zákon České národní rady o České národní bance*. In: *Zákonyprolidi.cz*. [online] [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-6>
- ZÁKON č. 96/1993 Sb., *o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb.* In: *Zákonyprolidi.cz*. [online] [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-96>
- ZÁKON č. 120/2001 Sb., *o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů*. In: *Zákonyprolidi.cz*. [online] [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-120/zneni-20160101>
- ZÁKON č. 229/2002 Sb., *o finančním arbitrovi*. In: *Zákonaproliidi.cz*. [online] [cit. 2017-03-21]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-229>
- ZÁKON č. 190/2004 Sb., *o dluhopisech*. In: *Zákonyprolidi.cz*. [online] [cit. 2017-03-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-190>
- ZÁKON č. 182/2006 Sb., *o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)*. In: *Zákonyprolidi.cz*. [on-line] [cit. 2017-03-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-182/zneni-20170701>
- ZÁKON č. 145/2010 Sb., *o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů*. In: *Zákonyprolidi.cz*. [on-line] [cit. 2016-11-10]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-145>
- ZÁKON č. 19/2012 Sb., *kterým se mění zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*. In: *Zákonyprolidi.cz* [online] [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-19>
- ZÁKON č. 89/2012 Sb., *občanský zákoník*. In: *Zákonyprolidi.cz* [online] [cit. 2017-02-12]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- ZÁKON č. 257/2016 Sb., *o spotřebitelském úvěru*. In: *Zákonyprolidi.cz* [online] [cit. 2016-11-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-257>
- ZÁKON č. 258/2016 Sb., *Zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o spotřebitelském úvěru*. In: *Zákonyprolidi.cz* [online] [cit. 2017-02-23]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-258/zneni-20161201>
- ZÁKON č. 452/2016 Sb., *Zákon, kterým se mění zákon č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony*. In: *Sbírka.cz*. [online] [cit. 2017-05-06]. Dostupné z: <https://www.sbirka.cz/POSL4TYD/NOVE/16-452.htm>

10 Seznam obrázků

Obr. 1	Vývoj průměrných úrokových sazeb korunových úvěrů nově poskytnutých domácnostem na spotřebu a na bydlení [% p. a.] Zdroj: ARAD, 2. 3. 2017	37
Obr. 2	Vývoj průměrných úrokových sazeb nově poskytnutých korunových HÚ [% p. a.] Zdroj: ARAD, 2. 3. 2017	37
Obr. 3	Vývoj průměrné RPSN úvěrů nově poskytnutých domácnostem na spotřebu a na bydlení [%] Zdroj: ARAD, 2. 3. 2017	38
Obr. 4	Celkové zadlužení domácností u bankovních a nebankovních poskytovatelů [mld. Kč] Zdroj: ARAD, 2. 3. 2017	39
Obr. 5	Objem nově poskytnutých spotřebitelských úvěrů (nezahrnuje SÚ poskytnuté za účelem bydlení) [mld. Kč] Zdroj: ARAD, ČLFA, 2. 3. 2017	40
Obr. 6	Podíl počtu osob se závazkem po splatnosti v negativním registru SOLUS na celkovém počtu obyvatel ve věku vyšším než 18 let za rok 2016 Zdroj: SOLUS, 15. 3. 2017	44
Obr. 7	Podíl úvěrů v selhání na celkových úvěrech poskytnutých domácnostem [%] Zdroj: ARAD, 5. 3. 2017	44
Obr. 8	Počet zahájených a ukončených exekucí [tis.] Zdroj: Vaverková, 2015	45
Obr. 9	Vývoj insolvenčních návrhů fyzických osob – spotřebitelů Zdroj: Creditform, 4. 4. 2017	46
Obr. 10	Vývoj počtu podaných návrhů a počty schválených návrhů oddlužení Zdroj: Creditform, 4. 4. 2017	47

11 Seznam tabulek

Tab. 1	Předchozí stav institucionální úpravy poskytovatelů	18
Tab. 2	Rozdíl transpozice směrnice CCD a MCD z hlediska institucionální a produktové regulace	19
Tab. 3	Subjekty, které regulují trh úvěrů pro spotřebitele, vykonávají nad ním dohled, řeší spory vztahující se k těmto úvěrům či provádí poradenství	33
Tab. 4	Komplexní tabulka - srovnání podstatných legislativních změn	34
Tab. 5	Podíly na trhu nebankovních poskytovatelů SÚ [mil. Kč]	41
Tab. 6	Vývoj počtu zaslaných podání spotřebiteli 2009–2015	42
Tab. 7	Vývoj počtu podání, provedených kontrol a kontrol se zjištěním	43
Tab. 8	Přijaté návrhy a řešené spory v oblasti SÚ	48
Tab. 9	Segmentace trhu poskytovatelů SÚ	51
Tab. 10	Přehled 32 firem zařazených do zkoumání	52
Tab. 11	Rozdělení zkoumaných poskytovatelů dle jimi nabízených produktů	52
Tab. 12	Názvy kategorií, jejich váhy a maximální počet bodů	53
Tab. 13	Rozdělení věřitelů dle dosaženého skóre	53
Tab. 14	Dílčí kritérium: Jsou na webu justice.cz zveřejněny uzávěrky?	53
Tab. 15	Dílčí kritérium: Jsou webové stránky při vyhledávání informací přehledné?	54
Tab. 16	Dílčí kritérium: Je na webových stránkách dostupná online komunikace?	54
Tab. 17	Dílčí kritérium: Je požadováno potvrzení o výši příjmů?	54
Tab. 18	Dílčí kritérium: Je nabízen úvěr bez prověření registrů?	54

Tab. 19	Dílčí kritérium: Je na webu dostupná online kalkulačka?	55
Tab. 20	Dílčí kritérium: Jsou požadované dokumenty předem k dispozici?	55
Tab. 21	Dílčí kritérium: Je nabízena možnost pojištění úvěru?	55
Tab. 22	Dílčí kritérium: Je členem ČLFA?	56
Tab. 23	Dílčí kritérium: Členství v registrech	56
Tab. 24	Dílčí kritérium: Výše základního kapitálu	56
Tab. 25	Kritérium: Četnost výskytu věřitele v návrzích na oddlužení	57
Tab. 26	Dílčí kritérium: Celkové náklady úvěru/výše úvěru [%]	57
Tab. 27	Dílčí kritérium: Velikost RPSN	58
Tab. 28	Dílčí kritérium: Jsou ve všeobecných obchodních podmínkách dodrženy limity pro předčasné splacení?	58
Tab. 29	Dílčí kritérium: Náklady na předčasné splacení	58
Tab. 30	Výsledky analýzy kvality poskytovaných informací	59
Tab. 31	Výsledky analýzy nebankovních poskytovatelů v kategorii malé úvěry	61
Tab. 32	Výsledky analýzy nebankovních poskytovatelů v kategorii střední úvěry	62
Tab. 33	Výsledky analýzy nebankovních poskytovatelů v kategorii velké úvěry	63
Tab. 34	Seznam kredibilních nebankovních poskytovatelů	64
Tab. 35	Seznam nekredibilních nebankovních poskytovatelů	65
Tab. 36	Srovnání výsledků Navigátora bezpečného úvěru s výsledky této práce	66
Tab. 37	Seznam kredibilních nebankovních poskytovatelů	70
Tab. 38	Seznam nekredibilních nebankovních poskytovatelů	71

12 Seznam použitých zkratk

BRKI	Bankovní registr klientských informací
CBCB	Czech Banking Credit Bureau, a.s.
CCD	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES o smlouvách o spotřebitelském úvěru a o zrušení směrnice Rady 87/102/EHS, ve znění směrnice 2011/90/EU (Consumer Credit Directive)
CNCB	Czech Non-Banking Credit Bureau z.s.p.o
CRÚ	Centrální registr úvěrů
ČLFA	Česká leasingová a finanční asociace
ČNB	Česká národní banka
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČR	Česká republika
ČTK	Česká tisková kancelář
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
HÚ	hypoteční úvěr
MCD	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení a o změně směrnic 2008/48/ES a 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 (Mortgage Credit Directive)
MFČR	Ministerstvo financí ČR
mil.	milion (Kč)
mld.	miliarda (Kč)
NBÚ	Navigátor bezpečného úvěru
NRKI	Nebankovní registr klientských informací
p. a.	per annum neboli ročně
PO	právnícká osoba
RPSN	Roční procentní sazba nákladů
Sb.	sbírka zákonů
SOLUS	Sdružení na Ochranu Leasingu a Úvěrů Spotřebitelům
ZK	základní kapitál
ŽÚ	Živnostenský úřad

Přílohy

A Vyřazení nebankovní poskytovatelé SÚ

Název poskytovatele	Důvod vyřazení	Název poskytovatele	Důvod vyřazení
ACEMA Credit Czech, a.s.	požaduje zástavu nemovitosti	FINANCIAL CAPITAL, a.s.	nemá webové stránky
Aktivafin s.r.o.	požaduje zástavu nemovitosti	Fincapus s.r.o.	nemá webové stránky
AsisTeam s.r.o.	požaduje zástavu nemovitosti	FINDIGO CZ s.r.o.	připravují spuštěné webových stránek
BOHEMIA ENERGY Finance s.r.o.	poskytuje SÚ pouze svým zákazníkům	FINEMO.CZ SE	nemá webové stránky
Bohemia Faktoring, a.s.	factoringová společnost	FINEMONEY, SE	požaduje zástavu nemovitosti
Bona Fit, a.s.	pro poskytnutí informací nutno kontaktovat	FIXCREDIT MONEY s.r.o.	nemá samostatné webové stránky
Cash-Expert s.r.o.	webové stránky v chorvatštině	Friendly Finance s.r.o.	nemá samostatné webové stránky
Comfort Money s.r.o.	požaduje zástavu nemovitosti	Gentar s.r.o.	nemá webové stránky
CONSUMER FINANCE HOLDING ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	kreditní společnost	GO Invex Finance s.r.o.	nemá webové stránky
Creamfinance Czech, s.r.o.	nemá webové stránky	HANYA corporation s.r.o.	na webové stránce nemá žádné informace o poskytování SÚ
CREDIT EASY s.r.o.	nemá webové stránky	Health Care Financing, a.s.	poskytují SÚ na zdravotní péči
CreditKasa s.r.o.	nemá webové stránky	IDCC EUROPE Finance, a.s.	poskytuje úvěry pro vietnamskou komunitu
CZ Mini Credit s.r.o.	nemá webové stránky	IMMO Leasing, SE	leasingová společnost
ČESKÁ ÚVĚROVÁ POKLADNA a.s.	nemá webové stránky	Intrum Justitia Czech, s.r.o.	inkasní společnost
ČEZ Prodej, s.r.o.	poskytuje úvěry na technologie	JD Money s.r.o.	do udělení licence neposkytuje SÚ
ČSOB Leasing, a.s.	leasingová společnost	KAPPA CREDIT s.r.o.	nemá webové stránky
D.S. Leasing, a.s.	leasingová společnost	Kontex Trade International s.r.o.	nemá webové stránky
De vries Justitia s.r.o.	inkasní společnost	KREDIT FINANCE, s.r.o.	poskytuje úvěry pro zaplacení exekucí
Diners Club CS, s.r.o., organizační složka	nemá webové stránky	Kreditech Česká republika s.r.o.	nemá webové stránky
DQ Holding s.r.o.	nemá webové stránky	LeaderFin s.r.o.	nemá webové stránky
EC Financial Services, a.s.	nemá webové stránky	LENDERS, a.s.	nemá webové stránky
EFSETE s.r.o.	nemá webové stránky	M - PROFIN s.r.o.	nemá webové stránky
Euroclaim Praha s.r.o.	nemá webové stránky	Mercedes-Benz Financial Services Česká republika s.r.o.	leasingová společnost
EXPRESS MONEY s.r.o.	nemá webové stránky	MINIHOTOVOST, SE	pro poskytnutí informací nutno kontaktovat
FCE Credit, s.r.o.	leasingová společnost	MONETA Auto, s.r.o.	leasingová společnost

Název poskytovatele	Důvod vyřazení	Název poskytovatele	Důvod vyřazení
Moneza Financial s.r.o.	nemá webové stránky	Service Plan SE	leasingová společnost
NALIA a.s.	investiční společnost	Silverside Czech, s.r.o.	nemá webové stránky
O.K.V. Leasing, s.r.o.	leasingová společnost	Simfina a.s.	poskytuje SÚ zajištěné nemovitostí a zpětný leasing
Orange finance s.r.o.	nemá webové stránky	SWISS FUNDS, a.s.	nemá webové stránky
PERFECT CREDIT, s.r.o.	nemá webové stránky	ŠkoFIN s.r.o.	leasingová společnost
ProCredia, a.s.	požaduje zástavu nemovitosti	T&C DOMOV s.r.o.	nemá samostatné webové stránky
QWERT trade s.r.o.	nemá webové stránky	TGI Money a.s.	nemá samostatné webové stránky
Raiffeisen - Leasing, s.r.o.	leasingová společnost	Toyota Financial Services Czech s.r.o.	leasingová společnost
RB leasing, s.r.o.	leasingová společnost	UniCredit Leasing CZ, a.s.	leasingová společnost
RCI Financial Services, s.r.o.	leasingová společnost	UNILEASING a.s.	leasingová společnost
Realitní finanční služby s.r.o.	realitní společnost	VELAPO a.s.	požaduje zástavu nemovitosti
RM Investing Group s.r.o.	nemá webové stránky	VITACREDIT s.r.o.	požaduje zástavu nemovitosti
s Autoleasing, a.s.	leasingová společnost		

B Výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii malé úvěry

Název	BB Finance Czech s.r.o.	Centro-Finance, s.r.o.	CFIG SE	COOL CREDIT, s.r.o.	Credit-GO s.r.o.	Credit-Portal, a.s.	Credit-star Czech s.r.o.	Door Financial a.s.	Emma's credit s.r.o.	Every-day Finance s.r.o.
Celkem	18,4	10,2	6,4	12,6	21,4	13,4	19,8	6,8	16,8	18,2
Informace spotřebitelům	16	9	4	11	23	17	19	6	16	17
Kvalita poskytovatele	22	12	10	15	19	8	21	8	18	20
Jsou na webu justice.cz zveřejněny uzávěrky?	0	2	0	2	2	0	0	2	2	2
Jsou webové stránky při vyhledávání informací přehledné?	6	0	0	4	6	4	4	0	4	4
Je na webových stránkách dostupná online komunikace?	0	0	0	0	2	2	2	0	0	0
Je požadováno potvrzení o výši příjmů?	2	2	2	0	2	2	2	2	2	0
Je nabízen úvěrů bez prověření registrů?	2	2	2	2	2	0	2	2	2	2
Je na webu dostupná online kalkulačka?	2	0	0	2	4	4	4	0	4	4
Jsou požadované dokumenty předem k dispozici?	2	2	0	0	2	2	2	0	0	2
Je nabízena možnost pojištění úvěru?	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Je členem ČLFA?	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Členství v registrech	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Výše základního kapitálu	2	4	2	2	2	0	4	4	4	4
Četnost výskytu věřitele v návrzích na oddlužení	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4
Celkové náklady úvěru/výše úvěru	4	x	x	2	2	0	2	x	2	4
Průměrná RPSN	4	x	x	2	4	0	2	x	2	4
Jsou ve všeobecných obchodních podmínkách dodrženy limity pro předčasné splacení?	2	2	2	2	2	2	2	x	2	x
Náklady na předčasné splacení	2	2	2	2	2	2	2	x	2	x

Název	FIN-SPACE s.r.o.	JET Money s.r.o.	P&P Loan s.r.o.	Rerum Finance, s.r.o.	SIM PŮJČKA s.r.o.	Super-money Finance a.s.	TOMMY STACHI s.r.o.	VATA-ONLINE s.r.o.	Via SMS s.r.o.	Viva Credit s.r.o.	Zaplo Finance s.r.o.
Celkem	2,4	2	1,6	20,2	14,6	19,2	8,8	16,6	18,8	11,2	25
Informace spotřebitelům	0	2	0	13	17	16	6	17	14	10	21
Kvalita poskytovatele	6	2	4	31	11	24	13	16	26	13	31
Jsou na webu justice.cz zveřejněny uzávěrky?	0	2	0	2	2	2	2	0	0	0	2
Jsou webové stránky při vyhledávání informací přehledné?	0	0	0	4	4	4	0	4	4	4	6
Je na webových stránkách dostupná online komunikace?	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Je požadováno potvrzení o výši příjmů?	0	x	x	2	0	2	2	2	2	0	2
Je nabízen úvěrů bez prověření registrů?	x	x	0	2	2	2	2	2	2	0	2
Je na webu dostupná online kalkulačka?	0	0	0	2	4	2	0	4	2	4	4
Jsou požadované dokumenty předem k dispozici?	0	0	0	0	2	2	0	2	2	0	2
Je nabízena možnost pojištění úvěru?	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Je členem ČLFA?	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Členství v registrech	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	4
Výše základního kapitálu	2	0	0	2	4	2	2	2	0	2	4
Četnost výskytu věřitele v návrzích na oddlužení	4	2	4	4	4	4	3	4	4	4	3
Celkové náklady úvěru/výše úvěru	x	x	x	6	2	6	x	2	6	2	6
Průměrná RPSN	x	x	x	6	0	6	x	2	6	0	6
Jsou ve všeobecných obchodních podmínkách dodrženy limity pro předčasné splacení?	x	x	x	2	x	x	2	2	2	2	x
Náklady na předčasné splacení	x	x	x	2	x	x	6	2	2	2	x

C Podrobné výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii střední úvěry

Název	COFI-DIS s.r.o.	Český Triangl, a.s.	ESSOX s.r.o.	Fair Credit International, SE	HELP FINANCIAL s.r.o.	HFS s.r.o.	Home Credit a.s.	PROFI CREDIT Czech, a.s.	PRONTO CREDIT s.r.o.	Provident Financial s.r.o.	TOMMY STACHI s.r.o.	Zonky s.r.o.
Celkem	21,2	16,2	16,2	15,8	11,2	13,8	24,6	14,2	8,8	20,6	8	22,4
Informace spotřebiteli	18	13	13	13	10	9	23	13	6	21	6	16
Kvalita poskytovatele	26	21	21	20	13	21	27	16	13	20	11	32
Jsou na webu justice.cz zveřejněny uzávěrky?	2	2	2	2	2	2	2	2	0	2	2	2
Jsou webové stránky při vyhledávání informací přehledné?	4	2	2	2	4	2	6	2	2	4	0	4
Je na webových stránkách dostupná online komunikace?	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
Je požadováno potvrzení o výši příjmů?	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Je nabízen úvěrů bez prověření registrů?	2	2	2	2	2	0	2	2	2	2	2	2
Je na webu dostupná online kalkulačka?	2	0	0	2	0	0	4	0	0	4	0	4
Jsou požadované dokumenty předem k dispozici?	2	2	2	0	0	2	2	2	0	2	0	0
Je nabízena možnost pojištění úvěru?	2	2	2	2	0	0	2	0	0	2	0	0
Je členem ČLFA?	2	0	2	0	0	0	2	0	0	2	0	0
Členství v registrech	4	2	4	2	0	0	4	4	2	4	0	4
Výše základního kapitálu	4	4	4	4	2	4	4	4	2	4	2	4
Četnost výskytu věřitele v návrzích na oddlužení	3	4	4	3	4	4	2	2	4	0	3	4
Celkové náklady úvěru/výše úvěru	2	2	x	0	2	4	2	x	0	2	x	4
Průměrná RPSN	2	2	x	4	0	2	2	x	0	0	x	4
Jsou ve všeobecných obchodních podmínkách dodrženy limity pro předčasné splacení?	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Náklady na předčasné splacení	2	2	2	2	2	2	4	2	2	2	4	4

D Podrobné výsledky nebankovních poskytovatelů v kategorii velké úvěry

Název	COFIDIS s.r.o.	ESSOX s.r.o.	Fair Credit International, SE	Home Credit a.s.	TOMMY STACHI s.r.o.	Zonky s.r.o.
Celkem	21,2	18,6	17	23,4	8	21,6
Informace spotřebitelům	18	13	13	23	6	16
Kvalita poskytovatele	26	27	23	24	11	30
Jsou na webu justice.cz zveřejněny uzá- věrky?	2	2	2	2	2	2
Jsou webové stránky při vyhledávání informací přehledné?	4	2	2	6	0	4
Je na webových stránkách dostupná onli- ne komunikace?	0	0	0	0	0	0
Je požadováno potvrzení o výši příjmů?	2	2	2	2	2	2
Je nabízen úvěrů bez prověření registrů?	2	2	2	2	2	2
Je na webu dostupná online kalkulačka?	2	0	2	4	0	4
Jsou požadované dokumenty předem k dispozici?	2	2	0	2	0	0
Je nabízena možnost pojištění úvěru?	2	2	2	2	0	0
Je členem ČLFA?	2	2	0	2	0	0
Členství v registrech	4	4	2	4	0	4
Výše ZK	4	4	4	4	2	2
Četnost výskytu věřitele v návrzích na oddlužení	3	4	3	2	3	4
Celkové náklady úvěru/výše úvěru	2	2	2	0	0	4
Průměrná RPSN	2	2	4	2	0	4
Jsou ve všeobecných obchodních podmín- kách dodrženy limity pro předčasné spla- cení?	2	2	2	2	2	2
Náklady na předčasné splacení	2	2	2	4	4	4